

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A szögnek a feje.

Budapest, június 15.

(s.) Két hatalmas területet foglal át Széll Kálmánnak, mint belügyminiszternek a reformátori munkássága: a szociálpolitikai reformoknak és a közigazgatás javításának területét. Ez a kettős irányú alkotó dologtevés szervezősen kapcsolódik egybe. Egrészét az állam közigazgatási tevékenységét szociálpolitikai feladatokkal gazdagítja, másrészt a közigazgatás javítása által igazi társadalompolitikai szükségleteket elégít ki. Nem pusztá véletlen, hanem öntudatos, következetes rendszer van abban, hogy így felváltva kerülnek napvilágra a kétféle reformmunkának gyümölcsei: előbb az állami gyermekmenedékházakról és a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatok, azután tegnapelőtt a hét évnél idősebb elhagyott gyermekek gondozásáról, ma pedig a megyei pénzkézelés reformálásáról szóló javaslatok. Ez a két pár javaslat egyenként egy-egy láncszeme egy nagyarányú és összefüggő reformprogramnak, amely ha befejezésre jut, a végső célnál egyesíti a kétféle alkotás eredményeit. Egy alapfogalom mozgatja ugyanis mind a két kategóriát: az államra hárítani azoknak a feladatoknak az ellátását, amelyek természetük szerint és jog szerint az államot illetik; egyfelől, a humanizmus terén a társadalom válláról, másfelől, a közigazgatás terén az önkormányzati szervezetek válláról levenni azt a terhet, amely voltaképpen az állam terhe, s amazt is, emezeket is megszabadítani azoktól a feladatoktól, amelyeknek teljesítésére nem elég erősek, vagy nem elég alkalmasak és csak annyiban venni őket igénybe, amennyiben az állam tevékenységének kiegészítéseképpen üdvös, méltányos és szükséges.

Ez a legújabb, nagyfontosságú javaslat, amelylyel ma lépett Széll Kálmán a törvényhozás elé, a közpénzek kezelését kívánja egyszerűbbé, egységesebbé, biztosabbá és

rendesebbé tenni. És erre azt a módot választja, amely a legegyszerűbb, legegységesebb és legbiztosabb, s amely a rendnek a legtöbb garanciáját nyújtja. A vármegyék pénztári teendőit átadja a megyei székhelyeken levő állampénztáraknak, az adóhivataloknak, a számvevőségek teendőit pedig a pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevőségekre bizza. A megyei járások pénzkézelését a szolgabírói székhelyekre nézve illetékes állami pénztár fogja elvégezni, a számvitelre pedig minden fősolgabíró mellé egy-egy járási számvevőt rendelnek ki a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségtől.

Ez a reform egy csapással a fején találja a szöveget. Egy kézbe egyesíti a pénzkézelést, amely egy kézbe való és úgy osztja el, az ellenőrzést, hogy mindenütt egész közvetlenséggel érvényesülhessen. Tiszta helyzetet teremt és kellő biztosságot. Megszabadítja a vármegyéket egy nagy tehertől és egy nagy felelősségtől; megszabadítja őket attól az örökös veszedelemtől, amely az eddigi kusztált, tarka-barka és megbízhatatlan rendszer mellett örökösen ott settenkedett körülöttük.

A vármegyei adminisztrációnak sokféle nyavalyája között a pénzkézelés betegsége a legnagyobb. Ahány megye, annyiféle rendszer. Vannak elvéve olyan vármegyék is, amelyek meg tudták maguknak csinálni a maguk rendes, megbízható pénzügyi adminisztrációját, de a legtöbb vármegyében hiányzik a kezelés szakszerűsége és biztossága. Nagyon helyesen emeli ki a javaslat, hogy a megyék pénzkézelése nagyobbára az egyéni megbízhatóságra van alapítva, ami, tudván tudjuk, a lehető legingaványosabb talaj. Ebből nőttek ki a Kriványok és hasonló alakjai az adminisztráció körtörténetének. Az árvapénzek kezeléséről valóságos legendakör keletkezett; a gyámpénztárak fogalmához már szinte az eszmétársulás törvényénél fogva nőtt hozzá a rendtelenség és megbízhatatlanság

fogalma. Nem kisebb a baj a községi pótdadók kezelésénél. Ugy bálnak ezekkel sok helyen, mint gazdátlan jószággal, mert nincs semmi féke ezen a téren a községi hatóságok gazdálkodásának. A községek vagyona ijeszítő mértékben kallódott el, a vagyonkezelésben semmi rend és okszerűség nincs, a jövedelmek helyes kihasználásáról szó sincsen, a kiadások rendes megállapítása, a takarékoskáság, a költségvetés pontos végrehajtása a legtöbb helyen a mesék országába tartozik.

Ezek az állapotokon lesz hivatva segíteni Széll Kálmánnak ez a legújabb javaslata. A pénzkézelésnek, az ellenőrzésnek minden terhe az államé, minden előnye a vármegyéké, a községeké, a polgároké. Megszünteti a fölösleges és helytelen megosztást egy állami feladatnak s átveszi az egészet az állam hatáskörébe. A vagyon fölött való rendelkezés joga azonban teljes épségében azoké marad, akiket illet. A vármegyék és községek tovább is urai maradnak a maguk vagyonának, csak megszabadulnak attól a gondtól, hogy vigyázzanak rá; ehhez nem értenek, de nem is érthetnek és ezentul nem is kell érteniök. Az ellenőrzés végső feladata eddig az államé volt, de az a hiba, hogy nem volt módja a kellő gyakorlására; csak akkor léphetett már közbe, mikor már megvolt a baj, mikor már alig volt egyéb hátra, mint a bűn kiderítése és megtorlása. Ezt elvégezte az állam. Ellenben a kárt a megyék és a községek viselték. Most az állam magára vállalja a megelőzés terhes feladatát, amely azonban a javaslat szerint nagyon egyszerű, könnyű és biztos lesz. Ez az egyszerűség, könnyűség és biztosság a javaslat legnagyobb érdeme. A visszaéléseket valósággal kizárja, a hűtlenséget csírájában tapossa el az a tiszta, átlátszó rendszer, amely ebben a rövid tízennyolc paragrafusban föl van építve.

Ez a javaslat ismét nagy lépéssel viszi

TÁRCA.

Az özvegy.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Szántó Kálmán.

Most esztendeje egy özvegy asszony költözött a városunkba a fiával. Egy kis kertes házat bérelt ki, azt ugyan könnyen kaphattott, s azontul úgy élt, mintha abban nőtt volna fel. Reggelint a piacra járt s a kofákkal alkudozott, vasárnap a piaristák miséjére; mikor a színtársulat bejött hozzánk, bérletet tartott, azontul pedig esténként megjelent ő is a fiával együtt a *korzón*, körüljárta kétszer a *rondot*, s mondom, mintha csak benne nőtt volna fel, leült a *kioszkban* egy szelét fagyalatra s még a cigányoknak is minden este egy hatost tett le a tányérjára. Akkorára tíz óra lett, amit egész biztosan meg lehetett tudni arról, hogy az egyetlen pesti vonatnak akkor fűtült el mellettünk, akkor ő is folszedelőzködött s ment haza. Szemmelátlatólag unatkozhatott, mert hisz azt cselekedtük mi is, csak hogy legalább hármásban, négyesben és sorra leszólhattuk, akik a szomszéd asztalkánál, a satnya gömb-ákaecok alatt elszórvva üldögéltek; de ő még azt se tehette, hacsak a fiával nem pletykázott volna, de hát az ugys semmi.

Azt különben hamar megtudtuk, hogy Özvegy Kovács Péternének, vagy talán Özvegy Kovács Magdolnának hívják, — a fia volt talán Péter — de hogy honnan jött, hogy került hozzánk, mért jött éppen a mi városunkba, abból semmit. Pedig nem mondhatom, hogy nem lettünk volna kíváncsiak, különösen az asszonyok. Ezek mind valami

ösztönszerű gyűlölettel néztek az idegen asszonytársra. Ez különben igen rendes viselkedésű, kissé már hervatag arcú asszony volt, mindig igen egyszerű, sötétes ruhákban járt s a kíváncsiskodó férfiszemek elől igen ügyesen tudta a tekintetét elfordítani. A mi asszonyainknak még ez se tetszett s valami álszemérmeskedést akartak látni benne. Az életmódjából még megtudtuk annyit, hogy igen jó vevője az egyetlen könyvesboltunknak s hogy sürün bejár a Weisz Jakab norinbergi üzletébe, ahol egész ismeretlen kellékeket tud rendelni női közimunkákhoz. Mindig készpénzzel fizetett s minálunk, akik mind csupa elejétől elejéig élő hivatalnokok voltunk, ez is elég fureasa volt. Biztattuk is eleget ellene az öreg városkapitányt, de az úgy el volt foglalva mindig hol kapáltatással, hol permetezéssel, hogy a pokolba kergetett bennünket.

Pedig volt valami titokzatos az asszonyban, legalább nekünk, mert nem olyan volt, mint mi. Hiába öltözött például olyan jelentéktelennek, a ruhájának vagy a kelmejében, vagy a szabásában, vagy ahogy illett neki, a viselésében mégis csak volt valami, ami megkülönböztette a többiek-től. Volt neki, tudom, egy kalapja: egészen közönséges fekete szalmakalap, széles szalaggal s fekete struccollal; volt a városunkban olyan legalább hat. De ahogy az övének a szalmája hajlott, a szalagja kötve volt, a nehéz, nagy tolla reáborult, olyan nem volt több egy se. S az area is éppen olyan volt, mint a kalapja. Mert mi különös lehetne a harmincasokban mélyen bennjáró asszonyon, akit a hervadás szele már megérintett s akinek az ajka szélén a régi gödröcskék, nem is titkolva, már redőkbe nyulnak? De az a nagyon fehér, bágytatag arc azt mutatta, hogy vonásai egykor nagyon gyöngédek, nagyon

lágyak, nagyon édesek lehettek, — gyöngédebbek, lágyabbak és édesebbek mindenki másénál, akit az ifjuság most ilyennek mutatja.

Nagy, kerek, fekete szemeknek tüze már kialvóban, de egy-egy véletlen fölesillanása nagy-nagy lángnak hamvadását sejteti; a hajában is meg-megesillan már egy fehér szál, de az omlás még most is meleg, dus, puha. A keze is finom, fehér és formás volt, mint aki életében nem sokat mártotta hideg vízbe. Különben is két cselédet tartott, szakácsnét és szobalányt, amit eddig nálunk csak a törvényszéki elnök és a polgármester felesége engedett meg.

Szeptemberben megkezdődtek a beiratások az iskolákban. A piaristáké volt az egyetlen gimnázium a megyében s a beiratkozási napokon egyszerre megélelnkült, mondhatnám, nagyvárosi szint öltött a mi kis helységünk. Az egész környék diáksága hozzánk tödult, úgy hogy a jó piaristákat, ha csak telt volna miből, még több párhuzamos osztályt állíthattak volna. Így is osztályozni kellett a jelentkezőket: első nap a helybeli katolikusokat vették fel, másodnap a megyebeliakat, harmadnap a torontáli svábokat, akik idehozták a fiaikat magyarul tanulni.

Mindjárt az első nap ott szorongott az özvegy a fiával a hangos folyosón, szerényen és hallgatagon, de határozottan törtetve ő is előre a többiekkel. Tebát helybelinek tartja magát. Majd elvlik, hogy annak tartja-e főtisztelendő Atádi János, az igazgató ur is! És éppen az ötödikbe készül a fiu, ahol legnagyobb a tolongás, mert a párhuzamos osztályok ott szünek meg. Majd elvlik.

Az iskolaszolga egyenkint boesátja be a jelentkezőket, behuzva mindenik mögött az ajtót. Az özvegy előkelő mozdulattal hajlik meg

előbbre közigazgatásunkat a megújulás, a modernizálódás útján. Ezzel körülbelül a nagyobbik része fejeződik be azoknak a reformoknak, amelyek a speciális szakértelemmel igénylő közigazgatási feladatokat illetik. Ami még hátra van, arra most már nyugodtan várhatunk, bizva abban az erős és biztos kézben, amely egy gyors kalapácsütéssel ime, egyenest a szög fejeire sújtott le.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, június 15.

A Ház mai ülésén napirend előtt Széll Kálmán benyújtotta a városi pénztárak és számvévségek ellátásáról szóló nagyfontosságú törvényjavaslatot, Lukács László pénzügyminiszter pedig az 1898. évi közönségi lezárolás alapján Magyarország terhére eső tartozás fődözéséről szóló javaslatát tette le a Ház asztalára. Hegedüs Sándor a vasárnapi munkaszünetről kibocsátott rendeletét terjesztette elő, mely után a Ház harmadszori olvasásban is megszavazta a tegnapi elfogadott három javaslatot.

Az első érdemleges ügy a torontálvármegyei utaláp és a torontáli vicinális vasutak pénzügyi rendezésére vonatkozó javaslat volt, melyet a néppárt-részéről Major Ferenc addig-addig boncolgatott, míg nem bűnök rémeit látta a torontáli vicinális társaság kezelésében. Papp Géza terelte vissza a Major Ferenc túlzásait az objektivitás medrébe, mikor visszautasítva a vádaskodásokat, konstata, hogy a vasutak építésénél nem jártak ugyan el kellő üzleti jártassággal, de visszaélésekről nem lehet beszélni. A kereskedelemügyi miniszter is csak hibákat lát, de bűnöket nem tud fölfedezni a vasutak kezelése körül s konstatálja, hogy a torontáli viszonyok egyre rendezettebbekké válnak s kitámasba helyezi, hogy az utalápnál is, a vasutalál is nemcsak teljes rend fog uralkodni. Még a számvizsgáló-bizottság jelentését vette tudomásul a Ház s aztán sorra kerültek a kormányelnök válasza a hozzá intézett interpellációkra.

Major Ferenc interpellációjára, melyet a konzulátusi kinevezések és vizsgálatok dolgában intézett Széll Kálmán miniszterelnökhöz, alapos és kimerítő fölvilágosítást adott a kormányelnök, de Major Ferenc ma mindenáron szólni kívánt s általános türelmetlenség közt dagasztotta hatalmas áradattá beszédét. A Ház tudomásul vette a miniszterelnök válasza s ezután már csak Molnár Jenő próbálkozott meg a szentesi véres választás másfél éves halottainak föltámasztásával. Sajnos,

minden igyekezete dugába dült. A miniszterelnöknek ebben az ügyben, valamint a módosi jegyző fölfüggesztése dolgában Szluha Istvánnak adott válaszáat is a Ház tudomásul vette.

Utóljára még Szalay Károly azt a kérdést intézte az igazságügyminiszterhez, hogy mikor szándékozik a tisztviselők pragmatikájáról törvényt terjesztetni a Ház elé, Tóth János pedig a mezőtúri vérengzés dolgában interpellálta meg a belügyminisztert.

Mindkét interpellációt kiadták a minisztereknek s elhatározták, hogy hétfőn a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásán kezdik meg.

A képviselőház ülése június 15-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Pócs Sándor, Hegedüs Sándor, Cseh Ervin, Lukács László.

Széll Kálmán miniszterelnök: A közigazgatási reform terén az egyszerűsítés céljából törvényjavaslatot tesz a Ház asztalára, amely szól a vármegyéi pénztárai és számvévségi teendőinek ellátásáról és rendezéséről.

Lukács László pénzügyminiszter: Beterjeszt egy törvényjavaslatot a közönségi lezárolás alapján a közönségi költségekhez az 1898. évre pótlólag fizetendő összegekről, valamint az 1899. és 1900. évekre. Magyarország által pótlólag fizetendő hozzájárulásokról.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter: Bemutatja az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. XII. törvények 3. §-ának alapján a belügyminiszteriummal egyetértőleg kiadott rendeletét.

A Ház harmadik olvasásban elfogadja a póthitel engedélyezéséről, a népfőlkés felügyelvezetéséről s a konzuli illetékek szabályozásáról szóló törvényjavaslatokat.

(A torontáli vasutak.)

Szabó Imre ismerteti az indokokat, amelyek a kereskedelmi minisztert arra kényszerítették, hogy a torontáli helyi érdekű vasutak és a torontálmegei utaláp pénzügyi viszonyait törvény útján rendezze. Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Major Ferenc könnyelmű gazdálkodásnak minősíti azt, amit a vicinálisok építésével Torontálban üznek. A megye eddigi haláza nem kíván több helyi érdekű vasutat, de igenis egyesek, a főispán s az igazgatóság tagok érdeke, hogy Torontálban vicinálisok építtessenek. Nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Papp Géza visszautasítja Major támadásait. A torontáli vezéremberek leleté állnak minden gyanúsításnak; de szóló mégis szükségesnek tartja, hogy utatkozzék Major állításai ellen, melyek a torontáli gazdálkodási rendszert a vicinális-visszaélések példányképeinek akarják feltüntetni. (Helyesítés jobbfelől.)

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter: Már kényszerítve is vagyok arra, hogy felszólaljak és egész tárgyilagossággal a törvényjavaslat indokaira és illetőleg egész törekvésére némely adatot a képviselőháznak nyújtsak.

Elnök: (Csenget.) Csendet kérem!

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter:

— Nem hoztuk magunkkal, főtisztelendő ur, azt hittük, nem lesz rá szükség, a születési ideje benn van a bizonyítványában.

— Mindegy, mégis szükséges! — s a szava mintha ridegben hangzott volna.

— Boesánat, főtisztelendő ur, — mondá az asszony fölhajtvá, — a fiucska talán haza szállhat érte, egy pillantás alatt itt lehet vele... Szaladj, édes fiam, — folytatta az asszony a helybenhagyó intésre.

A fiu egy perc múlva, nagy lélekszakadva, csakugyan visszakerült.

Az igazgató egy pillantást vetett az okiratra s visszaadta többivel.

— Boesánat, nagysád, hogy fárasztottam a fiucska, nem tudom, hogy lesz-e elegendő helyünk?

— Főtisztelendő ur!

— Hiába, a fenntartóké az elsőség... ha marad üres hely! De jó lenne, ha nagysád már idejekorán nézne más intézet után. Hisz annyi van mindenfelől s oly sok üres.

Az asszony a kis bársonytáskájából egy cimeres levelet nyújtott át az öreg papnak. Ez ráncolt homlokkal futotta át a névjegyet.

— Igaz, a gróf urnak mi nagyon lekötözött szolgáló vagyunk s szívesen teljesíteném is a kérését, de hát...

— Főtisztelendő ur! — szólt közbe remegő hangon az asszony. Fölállt karosszékéből, a két kezét kérére kulcsolta össze s nagy, fekete szemében egy könnyesepp jelent meg.

— Főtisztelendő ur!

— Asszonyom!... Kérem!... Igazán saj-

Az indokolásban személyes visszaélésre vagy a tisztességgel meg nem térő dolgokra alluzió egyáltalában nincsen. Itt személyes kérdés és illetőleg egyes személyeknek meggyanúsítása vagy megvádolása elő nem fordulhat.

A torontáli vasutak építésénél két korszakot különböztetünk meg, 1896 ig és az 1896 utáni korszakot. Hogy azok a vasutak, amelyek az 1896-ik év előtti korszakot megelőzték, jövedelmeztek és hogy jól voltak megválasztva, bizonyítja az, hogy az utolsó esztendőben is százbátvannegyezer és néhány száz forint tisztá jövedelmezt hoztak. Azután következett némely oly vonalak építése, összesen 174 kilométernyi, melyek már nem voltak jövedelmezőség szempontjából olyan helyesen megválasztva, amint kellett volna és ennek következtében természetesen előállott a deficit, amely a vasutársaságot e nehéz helyzetbe sodorta. Ez az ami az építkezést illeti.

Ami már most az üzlet vitelét illeti, az üzletvitelben követték el hibák, bár olyanok, amelyek bona fidesből származtak. Például történt az, hogy olyan menetek és illetőleg vonatok rendezettek be, amelyek költségesek voltak, nem fizették ki magukat és eltértek attól a rendszertől, amely viennai vasutaknál főleg szem előtt tartandó, t. i. hogy vegyes vonatok rendeztessenek be, az áru- és személyforgalomra együttesen. Itt külön személyvonatokat is rendeztek be és pedig nagyobb számmal, mint kellett volna.

Vízi versenyt is indítottak, versenyt indítottak még a magyar államvasutak ellen is és olyan díj-szabást és refakciókat adtak, aminek következtében az üzlet jövedelmező nem lehetett. Természetes, ha az a törekvés, hogy egy nagy hálózat beleszóljon a versenybe és a forgalmat eltérje magához: annak sokkal költségesebben kell felszerelve lennie, mert különben nem képes a szolgáltatást teljesíteni. Üzleti szerződés kötöttet a rakatárvalalattal, amelynek részére ügynökség állított fel. Ez az ügynökség persze a maga hasznát tekintette és természetesen forszírozta a forgalmat.

Ezzel a megoldással, amelyet a törvényjavaslat kíván, elérhető az, hogy a vállalat, illetve a hálózat fiáncialiter is jobb helyzetbe jut. Bár rövid idő óta van az államvasutak kezelésében, 1900. október 1. óta, mégis elértük, hogy míg 1899-ben az eredmény 612,000 korona deficit volt, 1900-ban már csak 60,000 korona volt a deficit és az sem lett volna, ha 80,000 koronát vártóadóság kamatainak fizetésére nem fordítottak volna. Az idén pedig már ott vagyunk, hogy a július elsején esedékes 221,000 korona prioritási kamatok, amelyeket tavaly még a pénzügyminiszterből kellett kérni, most az idén beszerzett eslejeslegéből lehetett fedezni. Ily módon a koncepció be fog válni. Fizetni fognak azok, akik magukra vállalták a terheket, akik a vasutak az építését elhárították azonban úgy, hogy azért nem semmisítették meg és egyáltalán az értékek, melyek itt valóban kockán voltak az ország és a megye hitelével mégis meg lesznek mentve.

A Ház a törvényjavaslatot elfogadja.

(A konzuli vizsga.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Válaszol Major interpellációjára a közös konzulátusok kérdésében.

Az elv az, hogy a konzulátusok alkalmazzák mind a keleti akadémiából kikérült növendékek legyenek, amennyiben alkalmasak és amennyiben a telmerülő szükség esetén a huzagokat nem lehet pótolni, ezen növendékek közül az ugynevezett konzularis vizsgához becsátanak és aztán felvesznek olyanokat, akik nem végeztek a keleti akadémiát.

az igazgató előtt, aki a szemüvege mögöl helyet mutat neki. A kiképzített karosszék arra való.

— Hogy hívnak, kis fiam?

— Kovács Péternek.

Értemes, okos arcu fiu, vagy tizenöt éves megnyult legényke.

— A bizonyítványod?... Derék legényke vagy, az ilyen diákok szeretem én.

A fiúnak büszkén csillant meg a nagy, fekete szemé.

— Hol született?

— Kis-Hartádon.

— Hüh, de messze! Tudod-e, melyik megyében van?

— Zemlén.

— A bizony! S hogy kerülés most ide?

— Ide költöztünk a városba, szólt közbe az asszony.

Az öreg igazgató szemé végigfutott az asszonyon.

— No lám, hisz a többi bizonyítványaid is mint itt vannak, s mind ilyen szépek... De sok helyt megfordultál már, kis fiam, minden évben másutt; talán nem szeretsz egy helyben maradni? Az édes anyja mindig vele volt a fiucskaival? — fordult most az anyjához.

— Mindig, nincs rajta kívül senkim.

Az igazgató letette a szemüvegét s egy futó pillantással megint végigfűrkészte az asszonyt.

— Az édes apja?

— Meghalt... már régen meghalt...

— A keresztlevéledet, fiucska.

Az asszony hirtelen lesütötte a szemét s megint fölemelte.

nálak egy ilyen jó kis diákok eleresztieni az iskolámból... no, hát tudod mit, majd szoritunk egy kis helyet a számadra... De megígéred, hogy kiteszel magadért... Ugy-e, asszonyom, ön is különösen megígéri, hogy ügyelni fog a fia erkölcsi magaviseletére?

— Oh, főtisztelendő ur!

S az igazgató ur csakugyan helybelinek minősítette a kis Kovács Pétert, akit most már kevesebbet lehetett az anyjával látni. De a diaktársaival se igen. A gyerekekben is dolgozik valami ösztön. Ugy, ahogy az anyja távol tartotta magát mitőlünk, a gyerekek viszont távol tartották a fiát maguktól.

A mi kisvárosunkban különben minden lejárja magát: megszoktuk az özevgyasszonyt is, nem törődünk vele. S talán már el is felejtettük volna, ha a héten hírt nem vesszük, hogy költözködik el.

Miért? Nyomban, hogy a bizonyítványokat kiosztották? Pedig meg lehetett elégedve: a Péterke lett az első a maga osztályában. A többi gyerekek azt beszéltek, hogy nem is örült neki. Nem tud ez a fiu örülni!

Bizonyos, hogy az édes anyjának szomorú képpel adta át a bizonyítványát.

— Gyerünk, édes anyám, ebből a városból, ebből az iskolából.

— De hát miért, édes fiam, miért már megint?

A fiu okos, nagy szemével ránézett az anyjára, mintha mondana akarna valami okot, de aztán csak ráborult az arcára és esókolgatta.

— Csak gyerünk, édes anyám, gyerünk!

Az Én Ujságom.

A legjobb képes gyermek-hetilap, a gyermekek legkedvesebb szórakoztatója. Minden szám tele mesével, verssel, képpel. Szerkesztő: Pósa Lajos. Nyegedévre 2 kor. Kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-utó 10.

Majornak az a törekvése helyes, hogy a csász. és kir. konzulátusoknál, amelyek közös organumok, a magyar államiság és a közösség karaktere kidomborodjék, az a törekvése is helyes, hogy a mennyire csak lehet, minden konzulátusnál legyen olyan hivatalnok is, aki magyarul tud; (Helyeslés jobbfelől.) De erre törekszik a külügyminiszter is és mindenki. Ezt a kérdést a delegáció egybírta igen sokszor tárgyalta már, a múlt esztendőben is és az idén is a külügyminiszter erre vonatkozólag felvilágosításokat is adott. A keleti akadémiában obvigát tanít egy magyar nyelv és senki a vizsgán keresztül nem bocsátatik, ha magyarul nem tud; és miután most különösen ebben az esztendőben jelentékeny azoknak a száma akik a keleti akadémiában végzik tanulmányaikat és így ennek folytán onnan kikerülve, mind tudnak magyarul, alapos a reménység — a törekvés ugyanis megvan — hogy a konzulátusok mindinkább részben magyar emberekkel lesznek elláthatók, részben pedig olyanokkal, akik értik a magyar nyelvet. (Helyeslés jobbfelől.)

A mi a diplomáciai vizsgát illeti, igaz, a magyar nyelv ott nem kötelező, de nagyon bajos a magyar nyelvet megkövetelni olyanoktól, akik jók tanulmányaik elvégzése után teszik le a vizsgát és csak pótlólag alkalmazhatnák. Nem is szükséges azt megkövetelni, hogy minden konzulátusi tisztviselő magyar ember legyen csak legyen a konzulátusi tisztviselők közt magyar ember is. Már pedig a külügyminisztérium részéről az is megtörténik, hogy az ilyen vizsgát után alkalmazásra jelentkezett egyéneknek előnyt adnak olyannak, aki magyarul tud az előtt, aki nem tud magyarul. (Helyeslés jobbfelől.)

Ami azt a kérdést illeti, hogy az összes külügyi szolgálatban levőeknek csak tíz százaléka magyar ember, arra nézve kijelentem, hogy a közös külügyminiszternek mindig törekvése volt és az ma is: magyar embereket a külügyi szolgálatba felvenni s oda vonzani és csak ő sajnálja legjobban, hogy nem nagyobb számmal mennek és főleg nem nagyobb számmal maradnak a külügyi szolgálatban.

Major Ferenc nem veszi tudomásul a választ, mert abban nem látja elismerését azon követelményeknek, amelyek teljesítését a külügyek vezetésénél joggal elvárhatjuk. A magyar államiság nem érvényesülhet kifelé mindaddig, míg a külügyi kormányzatnál a minket megillető pozícióit el nem foglaljuk.

Széll Kálmán miniszterelnök: Ha valaki oly adatokkal áll elő, hogy azt állítja, hogy a keleti akadémiában a magyar nyelvet nem is tanítják...

Major Ferenc: Nem azt mondtam!

Széll Kálmán miniszterelnök: ... nem tanítják, ezt tetszett mondani, tessék megnézni, azután azt állítja, hogy az összes alkalmazottak közül csak 10 százaléka magyar, és ez máséknél: s mégis ilyen konkluziókkal, ilyen leckézetőszámba is menő hangon beszél, akkor ez az egész dolog azon adatok valótlanosságának módjára és példájára magában összeszik. (Helyeslés jobbfelől.)

A Ház a választ tudomásul veszi.

(A szentesi vérengzés.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Felel Molnár Jenő kérdésére, hogy Szentesen a múlt év február 2-án a képviselőválasztások alkalmával a csendőrök jogtalanul fegyvert használtak.

Megtörtént, hogy valamelyik csendőrnek megfogták a bajonettjét ez természetesen, mert megfogták, védte magát, szükségéből, önvédelemből és kötelességből és nagy kötelességmunkáját követelt volna el, hogyha hagyta volna a bajonettjét megfogni és letegyeztetni magát. (Zaj balfelől.) Helyesítés a jobboldalon.) Az illető csendőr, akinek megfogták a bajonettjét, természetesen, talán nem is akarva, nyomva a tömeg és a szenvedélyek által, talán önvédelemből, azt a szegény embert megszurta, megsebezte, de ez 20 nap alatt felgyógyult. Ebből állt az a nagy vérontás.

Molnár Jenő: Ez csak nem nevetni való! Ha a képviselő ur neküldne husz napig, mint ahogy az én ösem feküdt, mert háromszor megszurta! (Zaj.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Az a szentesi polgár, aki kihallgatottat, azt vallotta, maga bevallotta, hogy megfogta a szuronyt és ezen körülményeknek a teljes tényállásnak kiderítése alapján a vizsgálat megindítottat, az az előirt szabályzat értelmében lefolyt a hadbíró rögtön odament, tehát a maga rendes keretében történt a vizsgálat és azt eredményezte, hogy a csendőr a maga fegyverének teljesen jogos használatában volt és ennek következtében nem bűntettett.

Molnár Jenő nem veszi tudomásul a választ, mert nem volt szükség a csendőrség közbelépésére. A csendőrök egy intelligens embert szurkát meg, az pedig bizonyára nem fogta meg a csendőr szuronyát. A miniszterelnök rosszul van informálva.

Széll Kálmán miniszterelnök: Molnárral szemben felolvassa a hivatalos jelentéseket, amelyekből kitűnik, hogy a csendőr önvédelemre használta fegyverét.

A Ház a választ tudomásul vette.

(A katolikus körök alapszabályai.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Rakovszky azt kérdezi, hogy van-e tudomása egy belügyminiszteri rendeletről, amelyet egy osztálytanácsos adott ki, aki ilyen joggal meg van bízva, amelyben a kuttii Katolikus Körnek alapszabályait nem láttaozta.

Az alapszabályok látmozásánál az az eljárás, hogy amely egyesülettől vagy körrel az alsó hatóságok, amelyek megkérdelmeztek, azt jelenti, hogy nem alaptalan az a főtéves, hogy a kör az alapszabályokban foglalt célokon túl vagy azok mellett más célokat is intendál és így leplezetten mássá is törekszik, mint a mi az alapszabályokban van, az ilyen köröknek alapszabályait nem szokták látmozni. Ennél az egyetnél az történt, hogy az alant hatóságok azt jelentették, hogy ennek az egyetnek

tulajdonképpen célja egy leplezett politikai agitáció. Ezen a jelentésben alapul az, hogy az alapszabályok nem lettek látmozva. De ne gondolja senki, hogy ahol ilyen jelenségek nincsenek, ott általában ilyen természetű köröknek az alapszabályait nem látmozza a belügyminisztérium, mert százával vannak, melyeknek az alapszabályai látmozva vannak és ha bebizonyítottuk az, hogy nincs igaz az illetőnek, aki ezt a relációt adta, hanem az a bizonyos egylet nem terjed túl a célokon és nem igyekszik leplezett célokat érvényesíteni. Akkor újabb beadvány folytán a látmozás megtörténik. Ez az eljárás, ez szokott történni és ez történt ez esetben is.

A Ház tudomásul vette a választ.

(A györkönyi jegyző.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Mikor a györkönyi jegyző elmozdított a hivatalából és ezt a végzést megkapta, felülvizsgálati kérelemmel élt, a helyi megyei hatóságok akik abban a tévhitben, hogy egy ilyen felülvizsgálati kérvény a hozott elmozdítási határozatnak hatálál felülgésztheti ami pedig nem áll, felterjesztést tettek és abban a véleményben levén, hogy helyesen járnak el, be akarták várni a másodszori határozatot. Ezért nem hajtották végre rögtön az elmozdító ítéletet. Amint erről tudomást szerzett, azonnal sürgönyileg elrendelte annak a jegyzőnek elmozdítását, illetve az elmozdítási ítéletnek rögtön végrehajtását és kitanította az illető hatóságot hogy a beadott felfolyamodás nem bír ilyen felülgészési természettel, hanem hajtsák végre az ítéletet, amit ők rögtön teljesítették is és jelentésükben ezt megerősítették.

Szalva István tudomásul veszi a választ, a Ház színtén.

Elnök: A legközelebbi hétfőn délelőtt tíz óraker tartandó ülés napirendjére a közigazgatási egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását tűzi ki.

(Interpellációk.)

Szalay Károly: A következő interpellációt teszi be:

Szándékozik-e a t. miniszter ur intézkedni, hogy a szolgálati pragmatikát tárgyaló, annyszor sürgetett törvényjavaslat legalább a jövő országgyűlés első ülészakában benyújtassék? Az ideig is szándékozik-e intézkedni, hogy egyrészt a minőségis tábiákba az illetőknek tekintés engedjessék, másrészt a bírák tevékenységének megbirálása a bírói állás méltóságának megfelelőleg oly módon történjék, hogy azáltal az illetők önértékükben, függetlenségükben sértve ne legyenek?

Tóth János a legutóbbi mezőúri vérengzést teszi szóvá, amelyet két városi közrendőr követett el. A következő interpellációt teszi be:

Van-e tudomása a t. belügyminiszter urnak arról, hogy Mezőúron 1901. május 31-ikén, két városi közrendőr agyonlőtt Szilágyi István munkást azért, mert ellenállt egy jelentélen kihágásra miatt egynapi elzárásra szóló büntetése végrehajtásának és a hatóság közegeknek ezen eljárása miatt felzáródtott munkások június 2-án a város piacán két rendőrtisztviselőt és két rendőrt megölték és véresre vertek?

Szándékozik-e a t. belügyminiszter ur gondoskodása tárgyává tenni, illetve követelni és elrendelni azt, hogy a rendőrhatalóságok a néppel való érintkezésükben, különösen a szabadságvesztésre szóló ítélet végrehajtásánál, szükséges előrelátással, kellő tapintattal és emberies bánásmóddal viselkedjenek az állampolgárokkal szemben?

Es szándékozik-e a jelen esetben, egy minden irányban kiterjedő vizsgálat megtartásánál, a vétkes vagy bűnös hatósági közegeknek és egyéneknek példás megbüntetésével a megsértett jogrendet helyreállítani?

Ezzel az ülés véget ért.

BELFÖLD.

Allami gyermekvédelem. A képviselőház közigazgatási bizottsága Horánszky Nándor elnöklésével ma ülést tartott, melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, a belügyminisztérium részéről Széll Ignác és Gulner Gyula államtitkárok és Némethy miniszteri tanácsos volt jelen, tárgyalás alá vette a közsegélyre szoruló hét éven felüli gyermekek gondozásáról szóló törvényjavaslatot.

Hajdu József előadó tüzetes és beható fejtegetéssel ismertette a törvényjavaslatot, kiemelve, hogy az megjel a bizottság egyhangú kívánásának, folytatása az 1901. évi VIII. t. c.-nek és kiépítése és betelölése annak a monumentális épületnek, melyet állami gyermekvédelemnek nevezünk. A miniszterelnök megtalálta a nehéz kérdés megoldásának viszonyainak közt egyedül helyes módját a törvényjavaslatban, melynek benyújtásért méltán számíthat az egész ország osztatlan elismerésére.

Mesko elismerését nyilvánítja a miniszterelnök iránt, hogy oly gyorsan bevállalta az előbbi közigazgatási javaslat bizottsági tárgyalásakor adott szavát; csak azt sajnálja, hogy ha most ily nagyfontosságú érdekekről van szó, az államkincstár nagyobb mérvű hozzájárulásának lehetősége nincs már magában a törvényjavaslatban kikötve. Mezőssy Béla röviden kijelenti, hogy szintén hozzájárul a törvényjavaslathoz.

Széll Kálmán miniszterelnök köszöni, hogy a bizottság ellenzéki tagjai is, akiket ily kérdések tárgya-

lásánál nem tekinthet ellenzéknek, a törvényjavaslat mellett nyilatkoztak. Meskó felszólalására megjegyzi, hogy az állami hozzájárulás megállapításánál nem lehetett figyelmen kívül hagyni, hogy minden téren mennyi szükséglet állunk szemben. Méltánylandó az a 400.000 koronányi áldozat, melyet az állam a törvényjavaslatban annak célaira hoz; a többi rábizhatjuk az élet további fejleményeire.

A bizottság azután általánosságban s rövid vita után minden érdemleges módosítás nélkül részleteiben is egyhangulag elfogadta a törvényjavaslatot.

Ezután megválasztotta a bizottság a miniszterelnök által ma benyújtott törvényjavaslat előadójának Belicska Bénit.

Az országgyűlési szabadalvópárt báró Podmaniczky Frigyes elnöklésével ma este tartott értekezleten tárgyalás alá vette a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet Kristóffy József, a Ház közigazgatási bizottságának előadója ismertetett és elfogadásra ajánlott. Arányi Miksa a segédhivatalok munkakörének egyszerűsítését, Hieronymi Károly a nagy minisztériumok irattárainak decentralizálását s más további egyszerűsítési eszméket vetettek fel. Széll Kálmán miniszterelnök utalt arra, hogy már előzőleg a központi adminisztráció körében lényeges belkezelési egyszerűsítések történtek s hogy az egyszerűsítésre irányuló törekvésben ezután sem fog megállapodni. Az értekezlet ezek után a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta. A részletes tárgyalás során a törvényjavaslat két szakaszánál Ürley Kálmán és Sággy Gyula hoztak javaslatba módosításokat. Széll Kálmán miniszterelnök felvilágosítást után az értekezlet részleteiben is változatlanul elfogadta a törvényjavaslatot.

Rendület a vasárnapi munkaszünetről. Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter ma mutatta be a képviselőházban azt a rendületet, amely a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény végrehajtására nézve 1892-ben kiadott rendületet módosítja s amelyben kimondja, hogy a robbanékony árúknak vasúti kocsi-ból és hajókról való kirakása és hazaszállítása munkaszünetes napokon is egész nap meg van engedve, továbbá, hogy a zálogházakban az elzálogosítás és kiváltás déli tizenkét óráig szabad.

A közös zároszámadás. Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot terjesztett elő az 1898. évi közűsségi zároszámadásra alapított végleges leszámolás szerint Magyarország ternére mutatózó tartozás fedezéséről továbbá az 1899. és 1900. évi közűsségi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről. E törvényjavaslat, amelynek megokolása részletesen kimutatja az elszámolás egyes teteit, a pénzügyminiszter felhatalmazza, hogy az 1898. évi közűsségi zároszámadásra alapított végleges leszámolás a magyar korona országra eső tartozás kiegyenlítésére pótlólag 449 691 forint 03/4 krt, vagyis 899 182 korona 07 fillért, továbbá a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságot által az 1899. és 1900. évi közűsségi póthitelképp megszavazott 218.000 forintból 8.250.000 koronából a magyar korona országait terhelő 35.882 forint, vagyis 133.764 koronát és 1.119.720 koronát, összesen tehát 2.152.666 korona 07 fillért fizethessen a közös pénzügyminiszternek.

Pártalakulás. A Horváth Elemér miniszteri tanácsos elnökle alatt megalakult budapesti V. kerületi Sándor Pál-párt végrehajtó-bizottsága Auer Róbertet, Bacher Emilt, Bartha Arnoldot, Busbach Pétert, Czibaner Jánost, Eckbauer Endrét, dr. Feuer Náthánt, Hartmann Sándort, Heller Gábort, Eisele Józsefet, Kammermayer Károlyt, Katsburg Fülöpöt, Markó Albertet, Mauthner Adolfot, Neuschlos Odont, Oppenheim Emilt, dr. Reiner Edét, Riesz Lázárt dr. Schreyer Jakabot, Seifensieder Józsefet, Silberberg Károlyt, Szávost Emilt, Valkó Lajost és Wahl Bélát megválasztotta az elnökség tagjaiba.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as (Kossuth) párt ma este hat óraker Kossuth Ferenc elnökle alatt értekezletet tartott, amelyen tárgyalás alá vette a közigazgatási egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot. A javaslatot Meskó László ismertette és a párt beható vita után, amelyen Kossuth Ferenc, Barta Odón, Tóth János, Kallay Lipót és Barabás Béla vettek részt, az előadó indítványára egyhangulag kimondta, hogy a közigazgatási egyszerűsítést égetően sürgős feladatnak tekineti, ez okból a javaslathoz általánosságban hozzájárul; azonban ha annak sérelmes részei a párt tagjai részéről beadandó indítványok alapján nem orvosoltatnának, a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban meg nem szavazza. Ezután Mezőssy Béla ismertette a 7—15 éves szegény gyermekek gondozásáról szóló törvényjavaslatot. A párt, tekintetbe véve a humanisztikus célt, amelyet a javaslat szolgál, ezt a törvényjavaslatot egyhangulag elfogadja. Végül Kossuth Ferenc pártelnök bejelentette, hogy Kapocsy Jenő a párt kütagjaul belépett, mit örvendetes tudomásul vettek.

A megyei pénzkézelés reformja.

Budapest, június 15.

A képviselőház mai ülésén Szell Kálmán törvényjavaslatot terjesztett be a vármegyék pénztári és számviteli teendőinek elvégzéséről. A javaslatot lapunk élén méltatjuk, lényeges rendelkezéseit pedig a következőkben ismertetjük:

1. §. A vármegyék pénztári teendőit, ideértve a gyámpénztári teendőket is, a vármegye székhelyén levő királyi állampénztár (adóhivatal), a vármegyei számviteli teendőket pedig a gyámügyi számvevői teendőkkel együtt a királyi pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevősek látják el.

A járásokban a pénztári teendőket a járási főszolgabíró székhelyére nézve illetékes állampénztár, (kir. adóhivatal) végzi. A járási számviteli teendők ellátása végett a királyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőtől a járási főszolgabíróhoz egy-egy szakközve (járás számvevő) osztják be.

Azokban a vármegyékben, amelyeknek székhelyén kir. pénzügyigazgatóság nincs, a számviteli teendőknek ellátása iránt a pénzügyminiszter az illetékes királyi pénzügyigazgatóság közvelein kirendelése útján a belügyminiszterrel egyetértőleg rendeletileg intézkedik.

Az 1886. XXII. törvények 67. §-a alapján rendszerezett főpénztárnoki, esetleg külön gyám-, vagy más pénztárnoki, ellenőri, íőszámvevői, alszámvevői, könyvvezetői, járási számvevői, pénztárisztai, számvevősi és pénztári irnoki, illetve a bármely elnevezés alatt rendszeresített pénztári és számvevősi állások ezen törvény életbe lépéséig a vármegyei törvényhatóságoknál megszűntetnek.

A m. kir. pénzügyminiszter a járási számvevői teendők ellátására fokozatosan és a szükséghez mérten, lehetőleg azonban 3 év alatt járási számvevőket alkalmaz, akiknek illetményeiről az állami költségvetés keretében gondoskodik.

Ugyanitt vendők fel az állami pénztáraknál és számvevőseknél újonnan szervezendő pénztári és számvevősi tisztviselői állások illetményei is.

A vármegyei pénztárakként működő kir. állampénztárak (adóhivatalok) a vármegyei és gyámpénztári kezelésnél az általános (állami) pénztári ügykezelésre vonatkozólag érvényben álló, valamint a bel- és pénzügyminiszterek által pótlólag kiadandó részletes utasítások értelmében járnak el. A vármegyei számvevősként működő s a kir. pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevősek pedig a vármegyei számviteli és az ellenőrzési teendőket az állami számvitelről szóló 1897. XX. törvények és az ennek végrehajtása iránt kiadott általános nemkülönböztető vármegyei számvitelre és a gyámpénztári kezelésre és számvitelre nézve a bel- és pénzügyminiszter által kiadandó részletes utasítások értelmében végzik.

A járási számvevők teendőit a járási ügyviteli szabályzat állapítja meg.

A vármegyei pénztárakként működő kir. állampénztáraknál, (adóhivatalok) és a vármegyei számvevősként működő s a kir. pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevőseknél alkalmazott tisztviselőknél, valamint a járási főszolgabírókhoz kirendelendő számvevősi közveleknél alkalmazására, szolgálati viszonyaira és letelezésére vonatkozólag az állami tisztviselőkre jelenleg érvényben álló törvények és szabályok irányadók és azok ugy személyi mint foglalkozási szempontból. — a vármegyei pénztári és számvevősi teendők ellátása tekintetében is — a kir. pénzügyminiszter rendelkezése alá tartoznak.

A vármegyei pénztárakként működő kir. állampénztárak (adóhivatalok) a jóváhagyott vármegyei költségvetésekben engedélyezett összegek erejéig, valamint a vármegyei alapok és alapítványok, ugy szintén a gyámpénztári tartalékalap tekintetében az alispán. — a vármegyei gyámpénztárt érdeklőleg pedig az árszavak által kibocsátott és mindenkor a számvevőség által ellenjegyzett utalvány-rendeletek foganatosítására és egyáltalában a vármegyei és gyámpénztár kezelésével járó teendők ellátására vannak hivatva és ezekről okmányolt havi naplókban számolnak.

Az utalványozási jog a vármegyei költségvetés korlátain belül történhetik és annak keretén túl nem terjedhet.

Ezen túlmenő utalványozás a kormányának előzetes engedélye alapján foghat helyet.

A pénzkézelést úgy a kiadások, mint a bevételek tekintetében közvetlen az állami pénztárak (adóhivatalok) végzik. E végből minden kiadás az állampénztárnál a jogosított kezébe utalványozandó s minden bevétel a befizető kezéből közvetlenül az állampénztárhoz (adóhivatal) utalandó.

Postán érkezett, vagy egyébként a közigazgatási hatósághoz jutott pénz- és értékküldemények szintén közvetlenül oda utalandók, illetve az állampénztárba (adóhivatal) esetleg azonnal elküldendők.

A községek (rendezett tanácsú városok) vagyongazdálkodásának ellenőrzése és felügyelete körül a vármegyei törvényhatósági bizottság, továbbá az alispán és a főszolgabíró részére törvényben megállapított jogok és kötelezettségek érvényben maradnak.

A vármegyei számvevősként működő s a kir. pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevőseknél a vármegyei és gyámügyi számtartás és ellenőrzés mellett a vármegyének a rendes tanácsú városok és községek vagyongazdálkodásának felőtti felügyeleti hatáskörében szükséges, valamint a gyámügyi és gondnokügyi ügyekben felmerülő számvevői teendőket is végzik és e közigazgatási segédszolgálat tekintetében a vármegye alispánjának és az árszavéknak, a járási számvevők pedig a főszolgabíróknak alá vannak rendelve, miéért is ezeknek ebben az irányban kiadott rendelkezéseit kötelezően teljesíteni tartoznak.

Ellenben úgy az előzetes, mint az utólagos számviteli ellenőrzés tekintetében a vármegyei tör-

vényhatósággal, alispánnal, árszavékkal és főszolgabírákkal szemben önállóan működnek és működésükért a számvevősi igazgató útján csak a pénzügyminiszternek felelősek.

A vármegyei törvényhatósági bizottságokat a vármegyei költségvetések és zárszámadások, ugy szintén a gyámpénztári számadás, nemkülönböztető a tulajdonukra képező vagy felügyeletük alatt álló alapok és alapítványok tekintetében megillető jogokat a pénztáraknak állami kezelésbe vétele nem érinti. Epségben marad továbbá a törvényhatósági bizottságok rendelkezési joga és felelőssége az alapok és alapítványok vagyonának és a gyámpénztári tőkéknek miként való gyümölcsöző elhelyezésére is.

Végül érvényben marad a vármegyei törvényhatósági bizottságok felügyeleti jogköre a rendezett tanácsú városok és a községek költségvetéseinek és zárszámadásainak megállapítására és az ebből folyólag szükséges egyéb intézkedésekre nézve is.

A törvény életbe lépését megelőző időből eredő és törvényesül a vármegyei terhelő esetleges kezelési hiányokért és károsodásokért, az illetők elleni visszkérési jogok fenntartásával, — a vármegye felelős.

A gyámoltak és gondnokoltak követelése s a gyámpénztári födözetek egybevetése után mutatkozó hiányt a vármegye közönsége pótolni tartozik.

A vármegyei pénztárakként működő királyi állami pénztárak pénzkézelésének időközönkénti való vizsgálatát a királyi pénzügyigazgató rendszerint az alispán és árszavéki elnök, vagy ezek megbízottjának közbenjöttével teljesíti; ha azonban ezek meg nem jelenhetnek és a vármegyei alapok és letétek, illetve a gyámpénztári vagyona vagy községi pénzkézelésre vonatkozó vizsgálati alkalmával szabályellenesség észlelhető, erről a vizsgálatot elrendelő királyi pénzügyigazgatóság által haladéktalanul értesítendők.

A rendezett tanácsú városok és községek vagyongazdálkodásának időközönkénti való megvizsgálását az alispán vagy megbízottja, illetőleg a főszolgabíró teljesíti. Az alispán megkeresésére a vizsgálatához a számvevőség egyik szakközve kirendelendő.

Azon vármegyei alkalmazottakra, kikre nézve a választás útján nyert megbízás érvénye 1901. év végével lejár, alkalmazatásuk érvénye a törvény életbe lépése időpontjáig, illetve az alábbi §-ban foglalt eljárás megtörténte, meg hosszabbították.

A vármegyei törvényhatóságoknál a jelen törvény életbe lépésekor alkalmazásban lévő pénztári és számvevősi tisztviselő (2. §.) rendelkezési állapotba helyeztetnek, egyidejűleg azonban az állami pénztárakhoz, illetve a kir. pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevősekké jelenlegi illetményeikkel szolgálatára ideiglenesen beosztatnak és amennyiben egy éven belül elhelyezhetők nem lennének addig megszerzett nyugdíj-, illetve végkielégítési igényeiket az illető vármegyei nyugdíjalap irányában érvényesíthetik; azok ellenben, akik az eddig elfoglalt állásuk átalakítására dacára a kinevezést méltánylandó okok nélkül el nem fogadják, állásukról s amennyiben az illető törvényhatósági szabályrendeletek másként nem intézkednek, szertelt nyugdíj-, illetve végkielégítési igényükről lemondottnak tekintendők.

Azokra a pénztári és számvevősi vármegyei alkalmazottakra nézve, akik az állami szolgálatba átvételüket, illetőleg kinevezésüket az 1885. XI. t. o. § 8. §-ának 3. bekezdése azzal a módosítással nyer alkalmazást, hogy a vármegyei törvényhatóságoknál töltött szolgálati idejük nyugdíjaztatásuk esetén akkor is beszámítandó, ha 10 évi állami szolgálatban még nem is állottak.

Az általuk fizetett összes nyugdíj-járulék azonban netán létező kamataival együtt az államkincstár javára esik.

Ha az állami szolgálatba kinevezendő vármegyei alkalmazottak az új kinevezés alkalmával meghatározandó törzsfizetésnél magasabb évi fizetéssel voltak korábban javadalmazva, ez utóbbinak élvezetében személyükre nézve ezen új megtagyvatnak addig, amíg az állami szolgálatban ezen fizetésnek megfelelő fokozatba elő nem lépnek; e szerint tehát az új régi fizetés, illetve a tekpénz közötti mutatkozó különbözet az 1893. IV. törvények 10. §-ában meghatározott személyi pótlékként kapják meg.

A vármegyék részére közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásaira megállapított és az 1901. évi állami költségvetés XVII. fejezet 8. címén engedélyezett állami javadalmazás tősszege ugyanolyan összeggel apasztandó, mint amilyen összeggel a vármegyéknek megszűntetőndő állások személyi járandóságai és dologi kiadásai csökkennek.

KÜLFÖLD.

Parlamenti botrány Németországban.

Furcsa inkompatibilitási esetről rántotta le a leplet a berlini szocialista Vorwärts. Megírta, hogy a német birodalomválasztók több tagját pénzezel támogatja a mezőgazdák szövete, hogy a junkerek érdekében dolgozzanak. Erre a vádra eddig nem reflektált a mezőgazdák részéről senki sem. A Vorwärts ma ismét erőteljesen hangoztatja vádját, botrányal fenyegetőzik és csodálkozást fejezi ki, hogy a szöveteiket sajátja oly mélységgel hallgat a dologról, de reméli, hogy a szöveteiket elnöksége legközelebb közzé fogja tenni a szubvencionált képviselői nevét és az összegek nagyságát. Ugy látszik, hogy a Vorwärts bizonyító anyagnak juttat a birtokába, amelynek közzétételével csak addig vár, amíg a mezőgazdák szöveteiket a vádra felelt.

Mac Kinley nem kandidál. Alig hogy másodszor is megválasztották Mac Kinleyt az Egyesült-Államok elnökévé, máris harmadszori kandidálásáról van szó. Maga az elnök, mikor ez iránt kérdést intéztek hozzá, a leghatározottabban visszautasítással válaszolt. Válasza szószerint így hangzik:

Sajnálom, hogy javaslatba hozták a harmadszori választást. Kétfelm, hogy illetékes vagyok-e hozzászólni, de a kormányzat és az ország előtt rendkívüli fontosságú kérdések vannak és ezeknek igazságos fontolgatását a közvéleményben nem kellene egy harmadszori választásnak még a gondolatával sem befolyásolni. Hosszas meggyőződésnek adok kifejezést, midőn egyszer s mindenkorra kijelentem, hogy harmadszor nemcsak nem akarok kandidálni s nem is kandidálhatok, hanem még csak jelölésemet sem fogadnám el, ha ilyesmit szándékolnának. Egyetlen becsapásgam, hogy második elnökösödésem alatt megfelelek polgártársaim várakozásának, kiknek nagylelkű bizalmát oly nagyrabecsülöm és azután velők együtt teljesítem kötelességem az egyszerű polgárok soraiban.

Olaszország és a hármasszövetség.

Budapest, június 15.

Azt a fontos beszédet, amelyet Prinetti olasz külügyminiszter tegnap Olaszország külügyi politikájáról mondott, mai lapunk távirati rovatában ismertettük. Jól esik látnunk, hogy beváltak azok az információink, amelyek alapján hónapokon át erősítettük, hogy a hármasszövetség alapjai éppen nem rendültek meg s Olaszországnak a szövetségből való kiválásáról többféle oknál fogva szó sem lehet. Ebben az irányban Prinetti beszéde teljesen megnyugtató és épp oly lojális, mint aminő Goluchowski expozéja volt. Kevésbé tisztán olvassuk ki az olasz kormány szándékait Campi előadó jelentéséből, aki annak az óhajnak ad kifejezést, hogy a hármasszövetség megújítása egyidejűleg törvények a kereskedelmi szerződések megkötésével.

Tekintettel arra, hogy a hármasszövetség merőn más természetű paktum, mint valamely kereskedelmi szerződés, nem érthető egészen világosan, hogy minő alapon óhajtják az olasz politikusok ezt a junktimot. Nézetünk szerint a hármasszövetségi szerződés és valamely kereskedelmi szerződés közt nem található semmi érintkezési pont, mint ahogy soha még ilyen pontot fel nem fedeztek, amióta a hármasszövetség fennáll. Érdekes lesz tehát megtudni, hogy minő logikai kapcsolatot mutatnak majd ki e nézet propagálói a két szerződés megvitatásakor.

Különböztetés homályos alapu ez a kívánság. Mi eddig úgy tudtuk, hogy a hármasszövetség klauzulája szerint ez a szövetség nem újított meg, hanem megújul. Ez a grammatikai megkülönböztetés hiányzik az olasz nyelvből s talán innen ered signor Campi homályos tétele. Tudunkkal a hármasszövetség magától megújul, ha csak a szövetségesek jól nem mondják. A megújulás tehát annyit jelent ebben az esetben, hogy a szövetségesek egyike sem nyilatkozik a szövetséges viszony folytatása ügyében. Hogyan lehet tehát a kereskedelmi szerződéseket egy oly szerződéssel egyidejűleg megkötni, amelynek nincs megkötési időpontja? Talán ez a rébusz is kiderül a vita folyamán.

Nagyon érdekes az előadónak az a kívánsága, hogy „a hármasszövetség megújításakor” Olaszország adriai és földközi tengeri érdekeit biztosítani kell egy Tripolisra és Albániára vonatkozó speciális egyezmény révén. A tripoliszi kérdés régóta aktuális és ma is az. De az „alban kérdés” diplomáciai megtárgyalása új mozzanat, amelyre fel kell készülnünk. Prinetti is, Goluchowski is folyton a statusquot hangoztatják. De Campi előadó óhajában talán nem egészen a statusquo fenntartásának vágya nyilatkozik meg. Ennek az óhajnak sorai közül kiolvashatjuk az osztrák és magyar monarchia terjeszkedési vágyának gyanúját. Pedig ha az olaszok bizonyos jogot vélnék formálni Albániára annak a révén, hogy a XVI. és XVII. században közel 100.000 alban vándorolt be Olaszországba s hogy a mai alban irodalom és kultura tulajdonképpen a réfugiákban birja támasztékait, ugy ezzel szemben talán hangsúlyozni szabad azt, hogy régi szerződések révén a Habsburg-uralkodók az összes balkáni katolikusok védnökei, továbbá hogy Észak-Albánia katolikusai tényleg a mi monarchiánkat ismerik el védő hatalomnak.

De a kérdés ily kiéleltése talán felesleges és igazán nem időszerű. Ebben a percben éppoly kevés közünk van a török császárság e tartományok sorsához, mint az osztrákoknak.

Ezeket akartuk megjegyezni a tegnapi külügyi exhozéhoz. Remélhetőleg inkább az olasz túlzők óhajait érintik ezek a megjegyzések, semmint az olasz kormányt.

Róma, június 15.

Az ellenzék minden követ megmozgat, hogy

Prinetti az eritreai tételtől való szavazásnál megbuk-tassa. A centrum vezetői tegnap és ma nyolcszor tanácskoztak Rudini lakásán. Mindenki kíváncsian várja a külügyi vita eredményét.

Róma, június 15.

A kamara titkos szavazásában 205 szóval 196 szavazat ellenében megszavazta a külügyminiszterium költségvetését.

Róma, június 15.

Prinetti győzött. Az ellenzékét váratlanul érte ez a meglepetés, mert már di marchese Ginecardini személyében Prinetti utódját emlegették. A szélső-baloldali és a szociáldemokraták egy szálal a kormányral szavaztak.

A király Prágában.

Prága, június 15.

Ma reggel nyolc órakor katonai díszszemle volt. A szakadó esőben is ezekre menő néptömeg gyűlt össze a deiwiti gyakorlótérén, ahol hat óra után már befejezték a csapatok föllállítását öt harcovonalban. Nyolc óra tájban az eső majdnem egészen elállt. A király egynegyed nyolc után indult el a Hradsinból gróf Paar főhadseggeddel és báró Apor szárnysegéddel. Deiwiti határan a község képviselőtestülete üdvözölte ő felségét. A deiwiti egyesületek és a tanulóifjuság sűrű sorban állott, a merre a király és kísérete elvonult. Az egész uton lelkes ovációkban részesítették ő felségét.

A deiwiti diadalkapunál ő felsége lóra ült. A gyakorlótérén harsogó szlava-kiáltással fogadta a közönség az uralkodót. A jobbszárnyon összegyűlt, szolgálatban nem álló tábornok, törzs- és időszitek csatlakoztak a király kíséretéhez. A zenekarok a Gotterhaltét játszották, a kürtösök a díszelt fújták. A harcovonalak megtekintése után a király rendeletére a csapatok elvonultak ő felsége előtt, akit a csapatok magatartása láthatóan kielégített.

A szemle után ő felsége a közönség meg-meg-nyuló ovációi közben udvari kocsiába szállt, hogy a Troja mellett lévő torlasztó-gátat megtekintse. Ő felsége kíséretéhez csatlakoztak Hartel és Rezek miniszterek a kíséretükben lévő hivatalnokokkal, akik a díszszemlén is jelen voltak. A csapatok a szemle után harsogó zenezóval visszatértek szállásaikra.

A torlasztó-gátnál jóval a király megérkezése előtt megjelent Koerber miniszterelnök, Coudenhove helytartó és Lobkowitz tartományi marsall. A pavillon előtt a csatornaépítő-bizottság tagjai és a munkában résztvevő öregek hivatalnokai és képviselői várták ő felségét. A helytartó a csatornaépítő bizottság nevében üdvözölte a királyt, azután bemutatta a megjelent urakat, mire a király bement a pavilonba s megnézte a kiállított tárgyakat. Ő felsége megengedte, hogy a felső zsilip-küszöb zárókővébe egy latin nyelvű emlékiratot illeszzenek be, azután megnézte a torlasztó gát kamaráz-zsilipjét s aláírta az emlékiratot. A munkák megtekintése után ő felsége a víz balpartján a kocsit második elágazásáig ment. A munkások a királyt megérkezésekor és távozásakor nagy lelkesedéssel üdvözölték. Ő felsége azután visszatért a Hradsinba. Az egész uton lelkes ovációkban volt része.

A király ma meglátogatta az ujonnan épült kadétskólát, az új iparművészeti muzeumot meg a jubileumi gyermekórbázát, ahol Sró polgármester üdvözölte. Azután a király a városi sinlők házába ment, s onnan a német egyetem botanikus intézetéhez hajtatott, majd pedig a cseh egyetem botanikus intézetének megismerésére ment. Mindkét intézetben a fogadáshoz megjelent tanárok és haligatók lelkesülten üdvözölték ő felségét.

Prága, június 15.

A király ma a cseh természetbúvárok és orvosok kongresszusának elnökségét fogadta. A küldöttséget Hlava és Wessely egyetemi tanárok vezették, akik a királynak memorandumot nyújtottak át a második cseh egyetem felállítására érdekében. Ebben kifejtik, hogy a prágai cseh nyelvű egyetem nem elég a cseh ifjuság nevelésére és kérik egy második cseh nyelvű egyetem felállítását Morvaországban.

Dr. Hlava beszédére a király így válaszolt:

— A második cseh tannyelvű egyetem felállítására nehéz dolog, amelyet két oldalról kell tekintetbe venni. Be kell várni, míg erre elérkezik az alkalmas pillanat.

A küldöttség ezután Hartel és Rezek minisztereknél is tiszteltget.

Prága, június 15.

Este hét órakor a Hradsin-palota harmadik udvarában mindkét nemzetiségű dalegesületei összegyűltek, hogy szerenádokkal mutassák be hődalukat, az uralkodónak. A királyi vár erkélye előtt a megjelent dalosok széles félkörben állottak fel. Fél 8 után megjelent az erkélyen a király dragonyos ezrede

egyruhájában továbbá Körber miniszterelnök, Montenuovo herceg főudvarmester, Hartel és Rezek miniszterek, gróf Coudenhove helytartó, Paar és Boltras főhadsegédek és Bellegarde gróf. A cseh dalosok erre Klacka Nase Perla című dalát és azután a Smetana-féle Bollicha dalt énekeltek el. Szünet után a német dalosok Engelsberg Muttersprache és Schaffernek Liebe dein Vaterland című dalát énekeltek el a szerző vezénylete mellett. A király fejbólintással köszönte meg a szerenádot és mind a két karmesternek, valamint a dalegesületeknek is megelégedését fejezte ki. A Hlalol egyület és a német dalszövetség elnökeinek is elismerését fejezte ki az urakodó. Leikes szlava és hoch kiáltások között ért véget az ünnepély. Követlenül a szerenád után ő felsége Lobkowitz herceg tartományi főmarsall palotájába ment, ahol a herceg és neje lényesen estélyt adott. A király fél tíz órakor tért vissza a Hradsinba. Az utcákon, amelyeken a király áthajtatott, az összes házakat kivéve állították és az egybegyűlt néptömeg lelkesülten ünnepelte ő felségét.

Prága, június 15.

Midőn a király ma a Moldva hajózhathatásra vonatkozó munkálatakat megtekintette, ott dr. Russ volt német reichsrathi képviselőt és Kaftan ifjú-cseh képviselőt egymás mellett látta. Erre megjegyezte:

— Igen örülök azon, hogy e két különböző pártállású politikust egymás mellett láthatom.

Russ azt felelte:

— Mi harmonikusan dolgozunk együtt.

Erre a király így szólt:

— Ez valóban öröndevetés.

Kaftan erre így szólt:

— Mindig a legjobb egyetértésben működünk, ha közös munkát kell végeznünk.

Prága, június 15.

A prágai német sajtó nagyon hevesen kikelt az ellen, hogy dr. Rezek a királyt Leitmeritzbe és Auszigba tehát német városokba kísérje. Mint ma kitűdött, a király megérkezése alkalmával a pályaudvaron, miután felelt Sró polgármester üdvözölő beszédére, Rezek miniszterhez sietett és tüntetőleg ezt mondta neki:

— Ön engem tovább is kísérni fog utamon!

Ezzel a megjegyzéssel minden kombináció el-esik, mely dr. Rezek útjára vonatkozik.

Botháné küldetése.

Budapest, június 15.

A délafrikai háborúnak talán legérdekesebb jelensége az a bator, erőlelkű boer asszony, aki Európába jött, hogy dülőre vigye a békekötés ügyét, mely részint az egyik fél hajthatatlan gögje, részint a másik fél törhetetlen honszeretete és vitésége miatt hónapok és hónapok óta várat magára. Botháné nyilván azért jött Európába, hogy Krüger és környeztet az otthon való helyzetéről felvilágosítsa s rábeszélje a körülményekhez képest méltányos béke megkötésére. Az angolok sehogy sem bírnak ugyan a boerokkal, de a boerok ellenállóképességének a dolgok természetes rendje szerint mégis csak apadnia kell s ha bekövetkezik a végkimerülés: nem lesz meg a lehetőség olyan előnyös béke kötésére sem — ha ugyan lesz, kinek a számára — mint amilyenre ma van. Ez minden fölfevés szerint Bothánénak a missziója. aki ma Hágában harmadfél óra hosszat beszélt Krügerrel. Végezni azonban aligha végzett vele valamit, mert mint egy lakonikus táviratunk jelenti, Botháné elutazott Brüsszelbe.

Tudósításaink a következők:

Berlin, június 15.

Botháné missziójáról a következőket jelenti: Bothánénak valószínűleg nincs hivatalos megbízása arra, hogy Krügernek javaslatot tegyen az Angliával való megegyezésre, de azért mégis van missziója és ez az, hogy megerősítse ama boer vezéreknek európai csoportját, akik Krüger és Leyds konzervatív csoportjával ellentétben tisztességes föltételek mellett hajlandók vonának Angliával tárgyalni. Ez a küzdelem, amelyben eddig Krüger volt győztes, azonnal a boer küldöttség megérkezésével kezdődött, amelynek élén Fischer, Wolmaran és Wessel vannak. Ezek a boerok az elnök auktoritásával szembe állítják a győztes tábornokot, akinek sikereivel az angolokat még engedékenyebbé vélik tehetni. Ez a harc, amely a transvaali vezérek táborában már hónapok óta folyik, most Botháné megérkezésével akut formát fog ölteni.

London, június 15.

A Morning Postnak jelenti Brüsszelből: A transvaali ügyvivőség tudatja, hogy Botháné a béke közvetítése végett látogatja meg Krüger s hogy a boer hadsereg főparancsnoka azért küldte, hogy Krügerrel a helyzetről felvilágosítsa. A két boer kormány is ki-

jelenti, hogy az esetleges békejavaslatnak Krügerrel kell kiindulnia és hogy sem Botha, sem más boer hadvezér Krügernek határozott parancsa nélkül nem teheti le a fegyvert.

London, június 15.

Az angol lapok részletesen leírják Botháné Oszten-débe érkezését; még azt is megírják, milyen színben volt, mielőtt Londonból elutazott. A béke hírek is zavartalanul kísértének tovább. Az idevaló lapok most azt jelentik, hogy Botháné nem hoz ugyan magával Krügernek szóló levelet, de idevaló barátainak megállította, hogy küldetésének a háboru befejezése a célja. Férje azt üzeni Krügernek, hogy az Anglia ajánlott föltételeket némei, az elvet nem érintő módosításokkal fogadja el.

Fokvárosból azt jelentik, hogy ott határozottan remélik, hogy nemsokára megkötik a békét. Standertonból azt táviratozik, hogy a német-alföldi konzul visszaérkezett Pretóriába és újra megkezdte a békétárgyalásokat a boer vezérekkel. Kitchener megengedte neki, hogy Bothával tanácskozzék.

Hága, június 15.

Botháné harmadfél óra hosszat érkezett Krüger elnökkel, azután elutazott Brüsszelbe.

London, június 15.

A Laffan-ügynökség jelenti Durbanból: Több boer kommandó Pieterburgban készül letenni a fegyvert. A távirat 1000 emberről szól.

HIREK.

Ostrom.

Nyaralók kertjében, fürdők eszplanádján lengeruhás uri gyermekek boldog kacagással futkosnak, labdázanak, játszva kergetődznek. Sugárzó arcocskáikból tisztán ragyognak ki az ártatlan kék, fekete, dióbarna szemek, a meztelen edzett lábikrácskák majd szétpatannak a telt zsenge izmuktól. Egy jó ember sokat járt a jólét ez állandóan ismétlődő képei mellett, s nézte gyönyörűséggel az eleven nyüzsgő kaleidoszkopot. A szeme gyönyörködött, a szíve elágyult s az agya megtermékenyült. Ez a jó ember azok közé a nemes lelkek közé tartozott, akik ha látják a bőség vidám jeleneteit, ellenállhatatlanul megérik a szemben lévő fájó szürkéséget. És a részvét melankóliájából, amitől egész valójuk megremeg, valami szép, jótékony gondolat fakad.

Az a jó ember budapesti magyar ember volt s a lombok alatt, vizek partján hancurozó picit urfiak és kisasszonykák finom egészségéről észbe jutott az aszfalthoz tapadt penészvirágok örök rabsága. Támadt egy mentő ideája, elmondta másoknak is. Az idea tetszett, mozgalom kerekedett belőle.

Igy született meg a Budapesti Szünidei Gyermektelep-Egyesület.

Jaj, az nagy öröm volt, mikor a kis sovány emberkék első csapatjai apró batyucskákkal beültek a kupékba és a vonatok a füstös üvegtetők alól kirohantak velük a mezők, az erdők felé. Karonruhás asszonyok, zubbonyos emberek elmorzsolgatták a könyveiket s mentek vissza a városba robotolni, gözölög falak közé lefeküdni, de imádkozva áldották a jóságos kezeket, amelyek künn a falukban tejeskével, lusocskával tömögetik az ő csupa csont rajkóikat. Akik ezt megcsinálták, bátran örülhettek a jól megindult kezdetnek és jogos reménységgel hessegethették el azt a kis rossz érzést, hogy itthon kellett hagyniok sok kis fiut, lánykát, aki pedig szintén kikérezkedett.

— Majd jövőre azok is mennek, jövőre több pénzünk lesz! — biztatták egymást. — Hála istennek, hogy meglelt, amit akartunk! ...

Aztán nyár nyárra jött és sokan kívánczokták ki a telepekre. Halaványan, véznán utaztak el az emberkék és vissza kerültek erőnek, pufóknak. És beszéltek a pajtasoknak ezer érdekeseit. Hire ment a jónak, ráéreztek egyre többen. Sok szegény, aki önző szeretetből a közönségekben is maga mellett tartotta a gyermekét, küldte már szívesen

jelentkezésre, ha vége lett az iskolának. És mindig nagyobb csapatokból kellett ki-mustrálni a legszűnyábbat és mindig több bánatot kellett okozni a visszautasítással. Az egyesület mindenkit küldött volna, de pénz mindig csak egy kis töredék számára volt elég. Az újságok oda állottak a küzködő intézmény mellé és hívták fel a nagy nyilvánosságát a támogatásra:

— Emberek, segítsetek! Ha senki, úgy ez a társaság minden pártolást megérdemel!...

Még csak magyarázni se kellett valamik sokat. Ki ne tudná, hogy amit szenvedő gyermekekért tesz, az a legjobb és leghasznosabb jó.

A nagy nyilvánosság adott, amit adott, de a panasz és a kérés nem tudott elmúlni. Még kell, még kell! A gyermekek jönnek, özönlenek. Csak bujnak elő valahonnan, ontják őket a szűk, vedlett lakások és szakadatlanul áradnak az egyesület felé. Már félelmetesen...

A terézvárosi népiskolát kellett volna ma látni! Azt egy tábor szállotta meg.

Tízezer gyermek!

Ez nem tulás, ez valóság. És azonkívül apák, anyák, vagy más hozzátartozók.

Ez volt az utolsó sorozás. Akit ma nem vesznek be, az az idén nem kap ózont. Pedig csak *hétsházhusz* hely volt; az egyik fele fiuké, a másik lányoké. A bizottsági urak, az orvosok ezt tudták és úgy mentek neki a halhatatlan munkának.

A nagy zsisbongásból előszedegették a kis rekrutákat. Mustrálgatták, kopogtatták, tapogatták őket. Iszonyu szigorunak kellett lenni, véreztek az intézkedő szívek a nagy pusztítástól. Volt remegés és sírás. És volt licitálás. Apák, anyák azon vetélkedtek, hogy melyiknek a gyermeke van rosszabb bőrben.

— Ez a fiu egészséges! — mondta az orvos.

— Ez kérem? — sopánkodtak a szülők. Hisz oda van, vége, semmi tüdeje már.

— Hektikás!

— Enni se tud már, olyan gyenge.

— Görösek bántják.

Az orvosok állják a szóárdatot és próbálják a vigasztalást:

— Nem beteg az a gyerek hál' istennek, mi tudjuk azt. Majd máskor viszzük, most csak az mehet, akinek igazán kell!

Gyerekek is veszekednek és leszólják egymást:

— Én sokkal betegbb vagyok, doktor bácsi.

— Ugy köhögök.

— Szédülök.

Magukra vállalnak mindenféle nyavalyát, csakhogy megtegyenek. Erről vaskos kötetben lehetne igaz képeket festeni. A válogatóknak verejtékes, keserves napjuk volt. És nem könnyíthettek a munkájukon, azt kemény szívvel végig kellett csinálni.

Holnap, holnapután megy az utolsó hétszázhusz is a hűsre életet szívni magába, kilencezer apró társuk sóvárgása, bánkódó irigysége a kisérőjük. Az a jó ember, aki az egész dolgot kitalálta, tán sajnálja is már, hogy rájött az ideájára. A jónak, amit vele elért, nagy az árnyéka: tízezrek könnye, sóhajtatása.

És ahonnan számára megnyugvás jöhet, az csak az adakozó emberek sokasága. A szép szándékkal felidézett mű, amely harsogva rontja korlátait, a nemes szívektől várja csillapítását. Nincs más mód, karolja fel a közönség, mindenki egyenkint, ahogy csak teheti, a Budapesti Szünidei Gyermektelep-Egyesület. Hogy kapuit ne hiába ostromolja kilencezer sóvár gyermek. Akit bizony elküldeni a telepre, szebb és könnyebb munka volna, mint mellőle a legnyomorúságosabbakat elszakítani.

Omár.

Budapest, június 15.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul köldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hír. Dr. Gara Géza fürdőorvos Meránból Rejczfürdőre érkezett s működését ott megkezdte.

— Jolanda hercegnő kerek-telje. Rómából jelentik, hogy az újszülött olasz királyi hercegnőnek keresztelője a megállapított szertartások szerint ma ment végbe a Kvirinál nagytermében. Az egyházi szertartást Laura udvari lelkész végezte fényes segédlettel. A kis királyi hercegnőt Mária Pia özvegy portugál királyné tartotta a keresztelőre. A keresztelőn az uralkodóház valamennyi tagja résztvevett. Ott voltak még az összes miniszterek, az olasz kámer és több állami hatóság diszküldöttsegei, a külföldi államok képviselői és az összes polgári és katonai notabilitások. — Ma szakadó esőben több ezer iskolás fiu vonult a Kvirinál elé és virágkoszorukat és bokrétaikat tett le a királyi palota kapui elé. A királyt, aki a montenegrói fejedelemmel megjelent az erkélyen, lelkesen üdvözölték.

— A pápa egészségi állapota. Rómából jelentik, hogy a pápa betegségéről szóló hírek alaptalanok. A pápa kitünően érzi magát. Mindennap több bitoros fogad és titkáraival együtt intézi az ügyeket, vagy, mint fiatalabb éveiben, latin ódákat költ. Ilyenkor titkárnak diktálja a verseket, mert jobb keze annyira gyöngé, hogy nem igen tud írni vele. Néha horáciusi ódákat szaval környezetének, hogy emlékező tehetőségének frissességéről meggyőződjenek. Julius közepén a pápa, mint minden évben, a vatikáni kertben levő villába költözik át.

— Frigyes császárné. A német sajtóban ma híre terjedt, hogy Frigyes özvegy császárné állapota rosszabbra fordult, s Vilmos császár nyomban anyjához utazott. A *Kölnische Zeitung* berlini jelentések alapján a leghatározottabban megcélja ezeket a közleményeket. A császár azért utazott Kronbergbe mert északi tengeri útjára való indulása előtt látni akarta beteg anyját.

— Budapestet nem érdekli. Hevesvármegye törvényhatósága nincs melegezve azzal, hogy a polgári hatóságok rendelkezésre álló csendőrség fölött nem az a polgári hatóság ítélt, amelyet szolgál, hanem a katonaság. Nem tudjuk, hogy mi a kifogásoknak a megindoklása, mert véleményünk szerint a katonai törvénykezés szigorú talán sehol sincs annyira helyén, mint a csendőrséggel szemben. E nélkül s ha a saját lelkiismerete nem tartaná kordában, egész csomó szabálytalanságot követhet el a csendőr. Alkalma van rá mindennap bőven abban a nagyon is kényes helyzetben, amiben katonaság, civilség, ártatlanság és bűnösség között el kell igazodnia. — Mindazonáltal Hevesvármegye talán azon az alapon, hogy az egész katonai törvénykezés rossz s ki kell szabadítani az átka alól legalább a csendőrt, segítségül hívja az igazságához az ország összes törvényhatóságait. Természetesen a fővárost is. Ma határozott felelte a tanács és pedig olyanformán, hogy azt javasolja a közgyűlésnek, hogy vegye egyszerűen tudomásul a javaslatot s térjen napirendre felelte, mivelhogy Budapestben nincs csendőrség, a kérdés tehát a fővárost nem érdekli. — Ez bizony szegényes felfogás, mert a főváros nemesak magáért él s a fővárosnak hozzá kell szólni olyan dolgokhoz is, amelyek nem közvetlenül fővárosi érdekek. Honnan várjon irányt a vidék, ha Budapest elzárkózik az olyan ügyek tárgyalása elől, amelyek nem az ő mindennapi életében játszanak szerepet.

— Vilmos császár beszéde. Gyakran megessett, hogy a német sajtó különféle verziók szerint közölte a császár beszédeit. Ez mód felett bántotta Vilmos császárt s most maga rendelkezett, hogy ilyesmi ne történhessék többé. A Bismarck-szobor holnapi leplezése alkalmából a császár nyilván hosszabb beszédet fog tartani s ezt már hivatalosan megállapított szövegben fogják a sajtóval közölni. Magánközlések alapján a beszédet nem szabad lenyomatni s a tisztikart is rendeletileg utasították, hogy óvakodjék az indíkszerűektől.

— Egy nagyhercegnő balesete. Pétervárról táviratozzák, hogy Paolovna Mária nagyhercegnő Cirill nagyherceggel tegnap délután sétakocsizást tett automobilon a carskoje-szelói parkban. Egy fordulónál fölborultak s a nagyhercegnő az automobil alá került. Több kisebb zúzdást szenvedett, állapota azonban nem veszedelmes.

— Ilten Jutta asszony és a német császár. Az uralkodó és a nép messze, két külön világban él s ez az oka annak, hogy a sok közvetítő fórum se képes néha megértetni őket egymással. Az az uralkodó, aki ezt a nagy úrt apaszani tudja, művészzel uralkodik. Ilyen művészzuralkodó ez időszerint a német császár. Nagyon sokszor merész ugrással tul teszi magát a közvetítő fórumokon s maga érintkezik a néppel. Nem egészen olyanformán, mint a hogy azt a mi igazságosunkról följegyezte a krónika, különösen nem a brémai kellemetlenség óta, de mégis megtalálja az utat és módot arra, hogy észrevétesse a németekkel azt, hogy a császár velük örül, velük szomorkodik, már a mikor miesodás az alkalom. Nem ritkaság egy-egy aranylakodalmom a császár gratulációja, s arra is van eset, hogy a mamának, aki bőségesen adja a hazának az ágyutöltőket, maga a császár köszöni meg a szíveséget. Most egy öreg asszonyt becsült meg a császár. Ilten Jutta asszony tegnapelőtt ünnepelte a századik születése napját s nagyon boldog volt az agg nénike, amikor a sok gratuláció között megérkezett a Vilmosé is. Meg egy ajándék is hozzá. A császár sajátkezűleg írott levele így szólt:

„Nagyságos Asszonyom!

Nagy örömmre szolgál, amikor megtudtam, hogy Ön Isten kegyelméből a tegnapi napon születésének századik évfordulóját a legteljesebb szellemi frissességben és testi egészségben ünnepelte meg és hogy Ön egyike azon német alattvalóknak, akik hallották a waterlooi csata ágyudörejét. Most, a mikor ebből az ünnepélyes alkalmából szerencse- és üdvkívánataimat fejezem ki, egyuttal kérem, hogy az arcképpemmel diszített születésnapjait barátaságos jóindulatumnak bizonyítékaképpen szívesen fogadja.

Az Ön jóakaró királya
Vilmos.

A levél mellékelve volt egy kazetához, aziben egy berlini nagy porcellángyárnak empirestilben készült műremeke van elhelyezve. Talca-szerű emaillezott lap ez három aranyozott orosz-lánkormón s szélére egy birodalmi sas miniatűr képe van fősve. A talca közepét a császár arcképe disziti. Azonkívül rajta van a császár monogramma is.

Ez azonban nem elég a figyelemből, mert a levelelen és az ajándékon kívül még ez a telegramm is érkezett a császártól:

Nem folytatom el azokat az igaz érzelmeket, amelyeket az Ön századik születésnapjának évfordulója alkalmából Ön iránt érzek. Tartsa meg az Egek Ura Önt továbbra teljes egészségben és kívánom, hogy életének hátralévő részét a legnagyobb boldogságban töltsse el.

Vilmos.

Ez már a hatáskeresés tulhajtása a művészetben.

— Duran y Castillo. A bécsi utó spanyol konzulról, aki közel 400.000 koronányi adósságok hátrahagyásával megugrott az osztrák fővárosból, kiderítette a rendőrség, hogy rendjelekkel szédelt. Temérdek sok nagykereskedőt, gyáros és iparost megszarolt és tetemes összegeket csikart ki tőlük spanyol rendjelekért, amelyeket az illetők sohasem kaptak meg. A vizsgálatot nagyon megnehezíti az, hogy a léprecsalt nagykereskedők és iparosok természetesen nem jelentkezőnek.

— Kinevezések a rendőrségben. A belügyi tárcza vezetésével megbízott miniszterelnök Dornig Henrik végzett jogbálgatót a budapesti államrendőrséghez gyakoronokká. Dorazil Emil gyakoronokot írónokká, Polgár József írónokot pedig segédfogalmazóvá nevezte ki.

— Érsek és rendőrbiztos. Párisból táviratozzák, hogy Denainben a rendőrbiztos megakadályozta az érseket abban, hogy a székesegyházból teljes díszben menjen át a közeli templomba gyermekek bér-málására. Az érsek kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged, mire a *bíatos vállára tette kezét* és a törvény erejére hivatkozott. Az érsek ezek után levetette a díszes ornátust. E miatt vasárnap Bretagneban és a Vendéában nagy tüntetésekre készül a lakosság.

— Az egyetemi év vége. Az egyetem évrő ünnepe holnap, vasárnap délelőtt tíz órakor lesz az egyetemi templomban. A Te Deumot dr. Klinger István siklósi apát, egyetemi tanár mondja. Az egyetemen azonban még a jövő héten is tartanak a szigorlatok és vizsgálatok. A nagy vakáció csak június 25-én kezdődik és szeptember elsejig tart.

— Egy uri asszony hőstette. Nagyváradról táviratozzák: Schwarz testvérek házában ma este szobátűz támadt. A lángoló szobában volt Schwarz Zsigmond kereskedő-tanonc. Már-már atól félték, hogy a szegény gyermek odavész, amikor gazdájának neje a lángok közé robant és halálos veszedelemmel kihuzta az eszméletlen fiut.

— **Az Alkotmány — flosemita.** Az Alkotmány mai száma alaposan lecsapult Dégen Gusztávot. Azt írja róla, hogy antisemita. Ki hitte volna még csak tegnapelőtt is, hogy valaki kikap az Alkotmánytól azért, mert nem szereti a zsidókat. Mert hát a néppárt lapjáról se igen lehet elmondani, hogy valami túlságosan flosemita irányban volna szerkesztve. Az eset, amit az Alkotmány a soproni *Radical* nyomán beszél el, valahogy olyanformán esett meg, hogy Dégen Gusztáv ennek a hónapnak hatodikán Nagymartonban a Moravec-féle vendéglőben vacsorázott egy Pleininger nevű urral. Persze a fehér terítékes teremben. Betért egy pohár sörre a vendéglőbe két zsidó fiatal ember is, ezeket azonban a koresmáros legazemberezte s kidobta a lokalitásból, hogy zavartalanul vacsorázhassék Dégen Gusztáv. — No de ki is kap ezért a neveltlenségért a kocsmáros is meg a képviselő ur is. Kikapnak az Alkotmánytól, amely újság tudvaleg még nem ismeri a felekezeti türelmetlenséget s őrt áll a határokon, hogy ilyesmi meg se születessék ebben az országban.

— **Ünnepelt főszolgabíró.** Impozáns módon nyilatkozott meg ma a gödöllői járás rokonszenve Kapczy Vilmos főszolgabíró iránt, kit a király legutóbb a vaskorona-renddel tüntetett ki. A járás tisztviselői ünnepélyt rendeztek ma Gödöllőn Kapczy Vilmos tiszteletére, melynek során a járás 26 községe, a pestmezei szolgabírók, a gödöllői ipar- és tűzoltótestület küldöttségileg üdvözölték Kapczy Vilmost. — Délben az Erzsébet-szállóban banket volt az ünnepelt tisztelőre, melyen Beniczky Lajos alispánál a megyei központ számos tisztviselője vett részt. A gödöllői tűzoltók Elefánty Béla parancsnok vezetésével s a helybeli dalárda közreműködésével este fátylasmenetet rendeztek.

— **Házasság.** Balogh Elemér, a *Hangya* orsz. központi szövetkezet ügyvezető igazgatója, dr. Balogh Tihamér orvos és író fia, ma délelőtt vezette oltárhoz Magyarányi Olga urhölgyet, Magyarányi József főkapitány ügyész leányát, Esztergomban. Az esketés szertartást dr. Prohászka Ottokár szemináriumi tanár végezte. A menyasszony násznagya volt kislaludi Lipthay Sándor, udvari tanácsos, a vőlegényé zápori Regenhart Ferenc lovag, posztógyáros, a bécsi Allgemeine Depositenbank elnöke. Esküvő után az úju pár násztra indul.

Báró Jeszenszék Pál, a 32-ik gyalogezred hadnagya e hó 10-én esküvőtt örök hűséget Mayer Györgyöknek a józsefvárosi plébánia templomban.

Schlanger Lipót eljegyezte Wald Fannyt Budapestben.

Bernauer Géza mérnök eljegyezte Marton Malvin kisasszonyt, Marton Lipót leányát Budapestben.

— **A hullámsír rejtélye.** Valóságos nemzetközi rendőrségi ügy indult meg a Duna habjaiból. Előzőt vagy két héttel fogtak ki a Beitsler-féle uszoda taláza körül egy feloszlásnak indult holttestet. A halott keze-lába össze volt kötve és a dereka körül tizenötösen volt feloszarva a kötőszernek használt vasdörmő vége. Egy ostyaboritékon és néhány pénzszekrénykulcon kívül semmit sem találtak a foszladozó öltönyezekben. A pénzszekrénykulcsok azonban nyomra vezettek. Ezeket a mi rendőrségünk körözette úgy Ausztriában, mint Németország gócpontjaiban. Nemsokára Drezdából meg is érkezett a rejtélyfejtő válasz, mely szerint a halott dr. Löwenstein Ernő hírlapíró.

A budapesti rendőrség szerint az eset: öngyilkosság. E mellett bizonyít az a mód, melylyel a vaszdörmő a kézre és lábra fel van csavarva. Erre vall a halott kezében megmaradt lánchidjegy is. Dr. Löwenstein éjszaka a Lánchid közepére ment, ott, a feltámadó életöztön ellen megkötözte végtagjait és lezuhant. A többi a hullámok munkája volt.

Ezzel szemben a drezdai rendőrség a következő álláspontot foglalja el: Dr. Löwenstein mint berlini újságíró szerepelt Budapestben egy szenzációs pörben, és e per folyamán Schumann Normannról, valamint dr. Löwensteinről is kiderült, hogy a rendőrség kéme, aki az Angliában és Svájcban élő anarkistákat ellenőrizni van hivatva. Löwenstein e feladatának rendkívüli ügyességgel felelt meg, s jó idő óta bosszút forraltak ellene ezért az anarkisták. A kémkedéssel vádolt veszedelmes ellenséggel az anarkisták — a drezdai rendőrség nézete szerint — Budapestben számoltak le. A drezdai rendőrök a gyilkosság bizonyítására, a budapestiek az öngyilkosság beigazolására gyűjtik az adatokat.

— **Kardpárba.** Rimaszombathól táviratozzák, hogy gróf Serényi Béla országgyűlési képviselő és Farkas Zoltán földbirtokos tegnap ott kardpárbajt vívtak. A párbaiban Farkas Zoltán sérült meg súlyosan.

— **Megálmódott betörés.** Kedden éjszaka betörték Práger Henriknek a Teréz-körút 30. szám alatt lévő trafikkája. Kétszáz korona készpénzt és ezeröttszáz korona értékű bélyeget loptak el. A betörés előtt egy nappal, hétfőn éjszaka Práger kinosan nyugóit álmában. A felesége felkeltötte, mire a trafikos elmondta, hogy egy embert látott álmában bemenni a trafikkába, aki összeszedte a pénzt és a bélyegeket. azután elszaladt. Még jót nevettek az álmon s tovább aludtak. Másnap hajnalban a házmester verte fel őket.

— Tessék fölkelni, betörték az éjszaka a trafikkába.

Práger magára kapkodta ruháit s lesietett a trafikba, amely nyitva volt. Minden úgy történt, ahogy előtte való nap megálmódta. A rendőrség megindította a vizsgálatot. Kiderült, hogy éjszaka többen látták egy gyanús alakot csavarogni a trafik előtt. Ennek az embernek a személyleírása teljesen állik arra a betörőre, akit Práger álmában látott. Oly élénk volt az álma, hogy pontos képet tudott adni az álombeli alakról. Nemcsak az arcát, hanem még a ruhájának minden darabját le tudta írni. A rendőrség most ezen az alapon keresi a betörőt s hir szerint már nyomában is van. Érdekes, hogy Práger már legalább husz éve sohasem álmódott.

— **Titokzatos hadihajók.** Furcsa esetről kapott tegnap jelentést a nápolyi tengerészeti parancsnokság. A spezziai tengeri erőd szemafőjének parancsnoka arról értesítette, hogy *éjjelenként idegen hadihajók* az erőd körül teljes erőben, *előtölt lámpákkal evolúciós gyakorlatokat végeznek.* A tengerészeti parancsnokság elismerését fejezte ki a gyors jelentés fölött és megette az intézkedéseket a titokzatos éjjeli gyakorlatok megakadályozására.

— **A magyarok helyzete Amerikában és a kivándorlás.** E cím alatt tartott ma délután 5 óraker Kohányi Tihamér a vármegyeház üléstermében az *Országos Gazdasági Egyesület* szakülésének keretében felolvasást, melyet szép és nagyszámú előkelő közönség hallgatott végig. Kohányi Tihamér látogatába jött most haza Amerikából, hol tizenkét éve él s a cleveandai *Szabadság* című magyar napilap szerkesztője. A magyarok helyzetének az új világrészben alapos ismerője s lapjában is folyton azon munkálkodik, hogy a kivándorlástól visszariassza a népet, vagy a már kivándoroltakat visszatérésre bírja.

A kivándorlás oka szerinte nemcsak a kivándorlás, hanem a bevándorási kérdések ügyének rendezetlensége, ezt a kettőt együttesen kellene megoldani. Kivándorlási kormánybiztosra volna szükség, összekötetlenség mindazokkal az országokkal, ahol magyarok vannak. Ennek a kormánybiztosnak hatáskörébe kellene utalni egy szervezendő kivándorlási ügynökséget, melynek élére csakis kifüggesztetlen hazafi állíthatnák, ne pedig nagy nereségre pályázó hajógyógyúgnok, mert ha ilyen ember kezébe kerül, a kivándorlás a mostaninál még nagyobb arányokat fog ölteni. Az Egyesült-Államokban ma annyi magyarországi van, hogyha azok hozzátartozóikkal visszatérnének, az ország lakossága 800 000 emberrel szaporodnék meg. Ezeknek érdekeit megvédeni áldozatokba fog kerülni, de a hatás el nem fog maradni. A postakárképkéntár intézményét népszerűvé tenni, óriási haszonnal és erkölcsi nyereséggel járna. Egyéb teendők egy görög katolikus vikariatus felállítás Washingtonban, jogvédelem az idegenben, végül, hogy a püspököknek csakis kifüggesztetlen magyar érzelmi papoknak adjon elbocsátó levelet. Szóval egy nagyszabású, olyan akcióra van szükség, amelyet törvényhozás, sajtó, társadalom együttesen karolna fel.

— **Csaló álbáró.** Haringás Károly budapesti bérkocsi-tulajdonos feljelentette a bécsi rendőrségnél, hogy egy báró Trouvais nevű fiatal ember öt 390 koronával megkárosította és mostanában nyilván Bécsben szedi áldozatait. A rendőrségnek sikerült kézre kerítenie a csalót és kinyomozta róla, hogy Trouvais Győzőnek hívják, trieszti születésű és öt év előtt fogházban ült.

— **Óvató.** Müller Lajos, a *Leipziger* Vilmos szeszgyára cégvezetője, ma ünnepelte a cégénél töltött munkásságának 25 esztendő fordulóját. Ebből az alkalomból a közkezdésnek ürvendő ünnepelt a cég főnöke s a tisztviselői kar a legmelegebb megtisztelésekben részesítette.

— **Mérgező tej.** Megrendítő szerenetségtés történt, írja bácskai levelezőnk, Pótzauer János titeli karmester házában. Tegnap délelőtt mind az öt fia hirtelen megbetegedett és néhány órával később az egyik fiucska irtóztató kinok közt meghalt. Ahogy kutatták a hirtelen támadt baj okát, rájöttek, hogy a gyermekek a néhány órával előbb elfogyasztott tej következtében betegedtek meg. Valószínű, hogy a mérgezős attól az edénytől támadt, amelyben a tej volt.

— **A vérvirág.** Nem a rögöz kötött virágok háremében, hanem az emberi szenvedélyek launájában virul a vérvirág. Ugyanaz a szenvedély, melyből a teremlő erő sugárzik, ugyanaz írja, pusztítja, gyomlálja az embert; az embert, a szerelem szenvedélyének szülöttjét, eredményét, bálványát és — halottját.

Hogy az emberi indulatok e vértől piroslult virága hányféle formában változik át az embergyilkolásnak rugójává, azt a mai nap krónikáisi révén észszerűdött eseményhírek többféle-képpen illusztrálják.

Zombor környékén, Csikérián tanyát ütöttek az örökös bolyongás hívei, a vándorlás ösztönének hevesvéru rajbai — a cigányok. A Kolompár-, Bunford- és Lakatos-familiák vagy tíz-tizenkét más cigánycsaláddal egyetemben évek előtt építették meg a cigánystúdióban tartott apró rezidenciákat, a putrikat. Se nem pince, se nem földszint, még kevésbé emelet, hanem olyan mezzaninféle, de — lefelé. Ott kezdődik a tetőzet, ahol a fű nő és a hó olvadozik. Ide, e telepítvényre, a többi cigánycsalád közé terelte rossz csillaga, vagy talán a lidérc fénye a Sári-familiát, köztük a tizennyolc esztendő Sári Marit, akinek az ereiben éppen olyan tüzes vér folydogált, mint a milyen tüzes szereppárral csalogatta a férfinépséget vadvirágos szerelemre, feket tépő szenvedélyre, titkos, kéjes üdvösségre. Lakatos Ferkó is, meg Bunford Sándor is meghódította hamarosan a Sári Mari varázslatos szépsége, amit azután úgy a két közvetlenül érdekelt cigányasszony, de meg a többi is hamarosan észrevett.

Lakatosné és Bunfordné meglesték a Sári Marit, amint a patakhoz ment vizért. A két feltékény feleség megragadta a szép leányzó, tépték a haját, ütötték az arcát, rugták, harapták és végül megfojtották a férfi szívek elrablóját: kötéllel. De ezzel nem ért véget a két feketeszem által megindított tragédia. A Sári-familia nesztét vette a dulakodásnak és velük együtt előrohant a két szerelmes cigány is, Lakatos Ferkó és Bunford Sándor, megindult azután a verekedés, késsel, löccsel, kalapáccsal úgy, hogy a csodaszép Sári Marin kívül még öt halottja volt a csatártnak, összesen hat áldozata a vérvirágnak, a szerelemnek.

Másik irányból, más formában, de ugyanilyen véres eredménnyel zajlott le az életadó szerelemnek utóhangja: a gyűlölet. Péteriben Jano József uradalmi csász vadházasságban élt Lesti Katalinnal. Apjával együtt őrizte a nyáját az együttélés 15 éves gyümölcse, Lesti József. A fiu minden házi perpatvar alkalmából az anyja pártjára állott; tegnap pedig, mikor hazatért, éppen akkor toppant be a szobába, mikor az apja ráadta az utolsó kenetet az anyjára — fejszecsapás formájában. Lesti József kiragadta apja kezéből a fejszét és addig ütötte vele a gyilkos fejt, amíg gyilkossá lett ő is. — Azután kiment ismét a legelőre és — tovább őrizte a nyáját. E hivatásának teljesítése közben fogták el a csendőrök.

Lesti Kati 16 év előtt esküvőjét megelőző napon szökött meg a szülői házból. Megszökött Jano Józseffel, azzal, aki most megölte. Mert nagyon szerettek egymást.

Adakálhóbi is szerelmi tragédiát közöl velünk a hírverő. A szinpad világának egyik bajadérját, Domán Klárát szerette szenvedélyes szerelemmel Zsirnek Ernő, egy szerény kis hivatalnok. Donna Klára viszonzotta ugyan a szerelmet, de mert első sorban arra vágyott, hogy primadonna legyen belőle, faképpel hagyta Zsirneket és Németországba utazott: babérlombokért. Zsirnek Ernő lelkét megtörte a csapás és ő is elutazott oda, ahol cipruslombok jelölik a végállomást. A boldogtalan szerelmes megölte magát. Itt a vérvirágnak csak egy rózsája volt. Emlékét nem a hűtelen ideál, hanem egy öreg asszony őrzi. A szerelem halottjának édes anyja — él.

— **Egy tanító jubileuma.** A Hungária-uti községi elemi iskola tantestülete szépen ünnepelte meg egyik tagtársának, Weisz Adolinnak 25 éves tanítói jubileumát. A tantestület nevében Gábor Gyula tanító üdvözölte a jubilánst. Ezután Czimmernann Antal, az iskola köztisztviselőiben álló buzgó igazgatója rövid beszéddel adta át az ünnepeltnek a tantestület ajándékát, egy gyönyörű aranyláncot, amit a jubiláns tanító meghatva köszönt meg. A növendékek *Ligeti* Károly énektanító vezetése mellett szép énekkel fejezték be a sikerült ünnepélyt.

— **A pesti izz. hitközség** közgyűlése az október hóban mezejtendő választások vezetésére husz községi képviselőből álló bizottságot küldött ki, mely *Köhner* Zsigmond elnöklete alatt ma tartotta alakuló ülését. A bizottság egyhangulag megválasztotta elnöknek *Tenczer* Pált, alelnöknek *Képpich* Lipótot és jegyzőnek dr. *Neumann* Arminnt.

Fényképészeti műkedvelőknek
Kütnő fényképészeti szalon- és utazó apparátusok, új, felülmúlhatatlan pillanati kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, BÉCS, Tuchlauben 9. sz.
Kívánatra nagy képes árjegyzék. Ezen üzletág alapítottatott 1854-ben.

— **Lovag Koritovszky.** Ez a név olyan gyakran szerepelt már a rendőri krónikákban, hogy valóságos fogalomvá válik: a szélhámos-ság fogalmává. Az idegenből idezsakadt lengyel lovag, gróf Koritovszky Szaniszló anny mindenfélre nem próbálta már a szélhámos-ságnak, hogy lámpával sem lehet olyan embert találni, aki rajta e tekintetben túltett volna. Lovag Koritovszky sohasem válogatta a módot és eszközt, hogy állandó pénzzavarán segítsen, de e mellett bűnösáramlító zsenialitással járta a tojástartóba büntető paragrafusok között. Most ismét szőnyegre került a neve: a fővárosi rendőrség ugyanis pár nappal ezelőtt körözlevelet adott ki a lovag ur ellen, aki egy sereg család és okirathamisítás elkövetése után megszökött a fővárosból. Lovag Koritovszky Konstantin nemrégiben megtudta, hogy a Balassa-Gyarmat közelében lévő *Szánk* pusztán lakó *Gross* Vilmos a birtokát el akarja adni. Elutazott Szánkra, bemutatta magát s kijelentette Grosznak, hogy megveszi a birtokot. Elkérte a könnyenbívó embertől a telekkönyvi kivonatokat és meghamisította azokat, úgy tüntetve fel a birtokot, mintha az az övé volna. Amikor ezzel elkészült, eladásra ajánlotta a birtokot dabasi *Halász* Zoltánnak, aki fia Halász Olivérnek. Anyira ment bátorság dolgában Koritovszky lovag, hogy Halász Zoltánt felvitte Szánkra, bemutatta neki a birtokot és miután megegyeztek, megkötötték a szerződést. Halász Zoltán tizezer forint foglalót adott a birtokra Koritovszky lovagnak s azután a szerződés alapján a saját nevére akarta iratni a pusztát. Ekkor tűnt ki, hogy a lovag ur a más birtokot adta el. Dabasi Halász Zoltán feljelentést tett ellene a rendőrségen. Ezzel egyidejűleg egy másik följelentés is érkezett a rendőrséghez Koritovszky lovag ellen. *Marsovszky* Imre miniszteri tisztviselő ugyanis átadott neki egy csomó váltót, ötezer forint értékben, hogy számoltassa le a váltókat. Koritovszky meg is eszekekedte azt, de Marsovszky előtt mindig kifogással állt, ha ez a pénz kérte tőle: — Még nem fizették ki az összeget, de biztosan megkapja.

Az egyik váltót Dobránszky Teréz-körtüti vendéglősnél értékesítette a lovag. A váltó időközben lejárt és Dobránszky beporolta Marsovszkyt. Ekkor tűnt ki a család és a megkarosított minisztertitviselő is a rendőrséghez fordult. Időközben azután egész sereg butor- és szőnyegkereskedő tett még feljelentést lovag Koritovszky ellen, akit a rendőrség le akart tartóztatni. Keresték is a Szondy-utca 26-ik szám alatt levő lakásán, de ott azt az értesítést kapták a detektívek, hogy a lovag ur a Szerecsen-utcában lévő *Union* szállodába költözött. Azonban itt is hiába keresték, mert Koritovszky három-négy nappal ezelőtt megszökött kedvesével, *Frachtl* Annával együtt. A rendőrség most körözlevelet adott ki ellene.

— **Tisztviselők hitelszövetkezete.** A Magyar Köztisztviselők Országos Szövetsége tegnap délután ülést tartott, amely a vidéki főkválasztmányok ügykezelését tárgyalta. Ezután szóba került a szövetségnek az a terve, hogy hitelszövetkezet létesítsenek s erre célra a kormánytól anyagi támogatást kérjenek. *Szilágyi* József tiltakozott a terv ellen, mert az ily hitelszövetkezet közérdeknek nem tekinthető, de alkalmas arra, hogy néhány ezer forint állami hozzájárulási összeggel messze elodázzák a tisztviselők fizetésének felemelését. Hangsúlyozta *Szilágyi*, hogy kívánságát nem csupán saját elhatározásából, hanem sok ezer tisztviselő kívánságára terjesztette elő s ha ezt nem respektálja a szövetség külön ezrek aláírásával támogatott emlékiratban fogja kérni a kormányt, hogy ne a hitelszövetkezet létrehozását mozdítsa elő, hanem a tisztviselők fizetését emelje fel, hogy eddigi adósságaikat fizethessék ki, ne pedig még többet kelljen oszánniok. A választmány e felszólalás ellenére is elhatározta, hogy mind a két ügyben el fog járni, s a küldöttségbe *Szilágyit* is kijelölték, amit ez azzal utasított vissza, hogy abban a küldöttségben nem vesz részt, amely a hitelszövetkezet támogatását kéri. Általános helyiséssel találkozik a tordai tisztviselők által megindított mozgalom.

— **Beiratkozás a kereskedelmi akadémiába.** A budapesti kereskedelmi akadémiába a jövő iskolai évre a tanulók a szeptemberi rendes beírásokon kívül már június 29-étől június 5-éig is beiratkozhatnak.

— **Halálozás.** Ma délután 5 órakor temették el Lenk Gyula táblai bíró feleségét, született *Babics* Anna grasszonyt a Soroksári-utca 8. sz. a gyászház-ból. A gyászszertartás a kuriai, táblai s törvényesbíri bírák és az ügyvédek kar tagjai nagy számmal jelentek meg. A gyászszertartás után, amelyet *Kurz* Vilmos ferenovárosi plébános végzett nagy segédlettel, a szebbnél szebb koszorúk halmazával borított koporsót a gyászkozsira tették s kivitték örök nyughelyére a kerepesi-úti temetőbe.

— **Magyar lovak Dél-Afrikában.** Szabadkáról azt táviratozzák nekünk, hogy az agrárius lapok alaptalanul gyanúsították *Hauser* Lipót szabadkai vállalkozót a Dél-Afrikába vásárolt lovak miatt. A szabadkai távirat hangsúlyozza, hogy az angol kormány a legnagyobb megelégedését nyilvánította a Hauser-cégnek Egyébként visszaélésről szó sem lehet, mert a Bácskában bevásárolt lovakat nemcsak a szabadkai angol fővásárló bizottság vizsgálja meg de Fiumében egy másik bizottság felülvizsgálja. A Hauser-cégnek Badenben magyar lótenyésztésük van és nincs négy hete, hogy magyar lovak a Királyné-díjat nyerték el, olyan kitüntetést, amelyet husz év óta nem kapott senki. Hauserék a távirat szerint sajtópört indítottak a rágalmozó hírek terjesztői ellen.

— **Tilos a cigaretták.** Budapest egyik iskolázéka azt a javaslatot tette a tanácsnak, hogy bízzák meg a rendőrséget azzal, hogy ne engedje meg az iskolaköteles gyerekeknek az utcán a dohányzást. A tanács csakugyan szét is küldött írásokat az iskolákhoz, amikben felkéri a tanító-testületeket, hogy vigyázzanak arra, hogy a gyerekek ne dohányozzanak. S vigyázzanak rájuk az utcán is, mert a rendőrség ilyesmibe nem avatkozhatik. Van annak egyéb dolga.

— **A rescizai sztrájk.** *Rescizáról* táviratozzák, hogy a sztrájkolókra megnyugtató hatással van az igazgatóságnak mai távirata, amelyben felszólítja a főtisztartót, hogy a társaság költségén küldjön fel Budapestre munkásokat tárgyain. E munkások *Hegedüs* miniszter előtt tárgyalnak az igazgatósággal. A tiz tagu küldöttség ma délután indult el Budapestre a főszolgabíró által kiadott menetlevéllel és holnap reggel érkezik meg a fővárosba. Az új munkarend a díogyóri gysr mintájára készül, *Eberhardt* Károly főtisztartó ugyanis ezelőtt *Diósgyőrről* volt üzemvezető. — *Temesvárról* ezzel szemközt a sztrájkról azt jelentik, hogy a helyzet megint komolyabbra változott. A 29 gyalogreznek még egy százada elutazott ma délelben *Rescizára* *Fialka* alispán intézkedésére. A századot *Stoisits* százados vezeti.

— **Huszonöt év.** *Bártfáról* írják: *Dr. Vass* Antal, a bártai állami gimnázium igazgatója, e hó 13-ikán ünnepelte 25 éves szolgálati jubileumát. A tanuló-íjltság előző este szerezéddel lepte meg a szeretett igazgatót és kartársai, a hatóságok és tanítétek elhalmozták szerencsekívánataikkal. Iskolai ünnepély is volt, amelyen a tanári kar emlékbüszket, az ifjúság értékes ezüst írszert adott az igazgatónak. A jubilás tiszteletére 120 terítékes banketet is rendeztek.

— **A pincérek mozgalma.** A pincérek nemrég memorandumot nyújtottak be a kereskedelemügyi és belügyi miniszterhez helyzetük javítása céljából. Kérelmüket most tárgyalják a kereskedelemügyi minisztériumban. *Abonyi* osztálytanácsos, akinél a pincérek ismétlenül tisztelegtek, biztosította őket jóakaraláról s mértányosságáról.

— **Tíz éves találkozó.** Azokat, akik ezelőtt tiz évvel a VII. kerületi állami főgimnáziumban tettek le az érettségi vizsgálatot, *dr. Poliaček* Elemér orvos (Eötvös-utca 20.) felkéri, tudassák vele lakhelyüket a tizes találkozó érdekében.

— **Nyári mulatság.** A budapesti zenekedvelők egyesülete e hó 22-ikén, szombaton, esti 7 órakor a Mátyásföldön hangversenyt és közös vacsorával egybekötött nyári-táncmulatságot rendez. Hangverseny- és vacsorajegy ára személyenként 2 korona 40 fillér. A névreszlő jegyek e hó 17. 18. és 19-ikén az egyesületi helyiségben (Bálvány-utca 14.) válthatók. A budapesti állomáson váltott menet terti jegyek visszafelé az éjféltutáni különvonaton is érvényesek.

— **Ami a legérdekesebb a varieté-művészet terén.** mindaz magába foglalja az állatkerti tündérváros legújabb varieté-műsora, mely holnap, vasárnap este kerül először bemutatásra Ós-Budavára nagy varieté-színpadán. A buzgó igazgatók, *Leitner* Henrik és *Friedmann* Adólf nem kimélke a költséget és fáradságot, hogy a közönségnek a legjobbkat nyújtsák. Az új műsorban az *5 Lorissón* nővér, a *Powell*-társulat nevű némajátékos csapat, az *Alimodos* japáni akrobata-csoport stb. foglalnak helyet, kik minden bizonynyal óriási közönséget fognak vonzani. Holnap mutatkozik be az újonnan szerződötet olasz *Bersaglieri*-zenekar, melynek tagjai a nápolyi konzervatórium növendékei és vezetője *Gaetano* Stella tanár, a híres olasz maestro.

— **Safe deposit.** A nyári idény közeledtével, midőn a közönség furdókébe és nyári lakásokba készül, felhívjuk olvasónk figyelmét a lakásokban levő értéktárgyakat távolítottuk benyervegő veszélyre. Tűz-vesz pusztíthatja az ékszereket és értékpapirokat, vagy tolvajkezek garázdálkodhatnak azokban. Ez ellen csak úgy védekezhetünk, ha a Safe deposit intézményhez folyamodunk, mely nálunk néhány év előtt még ismeretlen volt, rövid idő alatt azonban annyira népszerűvé lett, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank (Dorottya-utca és Gizeila-ter sarkán levő bank-épületben) néhány év óta fennálló hatalmas Safe deposit-osztályát a nagyközönség fokozott kereslete folytán ismét kibővíteni volt kénytelen. Amint halljuk, ezen a kényelem és biztonság követelményének minden tekintetben megfelelő kibővített osztály már át-

adott a nagy közönség használatának. A közönség tudvaleg egy a Safe depositban saját, másfél hozzá nem térhető zárt alatt, mérsékelt díj mellett maga kezeli értéktárgyait.

— **Ben-Ali-Bey színháza** holnapról kezdve ket-tős előadásokat tart Ós-Budavárban. A keleti mágus produkciói roppant érdekesek, a műsora fölötté válogatos. A varázs-színház főattrakciója *Ali-Bey* leánya, a szép *Szulaim*, akit a közönség meglepő biztonságu experimentumaiért nagyon kedvel.

(x) **Egy kísérletet** tegyen mindenki a *Thymol* fog-krémrel és bizonyára nem fog többé más szert használni fogainak tisztítására és szájának fűtődésére, mint e kiváló hazai gyártmányt. 1 tubus 60 fillér.

(x) **Körjünk mindenütt Emke-gyújtót!**

(x) **Szalmakalapot** divatos és könnyű, drbként 45, 65 és átúrt 75 kr. Rövid batizt alsónadrágok, francia batiztból drbja 75 kr. Kertész Pál divatárúházában, Bpest, Kerepesi-ut 44. szám (Népszínházzal szemben.)

Magyarország Párisban.

— Az országos bizottság utolsó ülése. —

Budapest, június 15.

Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás országos bizottsága *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter elnöklété alatt ma délelőtt 10 órakor tartotta záróülését a kereskedelemügyi miniszterium első emeleti nagy üléstermében. Jelen voltak: Nagy Ferenc államtitkár, Miklós Ödön kormánybiztos-helyettes, *Matkovits* Sándor és *Berzeviczy* Albert titkos tanácsosok, *Csörgeő* Gyula államtitkár, *Ludvig* Gyula államvasuti elnök, *Halmos* János polgármester, *Scholtz* Gyula, *Máday* Izidor, *Szterényi* József, *Barkassy* Géza, *Vértessy* Ferenc miniszteri tanácsosok, *Emich* Gusztáv és *Libits* Adólf udvari tanácsosok, dr. *Chorin* Ferenc és *Agoston* József országgyűlési képviselők, *Hausman* Alajos műegyetemi tanár, *Burchard*-*Béla*-*vary* Konrád főrendiházi tag, dr. *Körösi* József, dr. *Rodiczky* Jenő, *Vértessy* Kálmán, osztálytanácsos, *Rákosi* Jenő, *Thék* Endre, *Ráth* Károly, *Gelléri* Mór, *Hegedüs* Károly, dr. *Erdő* Béla, *Zsolnay* Miklós, *Weisz* Mantréd *Weisz* Leó nagyiparosok stb. stb.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter az ülést nagyobb üdvözlő beszéddel nyitotta meg; rámutatott a párisi kiállítás magyar osztályának íéves erkölcsi eredményeire, de megjegyzi, hogy a pénzügyi eredmény sem volt kevésbé megnugtató. A rendelkezésre bocsátott hitelből ugyanis 325.000 korona az államkincstárnak vissza fog téríteni, ami a közvéleményt annál inkább kielégítheti, mivel különösen a magyar történelmi pavilon építkezése és a történelmi kiállítás rendezése egyedül 655 ezer koronába került, amely térel egészében mint 6 óre nem látott kiadás terhelte a budgetet, de ezen kiadás elől kitérni nem lehetett.

Az erkölcsi elismerés főleg a magyar kiállítók és közreműködőknek adott nagyszámú kitüntetésekben taláható, amelyekben kiállításunk minden ágazata egyaránt részesedett. Mély hálátát ki a miniszter a saját és az ország nevében is mindazon tényezőknak, amelyek a kiállítás sikerében közreműködtek. Kiemelte a király érdeklődését és hangsúlyozta, hogy a nemzet egy rétege sem zárkozott el a kiállítástól. Melegséggel emlékezett meg a magyar jury-tagokról, az országos bizottságról és a központi végrehajtó bizottságról, a kereskedelmi minisztérium tisztviselőiről. Kegyeltes szavakat szentelt a megboldogult *Lukács* Béla kormánybiztos emlékének és kijelentette, hogy amivel eddig kifejezte részvétét a nemes férfi családja iránt, ezzel nem tekint bejelezetnek kötelességét a gyászba borult családdal szemben. Végül hálaát fejezte ki a miniszter *Miklós* Ödön kormánybiztos helyettesnek, aki különösen a nagy munka sikeres lebonyolításával tett nagy szolgálato-kat hazájának.

Azután *Miklós* Ödön számolt be a kiállításról. Első szavai szintén *Lukács* Béla emléket magasztalták és azután nagy vonásokban vázolta a kormány-tosság működését, büszkén emelve ki, hogy hazánk mily előkelően vette ki részét a nemzetek versenyéből. Összesen 46.533 idegen kiállító közül 5261 a ménk, és 2261 kitüntetést nyertünk, még pedig 165 grand prix, 470 arany-éremet, 688 ezüst-éremet, 684 bronzéremet és 414 elismerő-levelet, ami minket a ki-tüntetések szempontjából az idegen nemzetek közt a negyedik helyre soroz. A leszerelés teljes rendben folyt le és a nagyrészt műkinccsek november 18-ikán, tehát öt nappal a kiállítás bezárása után már Buda-pestben voltak és egyetlen egy reklamáció sem fordult elő.

Az állami pénzekből a kiállítás céljaira összesen 3.700.000 korona állott rendelkezésre, mely összgeből 325.000 korona az államkincstárba visszaférthető s így a kiadások az 1879: XVIII. törvényekkel engedélyezett 3 millió korona hitellel szemben 3.375.000 koronára rugvány a kiállítás alap tukiadása csak 375.000 korona. De a fenniorgó hiány egy része is csak látszólagos, mert a kiállítás alap ingó vagyonyának már értékesített és még értékesítendő részén kívül egy másik része, ugymint kisék, rajok, fény-

Az új kornak megfelelő.

E kályhák minden styben és különözó új mintákban és színekben készítenek.

TELEFON: 168.

PUCHER-féle SZAB. GYORSMELEGÍTŐ

mely a több éven kipróbált és tökéletesített szabadalom folytán, minden javításokat fölöslegessé tesz, úgy minőségben, mint tüzelőképességben a legjobb eredményt érte el, minek folytán ezek tartósságukat tekintve a legolcsóbbak.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

CSERÉPKÁLYHA.

PUCHER ANDRAS TEMESVAR

Józsefváros, Preyer-utca 4. saját ház.

képek, festmények, térképek, könyvek, ruházatok, műipari tárgyak tervrajzai, iskolai tanszerek és felszerelések, orvosi és egyéb tudományos műszerek, preparátumok, melyek kereskedelmi értékkel nem igen bírnak, de tanítási és kulturális célokra nagyon becses anyagul szolgálnak, 150.000 korona értékkel bírnak; ezek a tárgyak már jórészen a kiállítás megnyitása előtt hangoztatott óhajúhoz képest a honvédelmi, földmívelésügyi és a közoktatásügyi miniszteri tárcák ügykörébe tartozó intézetek vagy hatóságok tulajdonába díjtalanul engedettek át, értékük az illető intézet vagy hatóság leltárában és ennek után az állami zároszámadásban vagyonként fog szerepelni s mint ilyen, a tulajdást a leltári vagyon végleges rendezése után 150.000 korona értékben fogja ellen-súlyozni. Bárán odaállita a végzett munkát a közvélemény igazságság ítélőszéke elé, meg lévén győződve arról hogy kicsinyes szempontból kiindult támadások a hazafias mű fényét el nem homályosíthatják.

Köszönetét fejezi ki a nyújtott támogatásért az országos bizottságnak, a végrehajtó-, történelmi- és csoportbizottságoknak, a jury-tagoknak és a kormánybiztoság személyzetének is, hálaát nyilváníti a kormánynak, kivált pedig a kereskedelemügyi és földmívelésügyi minisztereknek, akiknek odaadó támogatása a harmonikus és erőteljes összműködést lehetővé tette. A kereskedelemügyi minisztérium által folytatott tárgyalandó függő ügyek lebonyolítása után a végleges és részletes elszámolást tartalmazó kimerítő jelentés a m. k. állami számvevőszék útján fog a törvényhozásnak megtétetni.

Ezek után kéri a kormánybiztos-helyettes az országos bizottságot, hogy részére a felmentvény megadásák.

Nagy Ferenc államtitkár időközben átvéve az elnöklést a bizottság nevében a jelentés tudomásul vette és a felmentvényt megadta, megjegyezve, hogy a jelentés részletei a kereskedelemügyi minisztérium által az országgyűlés elé loagnak terjesztetni.

Agoston József bizottsági tag meleg szavakban méltatja Lukács Béla kormánybiztos és Miklós Ödön kormánybiztos-helyettes érdemeit. Ügybuzgalmát és indítványára az országos bizottság a kiállítás ügy vezetőinek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Nagy Ferenc államtitkár kéri a bizottság tagjait, hogy ezen működésük bejeztével tartsák meg érdeklődésüket a közgazdasági nagy kérdések irányában. Reméli, hogy a párisi kiállításból merített tapasztalatok egy újabb lépéssel vitték előre iparunk fejlődését és hogy az ott aratott elismerés tevékenységünk egy utabb erőtorrásává fog válni. Abban az erős hitben végzi szavait, hogy semmitéle kishitűség Magyarországot erőinek kifejtésében megakadályozni nem fogja.

Juniusi séták.

I.

Váci-utca.

Oh váci-utca, váci-utca!

Ha tudnád, min gondolkodom,
Mikor így imbolyogva járok
Már olvadó aszfaltodon?!

Ha tudnád, mi után sovárgok,
Látván jól ésmert képedet?!

Ha tudnád, hogy mi jut eszembe
A rekkenő dél közepett?!

A tél, a tél jutott eszembe,
A bűvös-bájos tél, mikor
A prémes szép asszonyhad itt jár,
Es megfagy minden férfi-orr!

Nem jár most hőlgy itt, nincs fagyos orr,
Eltűnt a sok vig csevegő, —
Mint fáradt Számum nehezül le
A levegőtlen levegő!

Oh szende földrajz, aki egykor
Sok ismeretre oktáltál, —
Vajh melyik antikváriusnál
Talált reád a zord halál?!

Most kelj föl: nézz körül e honban,
Melyről azt írtad egykoron,
Hogy mérsékelt égöv alatt van, —
Most kelj föl, sirj e nyomoron!

Elzúllott már a nagy világrend,
S az évszakok ennek nyomán, —
Es zavarában elpirulva
Sir a földrajzi tudomány.

Uj kor közelg: uj vélemények,
Uj rendszerek, — s jelezhetem,
A mérsékelt égövről is már
Megvan a privát nézetem...

Oh váci-utca, váci-utca,
Most érted, min gondolkodom,
Mikor így imbolyogva járok
Már olvadó aszfaltodon!...

II.

Café New-York.

Van minden szívnek titkos álma,
Mely halkán, holdas éjjelen,
Mint hazajáró bús kísértet
Előtted némán megjelent.

Es hosszán, búsan, szemrehányón
Tekintetét rád perzseli,
Ágyadhoz ül, megfog kezedenél,
Es szeme könnyekkel teli.

Ilyen természetű kísértet
Járt nálam a mult éjszakán;
De rögtön faggatódni kezdtem:
Ki ő? Honnan jő? Mit kíván?

Megszólt edes, tiszta hangon:
„Eljöttem hozzád, végre láss,
Vágyadnak allegóriája,
Előtted áll a Nyaralás!”

„Légy üdvözölve régi vágyam!”
Feleltem kissé álmoson,
„Már régesrég kíván a szívem,
Már rég ajánlott orvosom!”

Es válaszolt szelid mosolyal:
„Föl! Végy magadhoz öt hatost,
A Nyaralásnak istennője
Fog rólad gondoskodni most!”

Már késő éj volt. A ruhát rám, —
Elhagytuk a Hotel Royalt.
A Café New-York közelében
Az istennő velem megállt.

„Nézd” — szólt, — „látod a leandert?
Sejtelmes, hűvös árnya hív,
Es levelének susogásán
Elandalg a poeta-szív!

Ahol ilyenkor éjjelente
Nem bánthat semmi utca-zaj,
A fagyalt alpesi legében
Oda csücsülj le és nyaralj.

Amíg a villamlámpa sereg,
Szivedből zengjenek dalok!” —
A Café New-York erdejében
Most minden éjjel nyaralok.

(G-ly)

Egy szál sárga rózsá.

Budapest, június 15.

Ilyesforma newyorki távirat érkezett ma Budapestre:

Néhány héttel ezelőtt a német lapok azt írták, hogy a *pekingi fosztogatásban* legelőljárt *Macdonald* amerikai nagykövet felesége. Az amerikai kormányt végtelenül bántotta ez a híresztelés és jelentést kért a dolog felől *Chaffee* amerikai tábornoktól, az amerikai csapatok parancsnokától. *Chaffee* tábornok jelentésében két *nagykövetre* hivatkozott, akik azt vallották, hogy a nagykövetnél szülő hír *rágalom*, mert nem vitt el egyebet, mint a császári palota kertjéből egy *sárga rózsát*.

A *New-York Herald* pekingi tudósítója erre megkérdezte az illető két nagykövetet, akik kijelentették, hogy *ők nem azt mondták Chaffee* tábornoknak, amit jelentésébe belevett, hanem azt, hogy igenis a *nagykövetné mindent össze-szedett, ami csak kezügyébe esett*. Kiválasztotta a legdrágább régiségeket és porcellánokat és valamennyit elküldte haza Amerikába.

A *New-York Herald* leleplezése egész Amerikában nagy szenzációt és fölháborodást kelt.

Az eset többféle szempontból kompromittált egy egész sor többé-kevésbé nevezetes embert. Első sorban, a *New-York Herald* szerint a nagykövetné ő kegyelmességét. Letépett egy sárga rózsát az Ég Fiának kertjében, egy szál sárga rózsát, amely nem volt az övé, amelyhez adás-vevési mivelet nélkül jutott. Egy szál sárga rózsá talán még ma öt krajeárt, ott, ahol árulják. De ahol semmi pénzen nem kapható, igazán pretium affectionis az értéke. *Macdonaldné* ellenfelei kiüthetik, hogy adott körülmények közt ez az árva szál virág megérhet ezreket, mert nagy Amerikában bizonyára akad ritkasággyűjtő, aki ropogós százashatárokat fizetne érte. Emlék Kvang-Szü ő felsége tiltott városának tilalmas parkjából — minő csábító egy étquette!

Ha már ilyen módon értéktárggyá nőtte ki magát az a rózsaszál, úgy teljesen mindegy, rózsát vitt-e magával a nagykövetné, vagy porcellán-régiségeket. Az utóbbi esetben azt cselekedte, amit ott mindenki cselekedett. Vitt magával egy kis kínai emléktárgyat. A generális és tiszt urak s bizonyára a köztívít urak is hasonlóképpen vittek magukkal s küldtek haza kínai emléktárgyakat. Ezeket olyan pekingi kereskedésekben „vásároltak“, amelyek gazdái már jó előre eltávoztak Pekingből, ki az ország belsejébe menekülvén, ki meg a boldogító másvilágba. Sőt maguk a nagyhatalmak is szereztek maguknak egy kis kínai emléket, Oroszország például egész Mandzsuritát. Látnivaló, hogy emléktárgyat mindenki vitt magával. Az előrelátó urak nyilván ugy okoskodtak, hogy a pekingi császárvárosban előbb-utóbb ugysis kitör egy kis tűzvész, amely elhamvasztaná a becses régiségeket. Arkheologiai szempontból tehát valóságos hősei a tudományok ezek a vádlottak. Mert csakugyan elhamvadt a császári palota jó része, temérdek pótolhatatlan ősi-irat, porcellán, lakk, zománc pusztult el, hiányt hagyván a kínai műtörténelemben. Lord Elgin is ilyen szempontból bírja az ócskászok tiszteletét, mert megmentette — egy kis turpissággal — a Parthenon domborműveit. A lordot pedig utánozta Nagy Napoleon és Nagy Napóleon I. Vilmos és I. Vilmost Macdonaldné. Igy tehát melegen ajánlható, hogy ne csak e soktagu iskola egyik, legifjabbik tanítványát vonja felelősségre a puritán Amerika, hanem bélyegezze meg történelmi elődeit is, zárjelben közölvén a nevük mellett „emléktárgyaik“ katalógusát is.

Ez a Macdonaldné esete. De itt van mindjárt utána az amerikai kormányé. Ha amerikai miniszter vagyok, kirugom azt a spiclit, aki besugja nekem a sárga rózsá-eseletet. Mert a besugó mindig kirugni való, de legfőképp akkor, amidőn asszonyról kezd pletykálni.

A második kompromittált tehát az amerikai kormány.

Utána következik *Chaffee* amerikai tábornok ő kegyelmessége, aki elvállalta az „ügy kinyomozását.“ Igaz, hogy ráparancsoltak. De illik ilyen parancsnak engedelmessékedni? Minő babérokat szerzett volna a generális ur, ha ráút a kardja markolatjára s visszatelegrafálja az amerikai kormányának: Nem vagyok detektív! Ó lett volna az amerikai történelemben a sárga rózsá lovagja.

De elvállalta s ezzel ő a harmadik kompromittált alak.

Chaffee tábornok két nagykövetnél tudakozódott. Kutatása eredményéről ezt írta a kormányának: A nagykövetné elvitt a császári palota kertjéből egy sárga rózsát. Tehát mégis elvitt valamit. Ezt azonban nem hitte el a *New-York Herald* és pekingi tudósítója révén puhatolódzott a két nagykövetnél. A *New-York Herald* tehát a negyedik kompromittált a sorban, mert a pusztá szenzáció kedvéért teret nyitott egy asszony kompromittálásának.

A tudósító meglátogatta a két nagykövetet. Az excellenciás urak pedig kijelentették, hogy igenis, a nagykövetné mindent összeszedett, ami csak kezügyébe esett. Ez a két ur tehát az ötödik és a hatodik kompromittált, mert egy sárga rózsá és egy csomó porcellán miatt, amely ily elkerülte a tűzhalált, gonosz rágalomnak nyitott ajtót.

Lám, egy sorozata a kompromittált alakoknak, akik egy asszonyt besegitenek a lord Elginek, Nagy Napoleonok és I. Vilmosok sorába. Csakhogy amit azoknak szabad volt megtenniök (lévén puskás regimentjeik), azt az asszonynak, aki általában ma is védtelen, nem szabad megtennie. Igy van igazuk az erőseknek. Macdonaldné tehát meghurcolják egy szál sárga rózsá vagy talán néhány porcellánváza miatt. Amit emlékül vitt annak a hősi védekezésnek, annak a sok nélkülözésnek és halálveszedelemnek emlékére, amelyet ott kiállott.

Egy hálás kis csapat mégis dicsérni fogja e kaland áldozatát. Ugyanaz a kis csapat, amely ma is örül annak, hogy lord Elgin egykoron megmentette — némi fufanggal — a Parthenon domborműveit a pusztulástól.

SZÍNHÁZ, ZENE.

A Nemzeti Színházról.

— Kapuzárás után. —

Budapest, június 15.

A Bor mai előadása után megkezdődött a nyári szünet és a Nemzeti Színház masszív kapui jövő szeptember elsejéig zárva maradnak.

Kilenc és fél hónapig tartott a színház évada. Katona *Bánk bán*jával kezdtek — more patrio — 1900. szeptember elsején és Gárdonyi népies darabjával, a *Borral* fejezték be a mai napon, június tizenötödikén.

Pártatlanul, szigorú objektivitással vonjuk meg a mérleget és szívesen elismerjük, hogy az új igazgatóság tevékenyebb, bátrabb és szerencsésebb volt a korábbiánál.

A korábbi igazgatóságot féltünk aggodalmasság fellemezte. Fiatal, kevésbé ismert nevű írók darabjait hónapokig, sőt évekig hevertette a fiókjaiban. Az idősebb és jó nevű drámaírókat tulzott szerénységből nem kereste föl, hogy rábeszélés, közvetlen érintkezés útján buzdítsa, lekésítse őket a Nemzeti Színház játérendjének gyarapítására. Megszerezte Rostand *Cyranójának* előadási jogát, de annyira nem bízott magában, annyira félt a felelősség elvállalásától, hogy a szenzációsnak ígérkező drámát pénzügyi aggályok miatt nem merte előadni.

A korábbi igazgatósággal szemben az új igazgatóságnak ez volt a jelszava: *audaces fortuna iuvat*.

Bátran, sőt vakmerően, mondhatnám: huszárosan vágott neki a legnehezebb feladatoknak is.

Igaz, hogy a tulságos bátorság néha elhamarkodott dolgokra vezetett. Igaz, hogy sok esetben több izlést kívántunk volna, mint bátorságot, több művészi becsvágyat, mint föltűnni vágyást, magának és a személyzetnek komolyabb fegyelmzését, mint huszáros nekivágást. De ott, ahol akcióról van szó, ahol cselekedni kell: a tulzott bátorság mindig többet ér a tulságba vitt óvatosságnál. Az tévedhet, botolhat, de vizet zavar, pezsgést, mozgást hoz létre, életet teremt maga körül. Ez csupa okosságból és féltékenységből mindentől visszariad, nem mer kezdeni, kockázati semmit és pangás, tespedés áll be minden vonalon.

Tény, hogy az új igazgatóság bátorságára nyájasan mosolygott a szerencse. Legalább annyiban, hogy a kassza-siker, a pénzügyi eredmény jóval különb a korábbi esztendőik számcsoportjainál. A színház működésének szellemi értéke nem áll megfelelő arányban ezzel a kedvező financiai kimutatással. Ennek a kimondászat kötelességemnek tartom, ha őszinte és igazságos akarok lenni és az a kívánság él bennem, hogy a Nemzeti Színház ügyei jobbra forduljanak.

A bemutató előadások így következtek egymásután. Szeptemberben adták a Schönthan-Kadelburg-féle *Aranyasszonyt* és *Gabányi* Árpád *Emberek-jét* — Októberben színrekerült Ifj. Dumas Sándortól a *Tékozló apa*. Érdekes, hogy a színlap ezt úgy hirdette, mint *első előadást*, pedig nem volt az, hanem csak repriz, mert a *Père prodigue* már negyven évvel ezelőtt, 1860-ban került bemutatásra a nemzeti színpadon. — Novemberben három premióra volt. Bemutatták *Hajó Sándortól az Éjfélnél* után című eredeti vigjátékot, ezt követte november 16-án a *Bölcső* Brieuxtól és november 28-ikán a *Star*, a Bahr Hermann-féle *Wiener Stüek*. Decemberben csak egy premióra volt: Shakespeare *Troilus és Cressida*-ja, az új igazgatóság saját külön szenirozásában. — 1901 január hónapban, az új század küszöbén jött Henry Becquetől a *Párisi asszony*, azután *Csehov-tól a Medve* című egy felvonásos orosz zsánerkép és január 18-ikán a *Höfcherke*, *Brúdy* Sándor drámája. — Február 1-én került színre *Fereny* Ferenc spiritiszta-dramája, a *Rablélek*. Ezzel a bemutatóval fölmentek a Várszínházba, mert kétes kísérletnek tartották és sikerében nem bízták. A hónap utolsó napján, február 28-án került színre *Latskó* Andor három felvonásos, *Testvérek* című társadalmi drámája. — Márciusban jött a Sudermann-féle *Moritur* és *Gárdonyi* Gézátlól a *Bor*

című népies életkép. — Áprilisban csak egy premióra volt, az utolsó ebben az évadban: a Hartleben *Farsang utolja*. — Volt tehát összesen, (ha odaszámítjuk a *Tékozló apát* is) nyolc hónap keretén belül tizenhat bemutató.

Októbertől június első feléig a következő fölelevenített darabokat kaptuk új szereposztással: *A Cigány*, a *Peleskei notárius*, *Demimonde*, *Gringoire*, *Endre és Johanna*, a *Csöd*, a *Jó falusiak*, *Tündérlak Magyarhonban*, *Megboldogult*.

Annak őszintén örülök, hogy az új igazgatóság öt új magyar drámaírótól mutatott be eredeti drámát, akik most léptek először a Nemzeti Színház deszkáira. S még nagyobb örömmre szolgál, hogy mind az öt szerzőnek érdeklődés, figyelem, siker (sőt *Gárdonyinak* nagy siker) jutott osztályrészül.

Az új igazgatóság jóakarata, élénksége, vállalkozó készsége mellett habozás nélkül lándzsát török. Így kell banni a magyar szerzőkkel. Szeretni kell őket, foglalkozni kell velük, elsőséget kell nekik adni a repertoáron.

De meg kell jegyezmem, hogy az igazgatóság szeretete és jóakarata nem volt teljes. Nem nyilatkozott meg az eredeti darabok színrehozatalára fordított *gondosságban*.

A *Bor* előadása volt talán az egyetlen, ahol minden jól összevágott. A többiben vagy a szereposztás volt fogyatékos, vagy a kiállítás volt szegényes, vagy a rendezés volt hijjával az ötletnek és a fantáziának. Hogy csak egy példát hozzak föl: sohasem bosszankodtam úgy, mint a *Höfcherke* utolsó felvonásában, ahol a kísértet egy öblös kazán mögül mászott elő. A felvonás minden poétikus, titokszűrő hangulata és festőisége tönkre ment a rossz dekoráció, a rossz világítás és a rossz rendezés miatt. A vörös haju Helén szimbolikus távozása itt abból állott, hogy a színész nő egyszerűen kiment a jobboldali ajtón. *Bródy*nál a besűtő hajnalfény piros lángjában valóságos démmónná alakul át a háttérben, ahol lassan-lassan eltűnik.

Azt nevezem gondos igazgatásnak, művészi szellemnek, ambiciózus komolyságnak, ahol a szerző minden gondolatát, minden utasítását meg tudják és meg akarják testesíteni; ahol nem elégszenek meg féleredménnyel, nem elégszenek meg azzal, hogy a darabot bizonyos határidőre színrehozzák, hanem addig dolgoznak, rendeznek, kombinálnak, dekorálnak, próbálgatnak a színpadon, amíg eltalálják a legjobbat, legszebbet, leghatásosabbat, hogy a szerzőt diadalra segítsék.

Az idegen darabok megválasztásában kevés műértelem és sok szeszély, kevés kritikai érzék és sok hatásvadászat vezette az igazgatóságot.

Nekem úgy tetszik, hogy az új igazgatóságnak kedve telik a cífrázkodásban és *Hartleben Farsang utolja* című részint unalmas, részint brutális, részint abszurd *Officers-Trapdijéj*t csak azért adatta elő, mert harminc vagy negyven porosz uniformist sértálthatott végig a nemzeti színpadon. A *Moritur*t meg azért adatta elő, mert ez a darab potpourri. Három részből áll. Az elsőben góth kosztümöket mutathat be, a másodikban megint porosz egyenruhát, a harmadikban XIV. Lajos korából való versaillesi divatot.

De a közönség nem volt ilyen cífrázkodó hangulatban és mind a két gyöngye német darab fölött hamarosan napirendre tért.

Cífrázkodásnak kell tartanom azt is, hogy Shakespeare darabjai közül a *Troilus és Cressida* választotta ki és művészi becsvágyát abba helyezte, hogy ennek a szenirozásával ejtse ámulatba a világot.

Bármilyen pikáns is a szép Heléna vörös parókája, bármilyen áttetsző a Cressida ruhaszöveve és bármennyi formás nő lábszárát láttunk fölvonulni testszín-trikóban: ennek a színrehozatalnak csak dekoratív érdekessége volt, de a lelket nem táplálta; maradandó, mély benyomást nem tett az címekben és a szívekben.

Egyveleg, potpourri ez is; igaz, hogy shakespearei egyveleg; de mégis úgy készült, minden egység, szinte minden komoly terv nélkül, hogy az össze-vissza dobált jelenetek eszméi, nyelvi szépségeiben csak *olvasva* gyönyörködhetik az ember. Hallatlan erőszak, barbár esonkítások és botrányos beletoldások nélkül nem hozható színre. A Nemzeti Színház is így bánt el a

darabbal. A legszebb, legbőlebb, legtartalmasabb párbeszédék kimaradtak belőle és ami színpadra került: néhány erőtikus jelenet, sok csinos nő lábszár, tömérdek trombitaharsogás és csatazaj.

Művészi becsvágyának sokkal különb lett volna, ha *Julius Cézárt*, *Macbethet*, *Coriolánt* hozták színre új betanulással és új rendezéssel. A Burg-színház igazgatója, az udvarias *Schlenther* talán ezekről is hízgelő bizonyítványt állított volna ki a lipótvárosi kaszinó lakomáján.

A *Star* című Wiener Stüeknek nem volt semmi sikere. A darab rossz és szintelenül, gyöngén adták elő. Hasonló sorsa volt a *Párisi asszonynak* is. A *Tékozló apának* a helytelen szereposztás ártott és az ensemble bágyadsága, sablonosság. A szellemes Dumast nem lehet szellem nélkül játszani.

Csak egy idegen darabnak volt határozott, erős sikere: a Brieux *Bölcsőjének*. Megtörtént az a ritka dolog, hogy a november 15-én bemutatott *Bölcső* február 14-én (tehát három hónap múltán) megérte huszonötödik jubiláris előadását. A siker oroszlánrésze *Márkus* Emiliát illeti, aki modern stílusban, nagy realizmussal, finom részletezéssel játszott és heves eruciók helyett a fékezett erő mélységét és szépségeit mutatta föl. Azok, akik vele játszottak, szintén stílszerűsége törekedtek és a szalon-darab könnyedségét a természetes társalgás igazságával kötötték össze.

Attól tartok, hogy véletlenül, nem a vezetés céltudatossága révén találták el a helyes hangot a szokottnál jobban; mert más alkalommal megint visszaestek a régi hibákba; becsvágy és diskréciónélkül konfidenskedtek a közönséggel, vastagon aláhúztak mindent, beérték azzal az olcsó sikerrel, amit rutin és sablon biztosít a gyakorlott színésznek, aki magas fizetést huz az állam kasszájából és előadás után jóízűen akar vacsorálni nagyságos, méltóságos és kegyelmes pártások társaságában.

Az éppen a baj, hogy a komoly, nagy becsvágy hiányát látom még mindig a vezetésben és a személyzet többségében. A vezetés most élénkebb, vállalkozóbb, de a *felületesség* megmaradt. Nincs, aki a színésznek példát adna; nincs, aki sarkalná, tanítaná, elmélyedésre késztetné; nincs, aki megtiltana, hogy kacér pillantásokat vessen földszinti ismerőseire, amikor a színpadon valakihez beszél; nincs, aki leszoktatná a henegegről, a tulsárról, a bravurkodásról és szerelmessé tenné a komolyságba, a diskréciónba, az igazságba, az összjáték szépségébe.

Egész sor kitűnő tehetségünk van, de kevés azoknak a száma, akik studiumokba merülnek, olvasnak, tanulnak és majd élesen figyelve, majd kontemplálva gyűjtik az emberre vonatkozó nagy igazságokat költők, esztétikusok, történetírók irataiból és az élet nyitott könyvéből.

Az új igazgatóság megtisztelte magát és a Nemzeti Színházat azzal, hogy élethossziglan tartó szerződés alapján visszahozta *Jászai* Marit.

Nem érdemének tartom ezt a lépést, hanem szerencséjének. *Jászai* Marival a tragédia díszlet és oszlopát hozta vissza. *Jászai* Mari magas művészetével a színház színvonalát emelte.

Érdemének majd azt fogom tartani, ha látom, hogy ezt a hatalmas erőt foglalkoztatni tudja. Ha látom, hogy a *Jászai* fényes tehetségére, brilláns munkabírására művészi programot épít föl. Ha látom, hogy meg tudja találni egy ilyen becses, nagy erő számára azt a hatáskört a régi és újabb drámaíródalom remekeiből, ahol *Jászai* Mari a maga zsenijét, munkakedvét, ambicióját nemes fáradozással elégítheti ki a Nemzeti Színház és a nemzet dicsőségére.

Az új igazgatóság akvizíciói közé tartozik *Blaha* Lujzának életfogytig tartó szerződése is. Ez a szerződés — eltekintve a jogos kegyellettől és a mult nagy érdemeinek a honorálásától — összefügg az új igazgatóságnak azzal a szándékával, hogy a népszínművet megint fölvegye a színház repertoárjába.

Én ezen a helyen csak ismételnem tudom, hogy a régi népszínmű maga a maga nótáival, táncáival és sablonos, alantjáró jellemzéseivel nem illik

össze a Nemzeti Színház feladataival. Ez a színház művelje a tragédiát, a művészi magaslapon álló vigjátékokat, a nemes stíl és pszichológia mesterműveit. Művészi jellemzés népies darabokban is lehetséges, bizonyosság rá a *Gárdonyi* darabja. Mihelyt ezt a mértéket a népies elemekből szőtt darab megüti: a Nemzeti Színházba való. De a régi énekes népszimű maradjon ki a költői nyelv, magas becsvágy, finom ízlés iskolájából. Visszahozatalát vásári spekulációnak kell minősítenem.

Bucszások is voltak a lefolyt évadban.

Csillag Teréz szeptember 27-ikén bucsuzott el a Nemzeti Színház közönségétől; igaz, hogy nem a színpadon, hanem — hirlapok útján. Ennek a bájos művésznőnek a helye még mindig üres. S egyelőre nem látok senkit, aki betölthetné. *Csillag* Terézt nem lehet pótolni azzal, hogy a szerepeit eljátszák.

Felekymé-Munkácsy Flóra a színpadon bucsuzott el tőlünk. Talán ő is maradhatott volna még. Szép, méltóságos matrónák ábrázolására senki sem volt alkalmasabb. De annak, aki ötvenkét évet töltött színpadon, van joga elfáradni. *Felekymé* elment, tómerdek virággal és babérral. Pihenjen rajtuk boldogan!

A múlt szezon eseményei közül még fömlitem, hogy *Ivánfi* Jenő január havában hat hónapi szabadsággal tanulmányra ment. Bejárta Közép- és Nyugat-Európát és összehasonlította a német, olasz, francia, angol színészetet. Remélem, hogy ez a törekvő, gondolkodó, ambiciózus művész a legjobbat fogja leszűrni mindabból, amit párhuzamai közben tapasztalt.

Rózahegyi Kálmán szerződötése ügyes fogása volt az új igazgatóságnak. Ez a kedves, természetesen, jóízű színész rohamos gyorsasággal vette meg a közönség gráciáját. Kedély és igazság van benne. Játéka felüdíti a nézőt.

Az új Nemzeti Színház építése nagy vitát támasztott a múlt szezon első felében. A heves disputa bizonytalan időre függőben maradt; az építés szintén; egyelőre csak annyit tudunk, hogy a Nemzeti Színházat a szünidő alatt foltozni, javítani, tatarozni fogják.

Nem igaztom magamat a távol jövő kérdéseivel. Befejezésül mindössze annyit mondom, hogy nekem a régi Nemzeti Színház is nagyon kedves. Én a régi Nemzeti Színházzal is beérem, csak álljanak komoly emberek, igazi férfiak a kormányrudon és játszszanak igazi művészek a színpadján!

Abrányi Emil.

Magyar Színház. A *Magyar Színházban* ma este bucsuzott a közönségtől nyári szabadságideje előtt a színház kitűnő szubrett-primadonája, *Ledófszky* Gizella a *New-York szípe* Fijében. A fiatal művésznő, akitől annyi igazi művészettől áthatott alakítást láttunk ebben az évadban, bucsuzóban is megcsillogtatta tehetségének minden ragyogó tulajdonságát és hangjának pártját ritkító szépségét. A közönség, amely a házat egészen megtöltötte, a legmelegebb tápsokkal bucsuzott ettől a kedvelt művésznőjétől, aki igazi dísz a *Magyar Színházban*. A bucsuzó primadonna mellett szép sikere volt *Turchányi* Olgának, aki mint vendég a *New-York szípe* címszerepét játszotta.

Hírek a Népszínházból. A *Népszínház* nagy-sikerű ujdonsága, a *Milliók a hó alatt* című angol-amerikai regényes szimű, melyet *Bálm* Dezső dolgozott át magyar színpadra, a jövő hét olyamán is dominálja a műsort. Az immár kedvelté lett látványos szimű mindannyiszor a bemutató előadás szerepeitében kerül színpadra, a nő főszerepben *Fedák* Sárival. — Az ujdonságon kívül a hét műsorának három érdekes estéje is: hétfőn a *Cigánybáró* kerül színpadra *Hegyi* Arankával, szerdán pedig a *Bibliás asszonyban* *Chatelleraud* Edith szerepében *Fedák* Sári lép föl. A hét végén, szombaton a már több mint két éve nem adott *Jápet 12 felesége*, *Anthony Mars* és *Maurice Desvallières* énekes bohózata kerül színpadra új betanulásal.

Vígyszínház. A *Csak párosan*, amelyet folyton nagy közönség néz végig, a héten négyszer kerül

színpadra. A hét többi estéjén az *Arany kakast*, a *Mozgó fényképek* és az *Ocskay brigadéros* adják.

A Népszínház évadja. A *Népszínházban* az idén is, mint a múlt évben, június végéig folynak az előadások. Az utolsó előadás a szünidő előtt június 30-án, vasárnap lesz, s aztán a színház kapui két hónapra bezárulnak és csak szeptember 1-jén nyílnak meg újra.

Márkus Emilia vendégszereplés. *Nyiregyházi* írják: P. Márkus Emilia három estén át vendégszerepelt *Nyiregyházi Komjáthy* debreceni színtársulatánál. Minden este zsutolt ház volt s a közönség zajos ovációkban részesítette a művésznőt. Márkus Emilia innen *Debreczenbe*, majd *Szatmár*ra s onnan *Máramaroszigetre* megy *Komjáthy* színtársulatával.

A Nemzeti Zenede vizsgái. A Nemzeti Zenede záróvizsgáit a következő sorrendben tartják meg. Június 16-ikán *Agházy* Károly tanítványai vizsgáznak a *Vigadó* kistermében, délelőtt 9 órakor. *Reinbaum* Ágosta növendékei 17-ikén, délelőtt 9 órakor tartják vizsgájukat a *Vigadó* kis termében; 11 órakor az intézet nagytermében *Balászné* Bogár Vilma tanítványai vizsgáznak. Ugyancsak 17-ikén vizsgáznak a *Vigadó* kis termében délután, 1/3 órakor *Tomka* István és 6 órakor *Arányi* Frigyes tanítványai. Június 18-ikán, délután 3 órakor *Agházy* Károly növendékei, 5 órakor pedig *Góbbi* Alajos növendékei vizsgáznak a *Vigadó* kis termében.

Színész-növendékek a Népszínházban. *Solymosi* Elek színészközlőjének növendékei hoinap, vasárnap délután tartják vizsgálati előadásukat a *Népszínházban*. Az előadás, amelyben az iskola első éves növendékein kívül *Pálffy* Mariska énekesnő (az iskolának két évvel ezelőtt végzett növendéke) is közre fog működni, négy részből áll: az *Egy kis vihar* című *Dreyfus*-féle egyfelvonásos vigjátékot, és a *Becstelének* második felvonását előadják *Győző* Lajos tanár tanítványai; szavallatokkal, énekekkel és táncol mutakoznak be *Barna* Izsó és *Neményi* Ilona tanítványai, s végül az *Othton* második, harmadik és negyedik felvonását adják elő. — A jövő vasárnap, június 23-ikán *Rákosi* Szidi színészközlőjének növendékei tartják második vizsgálati előadásukat. Előadnak operettet és táncot s végül a *Gyurkovics-lányok* második felvonását.

Ocska brigadéros. A *Városligeti Színkör* igazgatósága, mint minden évben, az idén is szert tett a maga nyári szenzációjára, a kassza darabokra. *Feld* Mátyás, a színkör legnagyobb sikert aratott kassza-darabjának tehetséges szerzője *Ocska brigadéros* címen négyfelvonásos énekes bohózatot írt. Az *Ocska brigadéros* elejétől végig kacagató meséje párhuzamosan vonul végig az *Ocska brigadéros* meséjével. Különösen nagy hatásúnak ígérkezik a harmadik felvonás, amelyben *Lóva* városa porrá ég. A parodisztikus bohózat fűbemászó szép zenéjét *Barna* Izsó, a *Népszínház* karnagya írta. Az igazgatóság nagy gondnal készíti elő és teljesen új jelmezekkel és díszetekkel mutatja az ezidei szezon várva-várt nagy slágerjét. A darab első előadása június huszoneketedikén, pénteken lesz.

Magyar karmester a király előtt. A király tegnap Prágában a *Neues Deutsches Landestheater* díszelőadásán jelent meg s ez alkalommal *Gluck* *Májusi királynő* című operája is színpadra került, melyet *Márkus* Dezső karmester dirigált. Az opera befejeztével a király gróf *Thun* Oszvaldhoz fordult, aki a páholyban volt és a legmelegebb dícsérrel nyilatkozott az előadásról. *Neumann* Angelo igazgatónak pedig a következőket mondotta: Az előadás gyönyörű volt. Nagyon örülök, hogy megmonchatom önnek, mily kitűnő benyomást tett rám az egész előadás.

Ingyenes tanítás a Zeneakadémián. Az Országos magyar királyi Zeneakadémián a fuvóhangszerek és a gordon tanítása ingyenes s így, aki a tanszokok bármelyikén művészsze akarja magát kiképezni, ezt a célt teljesen dímentesen érheti el. A felvétellel egészen kezdők is jelentkezhetnek. Ennek kapcsán az igazgatóság tudatja azt is, hogy az intézetben az 1901/2. tanévre a beiratások szeptember hó 2-től 7-ig, a felvételi vizsgálatok pedig 9-től 16-ig tartanak.

Fővárosi Nyári Színház. Hétfőn ismét színpadra kerül *Hugó* Viktor nagy sikert ért darabja, az *1793*, melyet színpadi akadályok miatt e héten nem adhatnak. Főújítják még *Verő* György népszerű operettjét, a *Szultánt*. Pénteken *Sudermann* sziműve a *Becsellet* kerül színpadra. Aima szerepében *Péchy* Aranka, a kolozsvári színház talentumos, fiatal tagja fog vendégszerepelni, aki már tavaly feltűnő sikert aratott egy másik budapesti színpadon. Szombaton kezd meg *Ujházi* Ede négy estére terjedő vendégszereplését. Első fellépése a *Lengyel zsidó* lesz, vasárnap a *Peleskei nótáriust* fogja játszani és a jövő héten kétszer lép fel a *Párisi szegényekben*.

Uj zeneművek. Megjelent és kapható *Bárd* *Ferenc* és *Testvere* zeneműkereskedés és színházgyártóirodájában, IV. Kossuth Lajos-utca 4. szám. „Csak egy

kis lány” angol dal magyar és német szöveggel 2 korona. „Susí mein Kind” dal 2 korona. „Miert vagy másé” dal magyar és német szöveggel 1 kor. 50 fill. *Palotásy*-Huber-féle 101 legszebb magyar dal cigányos modorban. II kötet 3 korona. Legszebb magyar nóták V. tolyam 16. szám. „Jaj de szépen muzsikálnak” és „Pista bácsi józán ide kérem” 60 fillér. 17. szám. „Te felőled álmodoztam” és „Restaurálják a vármegyét” 60 fillér. 18. szám. „Fel a pohárt” és „Ez az élet” 60 fillér. VI. tolyam I. szám. „Sólyomdar rakja fészket a sziklán” és „Csütörtökön este” 60 fillér. „Cirkuszélet” teljes zongorakivonat 6 korona, „Hoffmann meséi” 2 füzetben ének és zongorára magyar szöveggel 6 korona, „Postás fiu” teljes zongora kivonata 7 korona, „Juicsa a Postás fiuból” 3 korona, „San Toy” teljes zongora kivonat 5 kor. 40 fill. „Napiogvatkozás, Modelle” ének és zongorára magyar szöveggel 3 füzetben. Modelle ének és zong. magyar szöveggel 3 füzetben. Modelle 2 füzetben, füzetekint 3 korona. *Bárd-féle* cimbalom-gyűjtemény. 10 legújabb magyar dal tartalommal 3 korona. *Fütyü*-kuplé „New-York szépe” operett cimbalomra 2 korona, zongorára 2 korona.

Városligeti Színkör. A *Városligeti Színkör*ben hoinap, vasárnap két előadás lesz. Déltan négy órakor hatodszor kerül színpadra a *Fokról-okra* című énekes életkép. Este nyolc órakor *A gipsz-szobor* című kacagató énekes bohózat kerül színpadra harmadszor, rendes helyárakkal.

Legújabb zeneművek kaphatók Szilágyi Béla könyv- és zeneműkereskedésében, *Károly-körút* 26. Az árak koronában értendők. *Operettek és operák*: *Hoffmann* meséi 10 —, *Troubadour* 3.60. *Traviata* 4.80. *Rigoletto* 4.80. *Aida* 9.60. *Ajarcos* bál 5.—. *Faust* 7.20. *Mignon* kötve 10.80. *Bohémek* 10.—. *Bajazzók* 8.40. *Postás fiu*. *Kis szökevény*. *Cirkuszélet* a 7.—. *Geisha*. *New-York szépe*, *Görög rabszolgá*, *Lucky Star* darabja 6.—. *San Toy* 5.40. — *Magyar szöveggel*: *Kis szökevény*. *New-York szépe*. *Hoffmann* meséi. A modell 2—2 füzet, füzetekint 3.— korona. *Du mein Girl* magyar vagy német szöveggel 2.— korona. *Susí mein Kind*. *Couplet a Venus aut Erden* című operettből. 1 korona 40 fillér. *Zongorára* 2 kétre: *Ziehrer*. *Die 3 Wünsche* 2 füzet a 3.— korona, *Roye*. *Toreador* *Walzer* 1.80. *San Toy* *Marsch* 2 korona 40 fillér. *Girl* *Walzer* 2.—. *Frey*-induló 1.50. *Cadetmarch* 1.45. *Ocskay brigadéros* bővített kiadás 3.—. *Buberi* kömm, keringő 2.40. *Könyv- és zenemű-árgyűjtek* bérlentve. Állandó vevők kedvezményben részesülnek.

Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. Ma — vasárnap — este a *Telefon Hírmondó* előzetőinek szórakoztatására a magy. kir. Operaház előadást fogja közvetíteni. Előadásra kerül a *Carmen*, *Bizet* négyfelvonásos operája. — Az opera közvetítése után cigányzené-átviteli lesz hallható a kagylókön keresztül egészen 11 óráig, melyet az Ének kávéházban játszó *Zöldy* Marci és az Elite kávéházban játszó *Köze* Antal muzsikájából közvetíti a *Telefon Hírmondó*.

Itt említi meg, hogy déltan 4 óratól 7 óráig *Katonazene* lesz hallható a *Telefon Hírmondó* összes állomásain, melyhez a zenét az *Erszébet-téri* kioszkban játszó *Katonabanda* szolgáltatja.

A föld körül.

— Bemutató az Urániában. —

Budapest, június 15.

Egy francia újság, a *Matin*, a napokban utnak indította egyik munkatársát hogy 33 nap alatt utazza körül a világot. Ennél is gyorsabb utazást produkált ma este az *Uránia*-Színházban dr. *Gáspár* Ferenc, aki két óra alatt negyven ezer kilométernyi uton volt pompás ciceronéja a színház díszes publikumának. Dr. *Gáspár* Ferenc mint fregatta-orvos többször körülhajózta a földet. Utjain rengeteg sokat látott és tapasztalt. A tudós és a poéta kitűnő szeme pedig összeválogatta egy előadás keretében mindazt, ami érdekes, szép, tanulságos abban az óriási panorámában, amely szédítő nagyságában gyönyörűséges érzéseket vált ki az utazó lelkéből. *Gáspár* Ferenc írónak is kitűnő. Egyik könyve, amely pompás utirajzok gyűjteménye, szokatlan sikert aratott. A ma bemutatott darab is telve van jeles írói kvalitásokkal. Érdekesen, vonzóan, ötletesen követik benne egymást a színes képek, amelyek néhány odavetett mondattal elmondják a feltűnő, jellemző vonásokat. Röviden, mert ezen a hosszu uton minden másodpercet öt kilométer esik.

Pólából indul a hajó földkörül való útjára. Végigsziklik a dalmát partok mellett és első nagyobb állomása *Port-Said*, a szuezi csatorna kapuja. Az egyiptomi élet tarka képei, a romok, a krokodilusvadászat, a teve-karaván érkezése csak futó pillanatokig érdekelnek bennünket. A hajó közeledik *Anglia* kincstárához: *Indiához*. Pompás képekben látjuk a kulturáját, a népszokásokat, a buja föld csodás növényeit. A *Ganges* mondákkal telt világból a hajó elindul a legújabb világgrészebe: *Ausztráliába*. *Utközben* érinti *India* elszakadt gyöngyét, *Ceylont*, ahol az elefántok iskolája mutatja be tanító-módszerét. Aztán feltűnik *Melbourne*, *Sidney*, a két hirtelenl termelt nagy város, amelyeknek alapját a deportált fegyencek keze rakta le. És elvissz a hajó a tropikus világ tün-

GROSSMANN S. Deák Ferenc-utcából Kossuth Lajos-utca 14. sz. alá helyezették át. f. év július havában

dérszigetére, Jávára, ahol a természet és a föld káprázatosan szép szertelenségével csöndesen megfér a hollandusok józan pedantériája.

A Gáspár Ferenc darabjának legbrilliansabban megírt és bemutatott része azonban Ázsia legcivilizáltabb országa: Japán. Gyönyörűek az Uránia képei és élénk, élettel teli az ország leírása is. Óriási élvezet végignézni ilyenformán ennek a csodás szigetországnak az életét. A hajó aztán átszeli a Csendes-Oceánt, átsiklik a Magellanon, érinti Braziliát és az Atlanti-Oceánon keresztül közeledik Európához, amelyben első állomása Gibraltár. Azután Malta, Fiume... Ithon vagyunk.

Készszáz színesen vetített kép — az Uránia műtermének pompás munkája — és tizenkét mozgó fénykép illusztrálja Gáspár Ferenc vonzó elmésséggel megírt szövegét. Az a néhány zeneszám, amely az egyes népek zenei életéből adott izlettőt, érdekesen tarkította az előadást. A darabnak nagy sikere volt.

s. t.

Prielle Kornélia.

— Hatvan évig a színpadon. —

Budapest, június 15.

Ebben a hónapban hatvan esztendeje, hogy Prielle Kornélia, a Nemzeti Színház illusztris művésznője Szatmárott Tóth István direktornál megkezdte pályáját. Véletlenül jutott e jelentős évforduló a tudomásomra. Prielle Kornéliánál voltam és engedelmével emlékeim nézegettem. És egy elsárgult levél figyelmeztetett a nagy dátumra. Megemlítettem a dolgot, a „nagyamának”: Hogy szabadkozott a jubilálás ellen!

— Ismét megzavarjanak a remetségemben?!

A hatvan esztendő nem hagyott nyugodni. Levelet írtam a nagy művésznőnek, de ő megint tiltakozott. Ime, a levele, a válasza:

Budapest, 1901. február 14.

Meglehet hálátlannak, de legalább is aluszekony, tunya gondolkodásúnak fogok mutatkozni ön előtt, ha azt állítom most irva is, amit egy párszor már szóval nyilvánítottam: hogy nem kívánom annak az Isten kegyelméből megért 60 évnek semmiféle jubilálását is látni. Ugy kijutott már nekem ezekből a multban, hogy most egy idegszálam sem bírná el az efféle izgalmat. Sajnálom — és valóban rosszul tettem — hogy beszélgetésünk közben ezt felelevenítettem, mert ugy-e bizony e nélkül soha rá sem eszmélt volna? valamint hogy mindenki figyelmét áthaladja a tudatlanban. Őszintén mondom, az egész tervem és óhajom ezt illetőleg csak annyi, hogy midőn elértem az időt, akkor kérem fogom felmentésemet a rendes szolgálati kötelezettség alól, hogy aztán még élvezhető néhány (?) évi életemben függetlenül menjek, jöjjenek és tehessenek, amit akarok, kinálkozó vágyódásom szerint. Nem hinném, hogy ezt előljáróm a legfelsőbb határozatig is megtagadnák. Csendesen, nyugodtan kívánok félrevonulni és majd csak halálom után verjék fel a port, vagy zengjék el egy becsületes 60 éves szolgálat érdemét.

A mai világban ugy az összetömről a jubilálandók száma (egyszerre mind megöregeadtünk?) és az ezt felidézett hangulatban tapasztalhatta ön is, milyen szánalmas mosolylyal, sőt néha gunyosan mondogatják: megint jubileum? Más a világ baja, gondja és a nagy közönség ugy is mindig csak szemlélője, de nem résztvevője az ilyen színjátéknak. Miért azt felszerkeneni? Fél-sikerre? ... Azért velem, velem, a magam személyére ne fájadjon, tisztelt jó barátom, most nem, még nem, amíg élek, addig nem. Ne tartson hálátlannak és ne hogy megnehezeltjen öszinteségemért és csak gondolja át, hogyha bár önzés részemről, mikor teljes nyugalmat akarom biztosítani ezzel, igen, de éreznie kell azt is, mint hozzám annyi jóindulattal viseltetőnek, hogy azt az igaz nyugalmat az én hosszu és egykoron küzdelmes életpályám meg is érdemli.

No jól van, tehát ugy-e nincs szó tovább és ne legyen törekvése tovább a megtermett gondolatban; szűnjék meg minden terve; maradjunk a régiben, a lanyha egyformaságban, de azért a sok hü emlékezet méltázásában...

S valóban minden ugy történt, amint a művésznő akarta. Hisz mikorra e sorok megjelennek, már be is zárultak a Nemzeti Színház kapui, szétoszlott az a lelkes közönség, mely annyiszor tapsolt a finom és poetikus nagyamának.

Naményi Lajos.

FŐVÁROS.

(*) **A hét éven alul gyermekek ápolása.** Amint már említettük, dr. Schermann Adolf tiszti főorvos egy kis munkálatot állított össze, a hét éven alul levő gyermekek s különösen a csecsemők ápolása és ellátása tárgyában, kérve a tanácsot, hogy a munkát nyomassa ki és terjessze a lakosság között. A tanács készségesen egyezett ebbe bele, azonban helyesebbnek tartánna ha a művet a kormány adná ki, mert szükséges, hogy a kisdetek ápolására vonatkozó ilyen munka a legzsélesebb körökben, országszerte elterjedjen. A tanács ezért elhatározta, hogy fölterjesztést intéz a kormányhoz, hogy ezt a művet adassa ki, vagy pedig a saját szakközvegyével készíttessen hasonló irányú dolgozatot s azt az egész országban osztassa ki. A tanács egyszersmind utasította a kerületi előháróságokat, hogy a kerületi orvosok és szülésznök újján ellenőrizzék, hogy a szülők s illetőleg gyermek-ápolók mennyiben teelnek meg az idevágó kötelezettségüknek, különösen olyankor, amikor orvosi segítyt kell igénybe venni. Az ellenőrzésnek ezenül akként kell megtörténni, hogy a kerületi orvos és a szülésznök a helyszínen vizsgálja meg az állapotokat. Így aztán, mulasztás esetén gyorsan lehet a baj megszüntetése iránt intézkedni s a hanyag szülőket és ápolókat megbüntetni. A kormányhoz a fölterjesztés már a napokban fölmegey.

(*) **Tanítóválasztás.** A fővárosi tanács elhatározta, hogy a következő tanítói állásokra hirdet pályázatot: A polgári iskolához négy tanítói, az elemi iskolákhoz két igazgatói, tizenegy tanítói, öt tanító-női, egy segédtanítói s egy segédtanító-női állásra. A pályázat július huszadikán jár le, a választás augusztus végén lesz. A néhány állásra nagyon sok jelölt van s így a választásnál idegen pályázatait figyelembe se veszik.

(*) **Az adókievétel közszemlére tétele.** A IV. kerületben a földadó, I. és II. osztályu kereseti adó, valamint a házbró adó utáni általános jövedelmi pótdadóról 1901. évre szóló kivétési lajstromok elkészülvén, j. hó 17-ikétől 24-ikéig fogják közszemlére tétetni a IV. ker. adószámíteli osztály (IV. ker. Magyar-utca 23.) hivatalos helyiségeiben, a délelőtti órákban. A felebbezések a kivételek ellen tizenöt nap alatt nyújthatók be a székes fővárosi közigazgatási bizottsághoz intézve, a m. kir. adóügyi felügyelőségnél (VI., Magyar-utca 36.)

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A magyar helyesírás.** A magyar helyesírás aktuális kérdéséről érdekes tanulmányt írt az Uránia holnap megjelenő számába Körösi Henrik, az ismert paedogógiai szakíró. A tanulmány széles alapon megvilágítja a helyesírás Simonyi-féle tervezete s az Akadémia gyakorlata között levő különbséget és hasznos adalékokat szolgáltat a döntést megelőző tárgyalásoknak.

Az Akadémia revidált helyesírasi szabályzata, olvassuk a tanulmányban, és a Simonyi-féle tervezet négy pontot és a szövegeket kivéve csaknem mindenben megegyezik. Mindkettőnek egyforma a beosztása a legtöbbször a fejezetek ömlesztés, sőt kevés kivétellel a szövegezése is. Meglátszik, hogy mindkét munkálat egy és ugyanazon szakember tola alól került ki.

A négy eltérő pont a következő:
1. Az idegen szók írása.
2. A ez helyett e írása.
3. Az a ki, a mi, a mely egybeírása.
4. A kettős betűk egyszerűsítésének kiterjesztése a ragos alakokra is (összel, aranuvaj, vesszen).

Az egyes eltéréseket példákkal illusztrálja a tanulmány, amely szerint a magyar ortografiában mutatkozó forrongás nemcsak nem egyedül álló, de még nem is ritka jelenség s tudományos szempontból éppen-séggel nem volna rá szükség, hogy a különböző irányok megszüntetése érdekében erőszakosan közbe-vágjunk mindaddig, míg az újabb reformok egész irodalmunkban utat nem törtek maguknak. Műveltségi szempontból sem lényeges a kérdés. A mult században s a jelen század elején még európaszerre a helyesírás szabályainak alkalmazásából ítéltek meg az emberek műveltségét. A népek műveltsége azóta nagy léptekkel haladt előre, ugy hogy mai napság már nemcsak helyesírás, hanem kifejezésbeli formát és tartalmat is követelünk az írástól s első sorban ezek alapján ítéljük meg az embert. Másképp áll azonban a dolog didaktikai szempontból. A Népevelők Budapesti Egyesülete fényvies bajra mutat rá: még pedig arra hogy egy és ugyanazon elemi iskola növendékei különböző osztályokban, más más tanító keze alá jutván, egymással ellenkező utunásban részesülnek a magyar helyesírásra nézve s így a növendékek nagy része nem tud eligazodni a helyesírásra nézve. Az egységes rendezést amelynek szükségét különben Körösi Henrik világos és meggyőző argumentumai is hangoztatják, ez sürgeti tuajdonképpen.

○ **Uj Idők.** Az Uj Idők e heti pompás számának tartalma a következő: Pogányok. Irtá Hercegy Ferenc. — Hamupipókeről. Irtá Malonyay Dezső. — Az Andrassy-uton. Irtá Balla Miklós. — Faun. Irtá Pécsi Jenő. — Régi művészet és modern ízés. Irtá Diner-Dénes József. — Hogyan lettem színész. Irtá Prielle Kornélia. — Kovatok: Mindenféle. — A szerkesztő üzenetei. — Képek: Szövegkép. — Rét. Miháike Dániel festménye. — Cigányok. Ferenczy Károly festménye. — Az affiori Leonardo da Vinci-kép. — A Budapesti Torna-Klub versenye a

Csömöri-uton — A Magyar Atletikai-Klub versenye az Orzy-kerthen. — Mihákovics Géza tanár szobrának leleplezése a budapesti poliklinika bejáratánál. — Boer parancsnokok Budapestten (két kép). — Urnapi körmenet Budapestten a Terezfővárosban. — Hohenberg hercegnőnek a trónörökös hitvesének új cimere. — A monori Kossuth-szobor a leleplezés után. — Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal, Singer és Wolmer könyvkereskedése (Andrassy-ut 10.).

○ **A Vasárnapi Ujság** június 16-iki száma 25 képpel s érdekes tartalommal jelent meg. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 4 korona, a „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt 6 korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

Nyílttér.

SZOLYVAI
GYÓGYVIZ

kiváló hatású: **köszvény, hólyag, cukorbetegség, vesebajoknál, gyomor, torok, fűdő és gégebántalmaknál.** Megrendelhető: a forrásbirtoknál, Szolyván (Bereg megye). Budapesti forrást: VII. Kerepesi-ut 11. l. em.

Vérgyógyászat

(Hämopathia.) Uj, kipróbált gyóymódmó. Kimaradhatatlan siker asthma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűdés, korai vakság és elmozvar ellen. Evtente száz meg száz teljes gyógyulás meg a legulsóbb és legérgebb bajoknál. E gyóymódmó feltalálója és egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. egyet. orvosudor
rendel naponta intézkedésben V., Váci-körút 18. Házon kívül is kezel; meghívásra vidékre is megy.

Szt.-Lukácsfürdő
gyógyfürdő
BUDAPEST, BUDA.

Iszapfürdők, helyi iszapkezelés, stb. olcsó el-látás. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

GYÓGYHELY

idény: május 1-től szeptember végé g.

GYOGYMOD: alkalikus-muriatikus forrás, savó, stier. tej (széles takarmányos), kefir, kenyér- és gyúgyán-bélgúza, forrás-sós-gyógymódmó, külön kamarciban, pneumatikus kamarcák, szénavas, szől- és pezsgőfürdők, hidegvizgyógyintézet.

LEICHENBERG

Javallatok: a légzőszervek és emésztőszervek hirtatos betegségeinél, valamint vérszegénységénél stb. Ellenjavallat: aszkériák.

Felvilágosítás és prospektus ingyen. — Lakás és kocsimegrendelés az igazgatóságánál Gleichen-bergen.

KORYTNCI AI ÁSVÁNYVIZ.

Elismert kítinó gyóymódi:
gyomor-, bél-, aranyeres bántalmak, máj-, lépágnatok, sárgaság, kútt székrekedés, és epekövek ellen. Kapható Korytncián a fűdőigazgatóság által, **Édeskuty L.** Budapestten, **Makoviczky Péter-nél** Rózsahégyen, valamint minden gyóymódmószertárban.

Szezon-megnyitás május 15-én.
Fenlé: Lakás-ellátás, kiterjesztett gyóymódi, rendezett elidényben május 15-től július 1-ig és augusztus 15-től október 15-ig naponta 1 személy 6 korona, 3 személy 15 korona. Fűdőidényben 1 személy 8 korona 60 fillér, 3 személy 15 korona, 5 személy 20 korona. Felvilágosítás: a fűdőigazgatóságánál, Korytncián.

Csunya, kellemetlen és kínos bántalom a sokféle vizkelet-gyógyászat, a nedves és száraz pikkelyes sómor, oltvar, izmák, csontok, a gyóymódmóknak látszó helyely.

Az Erényi-féle „lohtiol-Salicil”
orvoslat is ajánlatik a fenti bajoknál, mert teljesen hat-matlan, szagtalan, kipróbált készítmény. A károsító letelek-csúri igazolja, hogy hatása kíméletes. Ára 3 korona utasítással. Készítő: **Erényi Bela** gyógyszer, **Szabadkészlés.** A fűdőigazgatóságánál, Török József, Károly-utca 12.

Leghatásosabb
vasas
arzenes viz

Guber-Forrás
vérszegénység, női betegségek, ideg-szorbetegek stb. ellen.

Kapható az összes Ásványvíz-üzletben, gyóymódmószertár és droguáriákban.
MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

Rohitsi

TEMPER **FORRÁS**

STYRI **FORRÁS**

FORAKTAR
Budapest
Hoffmann János-ud.
Bathory-utca 8. sz. sz.
A Rohitsi savanyuvíz mint
gyógyeszer felülmúlhatatlan hatásu gyomor-
és bélhurutnál, az ivarszervek hurutjainál
máj-és lépahóknál, de különösen váltóidőnél.
A Tempel forrás borral ve-
sytve kitünő üdítő ital.
A Styria forrás ellen-
ben kizárólag
ivókurára
használatik.

Savanyuvíz

Utolsóelőtti Hét

Concordia Sorsjegyek á | kor.

Főnyeremény **30.000 korona** ajánd.
Wohl Ignác bankháza, V. Ferencz József-tér 3.

Glycerin Szappan

a bőrt fehériti,
puhítja és finoman tartja.

A SARG-féle

Glycerin-toiletteszerek

ugymint szappanok, krémek, fogtisztító-, továbbá haj- és
hajszápoló-szerek stb. (lásd részleges árajegyzékünket)
a melyek 80 év óta világhírre tettek szert, kiváló
higiénikus tulajdonságaik folytán a test észszerű
ápolásához nélkülözhetetlenek.

A legfinomabb illatszerekkel a leggondosabb és
elkészített Sarg-féle glycerin-szappan rendszeres hasz-
nálata által megakadályozzuk a gyakran fájdalmasan,
mindig kellemetlen bőrbetegségeket és nagy glycerin-
tartalma folytán az arcbőrt a legkésőbb korig fehéren,
puhán és finoman tartja meg.

Mindenütt kapható!

A „Sarg” névre tessék figyelni.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért
nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK.

(A szünetel gyermektelep-egyesület) ma fe-
jezte be idejében az üdülésre küldendő gyerme-
kek felvételét. A felvétel mindvégig esetei *Herzog*
Péter személyes felügyeletével történt. Összesen
10.000 gyermek jelentkezett, az egyesület azonban
szérsény anyagi erejéhez képest csupán 720 gyermeket
vett föl. Kilenczernél több gyermeket tehát kényve-
telen volt visszautasítani anyagiak hiány, pedig ezek
szintén mindannyian rászorulnak az üdülésre. A fel-
vételnél szívet iacsaró jelenetek játszódtak le. Busan,
könnyező, sírva hagytak el a visszautasítottak a fel-
vételi irodát. Az egyesület a közönség emberszerete-
télbe helyezi bizalmát és azzal a kéressel fordul az
emberbarátokhoz, támogassák bármely szérsény öszze-
gel is törekvésüket, hogy a visszautasított beteg
gyermeknek jórészt szintén részesíthesse üdülés-
ben, triss lausi levegőben.

(Az Egyetemi Kör) ma délután tartotta meg az
évszázó közgyűlést. Az ölnök beszámolója után meg-
alakították a szünetel tisztikart és tudomásul vették
néhány jelentést.

(A 16-és székvárosi pénzügyőri altisztí 5n-
képzőkör) a pénzügyminisztérium tisztikárának rész-
vétélbe ma este szérsény sikerült junált tartott
Szentpály Gyula pénzügyőri főügyelő és *Szemolenszky*
József pénzügyőri biztos rendezésével a kőbányai
régí sörház összes helyiségeiben. Ejjétkor tűzijáték
volt, az első négyest kétszáz pár tőncóla.

(A Pesti Első Bölcsőde Egyeslet) tegnap délután
tartotta közgyűlést *Adler-Bancalari* Hedvig elnökölésével.
Az egyesület két bölcsődejében tavaly 442gyermek ápolat-
ott 6000 ápolási napon csupa napszámos és kisparos
gyermek, akik nemcsak teljes ellátást ruházatot és
gyógykezelést, hanem szellemi kiképzést is nyertek.
A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a felment-
vényt megadta. A választások során pénztárosnak
Adler-Bancalari Hedviget, titkárnak *Novák* Lajost,
ügyészsnek dr. *Vajda* Adolft, orvosoknak dr. *Kertész*
Abát és *Vámos* Gyulát választották meg; a választmány
tagjai a régiek maradtak. — Mindjárt ezután tartotta
közgyűlést a *Budapesti Országos Első Gyermekmenedé-
hely-Egyesület* ugyancsak *Adler-Bancalari* Hedvig el-
nökölésével. A titkári jelentés szerint az egyesület ta-
valy 195 gyermeket gondozott, és ezek közül a na-
gyobbakat ki is képezette. Elhatározta a közgyűlés,
hogy az egyesület folyton növekvő vagyonára való
tekintettel a pénztári állás helyett egy 6 tagból álló
pénztári bizottságot fog alakítani, s az alapszabályok-
at ehhez képest módosítani fogja. Végül a régi tisztí-
kart és választmányt újból megválasztották.

SPORT.

Az automobil-kiállítás. Az automobil-kiál-
lítás iránt nemcsak a fővárosban, de a vidéken is
rendkívül az érdeklődés. A 17-iki megnyitás rend-
kívül fényesnek ígérkezik. A kiállítás már majdnem
teljesen készen áll, még az utolsó rendezési munká-
latokat végzik csak. 10-án, csütörtökön délelőt a
kiállítás szünetelni fog a délután rendezendő virág-
korzó előkészületei miatt. A virág- és lampionkorzó
5-7 óra között lesz, s a kocsiak a Tattersalból fognak
kiindulni és a *Stefánia*-, *Andrássy-uton* egész az
Oktogonig fognak menni, honnan visszatérnek. A
korzó legalkalmasabb a tattersali tribünről nézni,
hova jegyeket adnak ki. A Magyar Automobil Club
képviselőjében, mint a Pol. Ért. jelenti, ma délelőt
Münich Aurél országgyűlési képviselő vezetésével
küldöttség járt Hegedűs Sándor kereskedelmi minisz-
ternél, hogy felkerje őt a hétfői automobil-kiállítás
ünnepélyes megnyitására való megjelenésre. A minisz-
ter megígérte, hogy a kiállítást a kitűzött időben,
hétfőn délelőt 10 órakor meg fogja nyitni.

A német derby. Holnap dől el *Hamburg*-
ban a német telivérlovak legnagyobb tenyészversenye,
a német derby. Nemrég ugy látszott, hogy a német
derby lovainknak bizonyos zsákánya lesz és a fo-
gadási lista élen is csupa magyar ló állott. De tá-
maszaink sorra kidőltek és csak három aspiránsunk
maradt, melyek közül az egyik, *Mágnés*, kanca, a má-
sikról pedig igen rossz hírek keringtek. *Ponyvássy*
csak mint *Mágnés* pacemakerje indul. Most azon-
ban tisztult a helyzet. A *Lotharió*ról terjesztett hírek
nem bizonyultak valósnak, sőt miután istállója ujabban
nagy fogadásokat kötött győzelmére, ismét a fogadási
lista élére került.

A német kékszalgéret valószínűleg a következő
lovak fognak küzdeni:

Lothario	lov.	Taral
Mágnés	"	Cleminson
Ponyvássy	"	Hyams
Patrizier	"	Utting
Paroli	"	?
Gaudy	"	Barker
Nicus	"	Jones
Tuki	"	Bowman
Feldjäger	"	Heckford
Pförtner	"	Martin
Zirbelnuss	"	Warne
Zuleika	"	Lynham
Whist	"	Sopp
Crispi	"	Lippold
Slanderer	"	Märtens
Rappo	"	Ibbit
Brachvogel	"	Smith
Ohnesorge	"	—
Regenwolke	"	Toon
Michel Angelo	"	Hill

Lovaink közül *Mágnés*nek igen szép formái van-
nak, melyet második helye a derbyben telőzött be.
Mellette tehát idei magas tornája szól, melyel
kiváló klassziszról és feltétlen megbízhatóságról tett
tanúságot.

Lothario mellett szólanak mult évi kitünő futásai,
istállójának megtörhetetlen nagy formája, Taral lovag-
lái művészte és végül maga a kiküldetés ténye,
mert hisz *Milne* mesternek anyai alkalmas mértéke
volt az *Orwell*-mén kipróbálásánál. Ez pedig arra
készítet, hogy kombinációknak

Lothariónak
adjuk a legnagyobb esélyt, mellette a német *Rappo* és
másik magyar kandidátusunk, *Mágnés* a jelöltünk.

Mint egy bécsi táviratunk jelenti, a fogadások
igy állanak: 3: 1. *Mágnés* 7: 2. *Lothario* 5: 1. *Re-
genwolke*, *Nicus*, 8: 1. *Tuki*, 1: 1. *Whist*, *Rappo*,
12: 1. *Zuleika*, *Zirbelnuss*, *Slanderer*; 16: 1 a többi.

Krakói versenyek. Három napos meeting
vette ma kezdetét a lengyelek szép városában. A
programm elég változatos sportot ígér, de annak
egyetlen száma sem emlékeztet azokra a szép na-
pokra, amikor még népes mezőnyök küzdöttek a
monarchia második kékszalgéret, a *krakói* derby
értékes díjáért. A nap lószáma a *Tarnovsky*-memorial
volt, melynek 6000 koronás díjáért is csak négy
telivér vette fel a küzdelmet, melyek közül *Timor*
lett a győztes *Nina* és *Maida* ellen. Legnagyobb me-
zőny indult a *Krakus* díjban, egy sikerült handicap-
ben, melyet *Alice* nyert *San Jago* és *Vietress* ellen. A
favorit *Teuf-Teuff* és *Alfalfa* helyezelen. A lovasok
közül két versenyt nyert *Gilchrist*, egyet-egyet *Jones*,
Slack és *Southey*. Az egyik urlovas-versenyt nyerte
Krause, a másikat *Eltz* báró.

A részletes eredmény a következő:
I. Totalizátor gátverseny. Díj 2000 korona.
Távolság 2400 méter. *Geist* G. *Böhème*-je (*Krause*)
első. *Lov. Ostoa-Ostasewski* *Dreyfus*-je második. *Lov.*
Hess hdgy *Oouli*-ja harmadik. Totalizátor: 10: 12.

II. Krakus-díj. Díj 2000 korona. Távolság 14.0
méter. *Schindler* L. *Alice*-je (*Gilchrist*) első. Szász-
berekí ménes *San Jago*-ja második. *Dreher* A. *Vietress*-e
harmadik. Azután: *Balek*, *Plunger*, *Teuff-Teuff*, *Slave*,
Alfalfa, *Resistance*. Totalizátor: 10: 65. Helyrefo-
gadások: I. 50: 166. II. 50: 135. III. 50: 107.

III. Buda-ud-díj. Díj 2000 korona, távolság
1600 méter. *Schindler* L. *Blegmetz*-e (*Gilchrist*) első,
Gróf *Siemensky* *Pojata*-ja második, *Zakrzewski* *Eldo-
rado*-ja harmadik, azután *Ziche*. Totalizátor: 10: 15.
Helyrefo-
gadások: I. 50: 80, a másikkra nem volt tét.

III. Kétvések eladóversenye. Díj 1800 korona.
Távolság 1000 méter. *Lov. Ostasewski* *Coel* do tego a
(*Slack*) első, *Krausz* L. *Detreje* második, *Gróf* *Si-
miensky* *Gongoja* harmadik, azután *St. Hubert*. Totali-
zator: 10: 50. Helyt nem volt. 50: 104.

V. Tarnovsky J. emlékverseny. Díj 6000 ko-
rona. Távolság 1400 méter. *Dreher* A. *Timorja* (*Jones*)
első, *Schindler* L. *Ninaja* második, Szászbereki
ménes *Majda*-ja harmadik, azután *Trubia*. Totalizátor:
10: 34. Helyrefo-
gadások: I. 50: 61, II. 50: 52.

VI. Osztrák Jockey Club díja. Díj 3000 korona,
távolság 1000 méter. *Mautner* V. *Grandeur*-je (*South-
hey*) első, *Gróf* *Siemensky* *Zofika*-ja második, *lovag*
Zakrzewski E pur si muove-ja harmadik. Totalizátor:
10: 12.

VII. Tisztí akadály-verseny. Díj 2000 korona,
távolság 4000 méter. *Gróf* *Orssich* *Kontár*-ja (*Eltz*)
első, *Gulcher* *Lucier*-je második, *Fleischer* *Artemis*-a
harmadik. Azután *Tarara boom-de-av*. Totalizátor:
10: 15. Helyrefo-
gadások: I. 50: 50. II. 50: 50.

A *krakói* versenyek holnap második napjának
programján kiemelkedő futam az *Igazgatóság* díj,
melynek 6000 koronás díjáért bizonyára nagyobb
mezőny fog a starthoz állani, ha csak *Faiz* óriási fö-
lénye nem fogja a többieket visszariasztani. Mellette
még csak *Blockade* jöhet számításba. Érdemes lehet
még az *államdíj*, melynek 2800 méteres távján oly ki-
próbtált stayerek, mint *Neleus*, *Ex lex*, *Parapluie* fog-
nak küzdeni. Az adott súlyviszonyok mellett aligha-
nem *Neleus* lesz a győztes. A nap többi futama mi
érdekeset sem nyújt és így egyszerűen tipjeinkre
utalunk:

- I. *Monza* — *Leucia*.
- II. *Co ci do tego*.
- III. *Marchioness* — *Schindler* ist.
- IV. *Faiz* — *Blockade*.
- V. *Neleus* — *Ex lex*.
- VI. *Kymast* — *Philharmoniker*.
- VII. *Belle Helene* — *Részes*.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A Beöthy-Liptai-ügy.** Megirtuk tegnap, hogy
dr. *Gegus* *Gusztáv* főügyési helyettes *Liptaival* szem-
ben megszüntette a további eljárást. A főügyési he-
lyettes e határozata ellen dr. *Rács* *Dezso*, *Beöthy*
László ügyvéd, ma felfolyamodást adott be a királyi
ügyészséghez azzal a kéressel, hogy utasítsa az
ügyészséget a zsarolás dolgában való további nyomo-
zásra. Hasonló irányú felfolyamodást nyújtott be
dr. *Balogh* *Imre*, *Liptai* *Károly* ügyvéd is, aki arra
kéri az ügyészséget, hogy nyomozza ki a két levél
íróját, aki ebben az ügyben az ösmeretlen tettes szere-
pét játszza.

§§ **Kártérítés vizsgálati fogságért.** Az új bün-
vádi perrendtartás értelmében a vizsgálati fogságba
helyezettek, ha ellenük az eljárás beszüntetik vagy
az ellenük emelt vád alól felmentenek, kártérítési
igényt támaszthatnak az állam ellen. Ilyen kártérítési
pör ma először fordult meg a kir. Kurián. Tavaly
július 30-ikán a szabadkai szőlők alján halva találták
Rajnai *Pál* földmivest. Az orvos a halál okául mérge-
zést konstátált, amiért *Kocsmár* *Julián* és *Balázsics*
Katalin logták gyanuba, akik az elhaltat egy földel
alatt laktak. A két asszonyt 1900. július 30-ikán
előzetes letartóztatásba, majd augusztus 2-dikán
vizsgálati fogságba helyezték, de 1900. szeptember
2-án szabadon bocsátották őket, mert az eljárás folya-
mán nem volt bizonyítható, hogy a gyilkosságot ők
követték volna el. *Kocsmár* *Julianna* és társa a kiál-
lott vizsgálati fogságért kártérítésért folyamodtak a
szabadkai törvényszékhez, amely az ügyet a Kuriához
terjesztette fel. A Kuria I. büntetőtanácsa, mely
Szeghed *Ignác* bíró előadása alapján ma foglalkozott
ezzel az esettel, a kártérítés iránt támasztott igénynek
helyt adott és az összeg megállapítása végett az irato-
kat az igazságügyi minisztériumhoz tette át.

§§ **Zubovics Fedor föléntése.** Tegnap tárgyalta
a balassa-gyarmati törvényszék az országzszer-
előnyösen ismert *Zubovics* *Fedor* huszárkapitány bünpör-
rét, akit a törvényszék vádánácsa hivatalból üldö-
zendő nyilvános rágalmaszás vétsége miatt helyezett
vád alá. A törvényszék fényes elégtételt szolgáltatott
a derék huszárkapitánynak. A *Zubovics* ellen emelt
vád a nőgrádmegyvei alispánhoz küldött följelentésé-
nek egyik passzusára vonatkozott, amelyben a hu-
szárkapitány *Rákóczy* *István* rétsági főszolgabíróról „a
hivatalos hatalmával többször visszaélt urnak” nevezí.
Zubovics a fő tárgyalás előtt egy egész sereg
tantant jelentett be, akikkel *Rákóczy* visszaéléseit

tényleg igazolni akarta, a törvényszék azonban e tanuk kihallgatásának helyét nem adott. Zubovics kapitány a főtárgyaláson védőjével, dr. Tóthlani Armin fővárosi ügyvéddel jelent meg. A tárgyalást Jakubovics József ítélőtáblai bíró vezette. Zubovics kihallgatván, elmondta, hogy a rótsági járásban valóságos ázsiai állapotok voltak. A főtárgyalóknak egyik baszkodása és törvénytelenége a másikat érte. Koukrét esetekkel igazolja, hogy számtalanszor entélte, illetve büntette őt a főtárgyaló otyankor, amidőn meg sem idézték, vagy ha megidézték is de meg nem jelenését törvényesen kimentette. Így az egyik alkalommal Zubovicsnak éppen párba volt, amit is a főtárgyalóknak bejelentett, aki azonban végzést hozott hogy *becsületbeli ügyek miatt a tárgyalásról elmaradni nem lehet.* A másik alkalommal két paraszt ellen volt kihágási eljárás folyamatosan s a vége az lett, hogy valóságos kínai ítéletet hozott amennyiben megbüntette Zubovicsot is, aki soha ott nem volt. Az egyik esetben — tolvajtá Zubovics — a jegyzőkönyv meghamisításával próbálták a szabálytalanságot eltussolni, mint ezt Vörös seprődjegyző Bérczy kapitány előtt be is vallotta. Főlemlítette a vádlott továbbá Szikora és Sztraka ügyét, kiket a csendőrikk összevisszavertek, azonfelül Rákóczy nyolc napra bezáratta őket; „ez egy valóságos moscai eset”, mennydörögte Zubovics, ki még ezenkívül felhozta a főtárgyaló hajdujának, Rukminknak az esetét, kit a gazdája megpofozott, mire a hajdu a főtárgyaló torkon ragadva tojtoztatni kezdte.

Felhozta azonkívül Zubovics azt is, hogy Freisinger Salamon balassa-gyarmati flakkerost annak idején Rákóczy összevissza-fofozta azért hogy egy általa megvett és ki is fizetett jó vételárának újból való kifizetésére kényszerítse, majd midőn a pofon hatása következtében Freisinger távozni akart, hajduval jűlével fogva hozta vissza. Egy utrendésért ügyben Zubovics 1900. február 18-án feljelentette Rákóczyt az alszánnál, e feljelentés azonban eikálódott; hónapokig várt Zubovics, hogy talán lesz vizsgálat, de nem lett és így, mután feljelentésének semmi togozatja nem volt az alszánn keleti kényelemszeretete miatt — mint Zubovics magát kifejezte — ezért adta be két hónappal később a tegnapi tojtoztatott bűnperben inkriminált feljelentést, melyben Rákóczyt „a hatalmával többször visszaélt ur”-nak nevezte.

A vádhatóság és a vádhatározat a Zubovics által a hivatalos hatalommal való visszaélés kimutatására behozott tények bizonyításába bele nem ment; ellentétes álláspontra helyezkedett a törvényszék Freisinger esetére nézve, kinek meghallgatását a védő beható előterjesztésére a törvényszék elrendelte és aki eskü alatt tett tanúságot Rákóczy brutalitásáról.

A vád és a védelem meghallgatása után a törvényszék Zubovics Fedor vádlottát a btk. 253. §-ába ütköző, a 202. §. szerint minősülő és a 270. §. 2. pontja értelmében hivatalból üldözendő nyilvános rágalmazás vétségé alól felmentette és a kincstár a költségekben marasztalta. Az indoklás mely a védelem álláspontját teljesen magáévá tette, főleg arra alapítja a felmentést, hogy „a hivatalos hatalmával többszörösen visszaélt ur” kifejezés nem állapítja meg a nyilvános rágalmazás tényállását. Továbbá a vádlott által a hét pontban felsorolt visszaélések nagyobb részét valószínűsítve lettek, hogy Rákóczy azokat elkövette; Freisinger Salamon esetében pedig a tárgyalás folyamán bebizonyult Zubovics állításainak valósága. Zubovics belenyugodott az ítéletbe, az ügyész és a sértett képviselője felebbezett.

§§ A feleséggyilkos. Mármaroszigetről írják: Bajász Péter Jánost, aki a feleségét, mert mostoha leánya lakodalmára meg nem hívta, tejszével aryonvágta a törvényszék háromnapos tárgyalás után 15 évi fegyházra ítélte.

Felülbírált arckép.

Budapest, június 15.

Akik Erdélyi Mór, az udvari fényképészt ösmerik, azok tudják, hogy a fotográfálás terén nem ösmer lehetlent. Ha kellő dispozicióban van, leotografálja a századok legendáját s a jelenkor géniuszát, feltéve, hogy ezek nyugodtan viselik magukat. De ma ennél is snyosabb feladat elé állították. A VIII. kerületi járásbírósgár arra kérte, hogy adja ítélőtehetségének, szakösmeretének és tárgyvilágosságának hü lenyomatát. Magyarán mondva: adjon szakésmerényt egy arcképről, melyet egy másik jőnévű fotográfus, Szigethy készített.

A bíráló alá bocsátott fotográfiának története van. Igen prózai történet, noha a főtárgyaló egy csinos kis színésznő játszása benne. A kis színésznő régóta vágyott egy életnagyságu arckép után, mely lorgnettel a szemén ábrázolja. A lorgnette tudvaleg az előkelőség rekvizituma. A szinpadon csak rangbéli hölgyeknek szabad használni. A kis színésznő tehát sokat várt a lorgnettel kombinált arcképtől, s babérral árnyékolt helyet jelölt ki neki a szinpadon.

A lorgnettes fotográfia elkészült, de nem váltotta be a hozzáűzött várakozásokat. Eméllfogva nem váltódott ki. A kis színésznő úgy találta, hogy a lorgnette legalább három hónappal idősebbnek mutatja. Ilyesbibe sem a kis, sem a nagy színésznők nem szivesen mennek bele. A fotográfiaótl mindenki udvariasságot, sőt hízakedést vár. És joggal. Mért ne mutasson a fotográfia szépet és fiatal, mikor az a fotográfusnak semmibe se kerül? De sőt meg is fize-

tik érte. A saját pénzéért bizony senki sem szereti magát véníttetni, még három hónappal sem.

Igy okoskodott és idegeskedett a kis színésznő és így nem fizetett a fotográfusnak. Az utóbbi azonban műtermének jó hírét látta kockázatottnak ebben a refuse-ben és bepörölt a kényes izlésű megrendelő kisasszonyt, ki ma lorgnettel a kezében jelent meg a járásbírósgárnál alperesi minősőségben.

A járásbíró egységét próbált létrehozni, de sikertelenül. Az alperes kisasszony felháborodással utasította vissza az iratokhoz 1/2. alatt csatolt arcképet.

— Nem fogadhatom el magaménak. Az egy tisztes matróna, én pedig nem vagyok, azaz tisztes vagyok, de nem matróna.

— De azért megfizetheti, magyarázta a felperesi ügyvéd.

— Soha! kiáltotta az alperesnő esküre emelt ujjakkal.

A járásbíró erre belebocsátkozott a tárgyalásba és bevitálta Erdélyi Mór szakértőnek. A derék fotográfus illő ünnepeisséggel letette a szakértői esküt.

— Esküszöm, hogy a szemle tárgyat híven, becsületesen és pontosan meg fogom vizsgálni.

— Engem is tessék megvizsgálni, — kiáltotta a kis színésznő.

— Mindenesetre kérem, becsületesen és pontosan.

— Ön össze fog hasonlítani.

— Híven, becsületesen és pontosan.

— Ön tehát Páris szerepét fogja játszani, — pajzánkodott a kis alperesnő.

— Kérem, becsületesen és pontosan, — hangzott a komor válasz.

— Majd meglátom.

Ezzel végezt ért a tárgyalás. Erdélyi Mór a szakértői véleményét csak jövő hónapban fogja betervejeszteni. Felesleges ismételnünk, hogy híven, becsületesen és pontosan.

—n.

TAVIRATOK.

Brüsszel, június 15. A Kongó-javaslatot tárgyaló bizottság mai ülésén az elnök bejelentette, hogy a Kongó állam azonnali átvételéről szóló indítványt visszavonták.

New York, június 15. A kubai köztársaság elnökével a konzervatív párt Palma képviselőt hozta javaslatba.

Meran, június 15. Mezzo-Lombardo lágokban áll.

Drezda, június 15. Schurig miniszterelnök és igazságügyminiszter meghalt.

Vilmos császár és Brazília.

Rio de Janeiro, június 15. Vilmos császár a Kielben levő Floriano nevű braziliai cirkálóhajó megátogatása után táviratot intézett Campos Salles köztársasági elnökhöz, amelyben örömet fejezi ki a cirkálóhajó kiküldése és bámulatát egy a hajó, mint a legénység mintaszervi állapota felől. A távirat ezekkel a szavakkal végződik:

Jelül annak a jó viszonyoknak, amely a két országot egymással összeköti és amelyet még szorosabba tűzni chaotok, a hajó parancsnokának és első három tisztjének rendjeleket adományoztam.

Az elnök táviratilag köszönte meg a szives fogadtatását és a tisztek kitüntetését. Az elnök távirata azzal végződik, hogy a császár gondolkodásában a braziliai nép bizonyosságát látja annak a barátságának, amely a braziliai népet a német néppel összeköti s amelyet ő is még szorosabba óhajt tűzni.

A kínai bonyodalom.

London, június 15. A Reuter ügynökségnek egy képviselője beszélgetett sir Walter Hillier, volt koreai angol főkonzullal. A beszélgetés tárgya a jangce-völgyi helyzet volt. Hillier úgy nyilatkozott, hogy Kínában Németország a jövő. Németország nem fogja kiszorítani Angliát, de hatalmas, noha becsületes vetélytársa lesz. A legnagyobb vetélytársak Kínában a kereskedelem terén Anglia, Amerika és Németország lesznek. győzni a jobbik fog. Az érdekek azonosak és nincs rá ok, hogy a három hatalmasság össze ne tartson.

Az alsóház tegnapi ülésén O'Kelly azt kérdezte hogy a német örségnek Sanghaiban maradásra meg egyezik-e az angol-német egyezmény rendelkezéseivel és ha nem, hajlandó-e az angol kormány Németországot fűlszólítani, hogy az összes csapatait vonja ki a brit befolyás szférájából.

Cranborne külügyi államtitkár azt válaszolja, hogy az angol-német egyezmény célja csakis a kínai vizeken és partvidékeken való kereskedelem szabadságának valamennyi nemzet számára való biztosítása és Kína területi épségének változatlan fűntartása. A kérdés tárgyával ez az egyezmény nem lűgg össze.

San-Francisco, június 15. Honoluluól jelentik e hó 7-iki kelettel, hogy Szunjacen kínai reformatör a Maru nevű amerikai gőzzsel Kínába utazott. Azt mondják, hogy forradalmat akar szítani az özevgy császárné és a mandarinok ellen. Terve állítólag az, hogy Kínában az amerikaihoz hasonló kormányt szervez, elnökkel az élén. Azt mondja, hogy nagyon sok live van.

Szerencsétlenség.

Barcelona, június 15. Az Atelier-utcában ma óriási gázrobbanás történt. A légnymomás a kövezetet felszakította és a köveket szét dobálta. A lágok a házak harmadik emeletéig csapkodtak fel. Körülbelül negyven ember sebesült meg, többen súlyosan.

Laval, június 15. Chaillaudnál egy építőlélemben levő közúti vonalon öt kocsi, amelyen 15 munkás volt, legurult egy lejtőn. A kocsik összetörték, hét munkás meghalt és 8 megsebesült, ezek közül három halálosan.

München, június 15. Hivatalosan jelentik: E hó 14-én Siegsdorf állomás előtt a kocsiátjárónál egy helyi vasut elgázolt egy kis kocsit, amelyben 7 gyermek ült. Az egyik fű meghalt, a többiek közül két gyermek súlyosan és négyen könnyen megsebesültek. A szerencsétlenség akként történt, hogy a vonat a keletetől korábban érkezett Siegsdorf állomásra és ezért a sorompó még nem volt elzárva. A vizsgálatot megindították.

A pestis.

Fokváros, június 15. A pestis kiütése óta ma volt az első nap, hogy itt újabb pestis esetet nem konstátáltak.

Közgazdasági táviratok.

Pécs, június 15. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A magyar földművelésügyi minisztériumnak ma kiadott jelentése szerint, amely június 10-éig terjed, Magyarországon a vetésekben az időjárás nem okozott észlelhető kárt. Az a körülmény, hogy a hivatalos kimutatás szerint a buza 2 millió métermázsával alacsonyabban van taksálva a mult évinél, nincs különösebb jelentőséggel, mert a minőségben ez a csökkenés kárpótlást talál. A ma délután bekövetkezett erős esőzés és az aratás becsüését az irányzatot megváltoztatta. A hét közepén és tegnap is erős hausse jelentkezett, ma azonban lanyha lett a hangulat, mert a külföldi piacok ismét hanyatló árakat jelentettek. Mindenfelől de különösen Észak-Amerikából kedvező aratási kilátásokról érkezett hír. Buza az itteni piacon a hét folyamán elért emelkedést elvesztette, de megtartotta mégis a mult heti árakat, rozs — 10 fillérrel alacsonyabb, a legmagasabb árfolyamhoz képest — 13 fillért nyert, zab 21. tengeri 3—4 fillérrel javult. Köttek: Buza május—júniusra 8.15—8.20, őszre 8.47, rozs május—júniusra 8.54, őszre 7.42, zab őszre 6.65, tengeri május—júniusra 5.65—5.66, július—augusztusra 5.72, szeptember—októberre 5.92, repce augusztus-szeptemberre 13.55—13.65 korona.

A készárak piacán buza e héten 5 fillérrel javult, rozs 15, zab 10—20 fillérrel emelkedett, tengeri 6 fillérnyi emelkedéséből 5 fillért veszített.

A mai heti tőzsdén a togyasztás alig lépett előtérbe, a kínálat gyöngye volt, az üzlet így jelentéktelen maradt. Az irányzat valamivel nyugodtabb lett s buza az e héten elért javulást 5 fillérig megtartotta, rozs 5—10 fillérrel emelkedett, tengeri 5.80—5.85 K. állott, zab 15—20 fillérrel drágult; magyar zab minőség szerint 8.25—8.60 K. keit. Buzaliszt ára nem változott, rozsliszté 20—30 fillérrel magasabb, korpa teljesen üzletellen volt.

New York, június 15. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 8 1/2 (8 1/2), júliusra 8.19 (8.17), októberre 7.24 (7.18). New-Orleansban helyben 8 — (8 —). — Petroleum: Stand white New Yorkban 6.90 (6.90). Stand white Philadelphianban 6.85 (6.85). Refined in Cases 7.90 (7.90). Credit Balances at Oil City 1.05 (1.05). — Zsír: Western steam 8.85 (8.85). Robe és Brothers 9.10 (9.10). — Tengeri irányzat szilárd. — Júliusra 47 1/2 (46 1/2). Auguszt. — (—). — Szeptemberre 47 1/2 (47 1/2). Buza irányzata állan. — Píros ősz helyben 78 1/2 (78 1/2). Júliusra 76 1/2 (76 1/2). Szeptemberre 74 1/2 (74 1/2). Októberre 74 1/2 (75 1/2). Dec-re 75 1/2 (75 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 6 — (6 —). Júniusra 5 — (—). Szeptemberre 5.15 (5.15). — Zsír: Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — Cukor: 3 1/2 (2 1/2). — Óra: 25.40 (28.40). — Réz: 17 — (17 —). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 15. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. — Júniusra 70 — (69 1/4). Jul-ra 70 1/2 (70 1/2). Tengeri irányzata igen szilárd. — Júniusra 42 1/2 (41 1/2). — Zsír: Júliusra 8.55 (8.50). — Szeptemberre 8.62 (8.57). — Szalonna short clear 8.82 (8.82). — Sertészsír: Júliusra 14.75 (14.72). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

M E S E.

A kis korszok beszélnek.

Volt egyszer egy szegény fiu, Furulyás Jankónak hívták és diák volt. Okos, jó tanuló volt az istenadta Jankó, csak hogy olyan szegény volt az árva, mint a a templom egere. Napjában egyszer evett és télen, hogy meg ne vegye az Isten hidege, elment a képtárakba, muzeumokba és itt a meleg szobákban tanulatot magában.

Egyszer, amint ismét ott volt a muzeumban és egy széken ült, elnyomta az álom és álmában beszélni hallotta azt a három kis régi korszót, a melyek ott álltak mellette egy üveges szekrényben. Az egyik korszó aranyból volt s az egy híres király volt valaha, a másik fából volt s ez egy nagy tudós volt és végre a legregibb, egy cserépkorszó, ez Jézus Krisztusé volt.

S a három korszó beszélgetett.
— Ha ez a szegény fiu elvinnie engem innen — mondta az aranykorszó — olyan híres és gazdag ember lenne belőle, mint egy király.

— Ha engem vinne el — mondta a fakorszó — olyan okos ember lenne belőle, mint az én gazdám, aki nagy tudós volt, s aki megtanította a világot arra, hogy a föld mozog.

— S ha engem vinne el — szólalt meg a harmadik korszó — olyan jó, szelid és irgalmas lelkű volna, mint az én uram volt: Jézus Krisztus.

Furulyás Jankó mikor felébredt, gondolkodott rajta, hogy a három korszó közül vajjon melyiket lopja el? A király, a tudós vagy a Jézus korszóját?

Gondolkodott, gondolkodott ezen s végre is az aranykorszót lopta el és haza indult vele.

Amint az országuton ment Jankó, egyszer csak egy nagy hadsereg jött vele szemközt, akik a városba igyekeztek, királyt választani maguknak. Mikor meglátták Jankót, a sereg elején lovagoló generális odament Jankó elé és így szólt hozzá:

— Egy híres jóvendőmondó azt jósolta nekünk, hogy jöjjünk el ebbe a városba s az első embert, akit találunk az országuton, válasszunk meg királynak, de csak úgy, ha egy aranykorszó van nála.

— Itt az aranykorszó — mutatta fel Jankó a korszót, mire a katonák azonnal lovat adtak alája, királyi palástot borítottak a vállára, kardot kötöttek az oldalára és azt mondták neki, hogy: most már vezesse őket a háborúba.

Furulyás Jankó szót fogadott és vitte a katonáit a háborúba, egyik dicsőségből a másikba, minden csatát megnyert, amelyikhez fogott és végre annyi országot elhódított, hogy se szerit, se számát nem tudta s a sok dicsőség úgy elvette a Jankó királyi esztét, hogy utóljára az egész világot meg akarta hódítani és csak egy királyt akart a földön, saját magát.

Rettenetesen félték az emberek mindenütt a még hódítatlan földön s mikor egy kis szigetország földjére lépett a rettenetes Jankó, ahol csupán leányok és virágok éltek, ennek a kis tündérországnak a királynője elküldte az egyetlen leányát a hatalmas király elé, hogy kegyelmezzen neki s az ő kis fehér országukba ne tegye be a lábát, mert az ő országuk azonnal elsüllyedne, amint az első fegyveres és lovas nehéz ember rálépne a földjükre.

— Ez a föld csak minket bír meg, meg a fehér lilomainkat, — mondta a csodaszép királyleány.

— Hát hogy hívják a ti országotokat? — kérdezte Jankó király — és hogy hívnak tégedet, te csoda fehérség?

— Engem Alomnak hívnak, — felelte a leány — s az országunkat Liliom-országnak.
— Jól van — mondta a király — nem lépek a ti földetekre, ha te eljössz hozzám feleségül, szép Alom.

— Elmegyek — felelte Alom, mire a katonák elkezdtek kiabálni, ordítani, hogy: nem engedjük, nem engedjük!

— Mit nem engedtek? — kérdezte álmélkodva a király.

— Hogy ezt az Álmat vedd el! — kiabálták a katonák. Aki olyan hatalmas és nagy, mint te vagy, annak nem egy imbolygó lángu fehér viaszgyertyát kell feleségül venni, hanem a szintén hatalmas Vas királynak a leányát: Valóságot!

— Tegyétek spirituszba a ti Valóságokat! — kiáltotta erre nagy haraggal Jankó és hirtelen leoldotta magát a bibor köpönyegét, elhajította a kardját és azt mondta: Nesztek, nem vagyok többé a királytok! Es ölébe kapta Álmat, a fehér tündérléányt és rálépett Liliom-ország földjére.

Megesküdött itt Jankó az ő szép leányával és elindult vele azután a világba. Nem volt többé király, csak ismét a nagyon szegény Furulyás Jankó, s ekkor eszébe jutott a fakorszó, aki álmában azt beszélte, hogy milyen okos ember lenne ő belőle, ha elvinné magával.

Es elvitte Jankó a fakorszót.
Mikor ismét elindult a világba, nem volt egyebe, mint Alom felesége és szomorúan bandukoltak együtt az országuton. A fakorszó pedig elkezdett Jankónak újra mesélni. Egy erdőben aludt Jankó egy fa alatt és hallgatta a korszót, amint beszélt neki.

— Ennek az erdőnek a legvégén, benn a sűrűben, lakik egy remete. Ennek a remetének van egy kalapácsa, meg egy téglája, amelyet szivesen oda fog neked adni cserébe, ha elviszed neki azt a 2000 esztendő cserépkorszót, amelyből Krisztus urunk ivott valaha. Ha a kalapács és a téglá a tied lesz, örök időre szerencsés ember lehetsz, mert egy egész várost felépíthetsz belőle magadnak, te lehetsz benne a király és minden boldogság, ami a földön van, abban a városban fog lakni.

Mikor felébredt Jankó, elment a cserépkorszó után, amelyet a legértéktelebbnek talált, amiért csak cserépből volt és elvitte a remetének. Annál jobban megörült ennek a remetének. Oda adta Jankónak a kalapácsot és téglát s Jankó azonnal hozzáfogott a város építéséhez.

Három nap alatt felépült a csodaváros. Üveg-fedelű, porcellánfalú, tükörpadlóju volt benne minden ház, az utcákon illatos patakok folytak, rózsafák virítottak és minden ház mellett olyan szántóföld volt, amelyet sohase kellett szántani és bevetni, mert magától is termett benne minden.

Hancm ez még semmi sem volt. Abban a városban sohasem öregedtek meg az emberek, sohase voltak betegek és sohase haltak meg.

El lehet gondolni, hogy milyen híre futott ennek a földön. Mindenki ide akart jönni, itt akartak lakni, de Jankó csak a szegény embereket engedte be az ő városába. Hiába ígérték neki a gazdagok kincseket, mindeneket, ő csak a szegényeknek adott helyet.

Es nagy boldogság között éltek ebben a csodavárosban. Különösen Furulyás Jankó volt közöttük a legboldogabb az ő szép Alom feleségével s mikor az öreg remete meghalt, visszakerült Jankóhoz a harmadik korszó is és eszöndes éjszakákon ismét beszélgettek a Jankónak. Az aranykorszó királyságról beszélt, a fakorszó okosságáról és tudományról s a cserépkorszó szeretéről és irgalomról. Es Jankó ezt hallgatta legszivesebben.

Luw Terka.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az abécés könyv.

Hogya férje elpihent már
S gyermekei alszanak,
Szíve mellől fakó könyvet
Vesz ki lopva, hallgatag.

Útolt-kopott abécés könyv,
A kis Gyuri könyve volt.
Minden reggel iskolába
E kátéval bandukolt.

S a mikor a hideg halál
Lezártá két kék szemét,
Tört szemmel is, akadozva,
Olvasra az abécét.

A kis Gyuri réges-régen
Sötét földben szendereg,
S utána csak egy vérző szív
S egy kis káté maradt meg.

Es az anyja minden éjjel
Az abécét betűzi.
A legdrágább ima néki,
Minden szava szent, szűzi.

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(84)

Valahogy összebogozta a szétszakadt hámsztrángokat, kantár és gyeplüszárat, kivezette a lovakat egyenként a mélyedésből s befogta a szánba. A lovak véresek voltak, itt is ott is, a szánról minden le volt hullva. Nem keresett, nem várt semmit, felállott a szánba, megcsapkodta lovait és a jó szerencsére bízva sorsát, nekivágott az erdő magaslatainak. Mikor a bércere felért, alant a völgyben *** falva felé látott egy futó alakot. Jó távolság volt addig, de a székelő lovak a csontörökék és tuskók közötti lejtőnek le csakugy röpítették a szánt. Az uton ugyancsak *** falu felé egy másik szán jött, abban, amint a hold és erdőegés világnál kivehető volt, a hátulsó ülésen teljes fegyverzetben egy csendőr ült. A lefelé futó alak nekirohant a szánnak s nagy ügyességgel felugrott a csendőr mellé. Bacónak az utját egy patak állta el. Vigyázva kellett mennie, nehogy a jég beszakadjon, vagy a lovak elesusszanak. A patakon túl rét következett. Ezt átvágta Bacó, hogy a különösnek tetsző szánt utban érje. A szán azonban hirtelen visszafordult, át a patak hidján, rohant fel a hegyoldalnak, melyet Bacó csak az imént hagyott el. Mire Bacó a hidra ért, a csendőr szánja jó nagy előnyt nyert. Bacó üldözte tovább. Így rohantak el Galambodi mellett. A futásban a lovak kormányzását a csendőr vette át. Jól látszott ismerni az erdei utakat, mert nemsokára minden baj nélkül kihajtott belőlük s alig fél óra alatt rákerült az államutra és most még nagyobb gyorsasággal

haladt Beszterce felé. Bacó minden gondolkodás nélkül rohant utánuk tovább.

A felkapaszkodott alak Berger volt. Az őrmester éppen hozzá sietett, mikor találkozott. Berger visszafordította a szánt Beszterce felé. Erezte, tudta, hogy ha Zoet meg nem előzik, országos botrány lesz, melyből kigázolni nem lehet. Ki tudja, hányan esnek belé? Tudta, hogy a lét-rán, melylyel eddig minden bajból kikapaszkodott, sokan vannak alatta is, felette is, akik a bajból kitaszítják vagy kihúzzák, de hátha a lét-rá derékban kettétörök s mindnyájan lezuhannak?... Iszonyú aggodalma volt. A téli erős hideg dacára homlokán verejtéket érzett, maga az őrmester is mindig vesztélyt érzett volna közel, a lovaknak szárnyakat kívánt. A nyílt uton megismerte Berger a Bacó könnyű szánját és lovait. Összeborzongott, figyelmessé tette az őrmestert. Az őrmester ismét lecsapott az államutról, talán meggyőződni akarva arról, vajjon követi-e oda is Bacó. Követte oda is. Visszatérni vagy megállani nem lehetett. Tehát előre tovább. Egy-egy határdombon egy-egy kereszt maradt el, Berger mindannyiszor megrázkódott, mintha egy nagy pusztaságba bekiált valaki, úgy érezte lelkében pillanatra megessendülni a lelkiismeretét...

A besztercei szőlők alatt Bacó egyik lova a vérvesztéstől támoynni kezdett. Bacó megcsapkodta a lovat, a ló kapaszkodott egy ideig, de már el volt végképp erőltetve, megcsuszott és lezuhant a földre. A sobes hajtásban a szán az elesett lóba ütdött. E zökkenés megriasztotta a másik állatot, felágaskodott, oldalt rándította a rudat. A rud elpattant egy újabb rándításnál, a megmaradt csonka rész belefuródott a lerogyott állat oldalába. Az pár börgéssel kilehelte páráját. Bacónak minden erejére szüksége volt, hogy a megmaradt lovat valahogy megfékezze. Leugrott a szánból, megragadta a zablat. A ló ágaskodott, rugott, harapott, valóságos küzdelem fejlődött ki az állat és ember között. A csendőrőrmester szánja ez alatt lekanyarodott a szőlők alatt és bevágott a besztercei vámsorompóhoz. Bacónak

nagy szüksége lett volna segílyre és még sem kiáltott az elhaladt szánban ülőkhez segílyért. Valami ösztön visszatartotta tőle.

Még a küzdelem nem végződött, mikor alant az országuton felellant egy fáklás szán. Amint a fáklafény rávetődött a szánban ülőkre, Bacó megismerte Zoet... Megerőltette a szemét, hogy jobban lásson. Zoet mellett Csernádi Samu alakját vette ki, elől a fuvaros mellett egy teljesen felfegyverzett csendőr. Ezeket a vámsorompónál feltartóztatták és csak hosszabb várakozás után eresztették át. A csendőrőrmester, illetve a Berger szánja jó félóra előnyt nyert. Berger egyenesen a megyeházához hajtott. Beszöngtetett a kapun, felverte az álmos hajdukat és betörtötett Djerbulesku megyefőnök szobájába.

Djerbulesku álmából riadt fel. Az első gondolata az volt, hogy kibotolja a toladó Berger. Berger sietve mentette toladását és a mentség megszibbasztotta Djerbulesku véret.

— Zoel felgyújtottuk a radnai állami erdőt, amit nem bízhattam másra. Most Zoet elfogták talán Csernádi vagy Galambodi vagy leginkább Bacó tanuságtételére. Félóra mulva behozzák ide. Bacó mind nyomunkon járt, amint a radnai csendőrőrmesterrel hirt adni jöttem. A szőlők alatt egyik lova kidőlt, a másik megvadt, de nincs kétségem az iránt, hogy mégis mindjárt itt lesz. Le kell tartóztatni. Nekem lesz tanum elég, hogy ő gyújtotta fel az erdőt, ámbár az őrmesternek az egész magyar társaság előtt Zoet azt vallotta, hogy ő maga gyújtotta fel egy bűntársával. Ez a bűntárs Bacó lesz, csak ma zárad le uram, hogy Zoelal ne találkozzék. Zoet megmentjük, igazoljuk, hogy piromaniában szenvedő örült.

Djerbulesku nem igen bizott meg Berger eladásában, mégis nagyjából öltözködni kezdett. Az öltözködés azonban sehogysem haladt. Az ágya szélén ülve gondolkozni látszott.

(Folytatása következik.)

Ima, melynek szava nincsen,
Ima, melyet ki se ért,
Ima, melynél tisztább nincsen,
Hozzá anyja könnye ért...

Mulnak évek, haja őszül
És a kátét nézi csak,
S a kis könyvre minden éjjel
Forró könnyek hullanak.

Körültekint óvatosan,
Senki meg ne lássa azt,
S mégis látja, mégis tudja
Ki örökké fenn virraszt.

Feleki Sándor.

Hogyha te elhagynál.

Hogyha te elhagynál, megfogyna a lelkem,
Te az én szívemnek jobbik fele vagy,
Hiába kötöttünk az a nagy távolság
Az én lelkem téged soha el nem hagy;
Ott akarok élni mindig közelében,
Ahol nincsen árnyék s a szellő se lebben
— Most is úgy, mint máskor —
Virághervadások, téli havazások!

Egygyé lett a szívünk régesré — tudod jól —
S el nem választhatna minket száz halál,
Tudom én: a lelkem bolyongása közben
A te jó lelkedre mindig rátálok
S ott is szerelmesen ölelkünk össze:
Ha előbb halok meg, ott is hozzám jössz te
— Eppen úgy, mint máskor —
A ravatalon is s a feltámadáskor!

Horváth Elemér.

Rózsanyiláskor.

— *Divallevél.* —

A nyár uralma egyértelmű a virágok, az illat s a szinpompa uralmával. Junius hava a rózsák, a nagy nyári ünnepek és versenyek hava s apotheozisa a virágoknak!

Ezeknek keretébe — pártatlan, friss üdőségükkel és könnyű kecskéikkel — méltán illeszkednek az ideai vászon-, moll- és battiszrubák.

Feltűnő szép üdonság e téren a nagyszerű mintákban látható, guipüre-csipkeruhák, amelyeket letűzött fehér posztóvirágok borítanak. Extravágáns izlésük e minták, mintha kusza összevisszaságban tömörkednek különféle vastagságú gyökök tapadnak egy tündérlátvány vékonysága alapra. Mondhatjuk, hogy ez legszebbje az eredeti és szép üdonságoknak.

A battiszt- és mollrubákat lehelletkönnyűvé teszi a sok beleültetett csipkebetét. Olyan munka ez, mint a legfinomabb féhvarrás. A finom csipkebetétek lefelé futó, sűrű sorokban vannak az aljra alkalmazva; alul a habos, dus fodrot szintén sűrűn török át a betétek és csipkefodrok. És — meleg szint lehelve a vakító fehérségre — széles, festett szalagok omlanak le a ruha redőzetén, ideálisan elvetett oszlokokban vannak az egész ruhán elszórtva és a mellett egy nagy csoportban összpontosulnak.

Gyönyörűek ezek a fehér mollrubák és az elegáns hölgyeknek okveden mint a nyári hónapok egyedül comme il faut viseletét kellene őket elfogadniok.

Nem kevésbé könnyűek a vászonrubák. Viselek őket minden színben, s nagy előszeretettel a tényes, fehérsejlyemvászomban, színes vagy sárga betétekkel.

E betéteket szeszélyes, szinte kiszámíthatlan mintában alkalmazzák a szöveteire: hol felfelé, hol meg lefelé hajlik lágy, puha vonalakban. A csipke alatt kivágják a szövetet s a varrást gondosan elrejtik egy lehetőleg keskeny bársonyszalag vagy parányi mousseline de soie-bodor alá. Ez most a legújabb és lelegegységesebb dísz, amit inkruztációnak neveznek.

A foulardrubák is ily módon vannak csipkével áttörve s ez kimondhatlan elegánsá teszi őket.

Kecses apróság, amely rohamosan fejlődik fontos divatcikké, a fátlyolbolero, melyet derék, vagy bluz fölött viselnek s amely meglepően jól áll. Fekete fátlyolszövetből plisszírozva pompás hatást tesz. Alakja kissé bő, derékon felől erő; az ujjja, szintén egészen plisszébe rakott s a derék ujjához lesz erősítve. De minden könnyed eleganciája mellett micsoda hasonlatlan kis jószág ez a fátlyofelöltő! Hasznát nem vehetjük, de a rafinált kacér volta hatalmas, habár rövid életű uralmat biztosít neki a divat trónján.

Áttérve a színekre, csodálkozva kell észlelnünk, hogy egynemely nő mily konok állhatatosággal ragaszkodik egy színhez. Egyik a fehérnek, másik a feketének rabja. Nem kárhoztatjuk ezt, mert az egészen fekete, vagy egészen fehér ruha rendkívül elegáns. Sőt a fekete és fehér összetétel is rendkívül kedves.

De annál érthetlenebb az, ha valamely nő más szint visel szüntelenül és öltözékének összes díszét is ezt alkalmazza. Rettenetes például, ha egy nőt mindig tetőtől-talpig mályvaszínben látunk, ilyen az

ernyője, kalapja, ruhája, cipője, sőt még az övébe tűzött virág is ezt a színt mutatja. Ilyenkor valóban szeretőnk, ha nálunk is fennállna az a törvény, amelyet Rómában nagyon ismernek. Ott ugyanis közzéteszik halandóknak tiltva van a lilaszín viselet.

Visszatérve a fekete ruhákra, meg kell jegyeznünk, hogy ezeket leginkább szeszélyes mintában alkalmazott, letűzött bársonypántokkal díszítik. E ruhák leginkább megfelelnek a mindennapi élet követelményeinek, mert mindig és minden körülmények között viselhetjük őket s a mellett mindig jól festenek.

Estére, délelőtti sétákra és látogatásokra — fürdői tartózkodást érve — annál inkább kedvelik a világos ruhákat és pazar díszű derekakat. A leghíresebb párisi divatművészek ambícióval versenyeznek az olyan derékdíszek kieszelésében, amelyek bizonyos aureolával környezik az arcot.

Ugyanez áll a kalapokról, különösen a széles karimájú kalapokról. S nincs is ennél mutatósabb valami. A kalapokon alig van dísz: néhány virág, egy — nagyon bizarr izléssel, egészen a szélére tűzött — bársonyosokor. S ez a válogatott egyszerűség irrapáns hatással van.

s. b.

— **Hogy utazik a király?** A világtörténet lapjai tanusítják, hogy a fejedelmek milyen pompát fejtettek ki egy-egy látogatásuk alkalmával. A mai korban a mi királyunk fejti ki a nyilvános szereplések alkalmával az összes uralkodók közt a legnagyobb fényt és pompát. Mostani prágai útja alkalmából kétszeresen szükséges volt az a nagy udvari pompa, mert a pusztá látogatáson kívül politikai sulya is van a király ottlétének. A király 340 főnyi kísérettel utazott Prágába, és érdekes ennek az összeállítás. A király kíséretében vannak: a szárnysegédek és minisztereken kívül két komornyik, egy főajtónálló, három fegyverhordozó, egy-egy udvari kamarai szolga, ajtónálló, udvaros, a főszárnysegéd ordonánca, futár, kabinetbejelentő, egy kabinetbejelentő, a kabinetiroda ordonánca, a miniszterelnök ajtónállója és szolgálja, három udvari bejelentő, két teremőr, 14 ajtónálló, egy pénztári szolga, egy őrmester és tizenhét gyalogos gárdista egy trombitás, öt lovasrendőr, tizenegy tisztiszolga, négy lovász, két altiszt, huszonnégy gyalogos testőr, tíz szolga, egy udvari táviró-ordonánca, öt udvari háziszolga, három hivataliszolga, két hivataliszolga az udvari élelőkamrából, két főszakács, öt elsőosztályú és két másodosztályú udvari szakács, két elsőosztályú és három másodosztályú istállószakács, két konyhaszolga, három szakácsnő, három udvari pincemester és két segéd, három külön tisztiszolga, négy udvari cukrász, két kiegészítő udvari cukrász, három tisztiszolga, két cukrásznő, két udvari asztalfelügyelő, hat udvari asztalterítő, egy udvari ezüsttiszta, két udvari ezüstmosónő, egy külön tisztiszolga, két udvari ruhátárosnő, egy uniformis-felügyelő, egy portás, egy élelőtárnok, két főkocsi, két udvari állatorvos, egy nyerges, egy fényező, egy szíjgyártó, három kocsimosó, tizenhat udvari kocsi, tíz loápoló, egy bejelentő lakáj-helyettes, három kamarai fegyvernök, huszonhat főlakáj, egy-egy főelőkészítő és előkészítő, két szíjgyártó, tizenegy udvari szolga, két loápoló, két magánloápoló, egy borbély. Ilyen nagy kísérettel királyunk még sohasem utazott.

— **A Hradsin.** A csehek *Hofburgja*, illetve királyi várakja, a Hradsin magas hegyen épült, akár a budai királyi palota. A várpalota építését az 1303-ban leégett Líbusa hercegnő várának helyén IV. Károly király kezdte meg, a déli rész 1484. évtől 1502. évig II. László alatt készült, a többi részt a XVI. és XVII-ik században I. Ferdinánd, II. Rudolf és Mátyas újították és Mária Terézia alatt Luraghó, Gumz és Halenker építőmesterek fejezték be. Az egész vár 711 lakható helyiséggel és három nagy teremmel bír, amelyek közül a II. László alatt Benes launi építőmester által 1494—1502-ig épített *László-terem* és *Felavatóterem* a legrégebbiek. E termekben avatták fel a cseh karok és rendek a megoronázott királyokat és itt tartott meg a koronázási ebéd is. Balra nyílik az ugynevezett *Laudstagsstube*, ahol a legülső bíróság gyakran a király személyes előbútele alatt tartotta üléseit. Az utolsó ily ülés 1847-ben volt. Érdekes a butorzata és berendezése. A trón fölött látható II. László kőbe vésett mellképe, a bejárat fölött pedig Benes építőmester képe van elhelyezve, továbbá az a II. hadi zászló, amely a Károly főherceg által 1809-ben a franciák által vezetett cseh légióké volt. A falon Mária Terézia és Lotharingiai Ferenc, József, Lipót és Ferenc császárok hatalmas képei láthatók. Egy üvegszekrényben van az utolsó koronázási zászló, amelyet Ferdinánd koronázásakor 1836-ban használtak. A vár éjszaki részén van az ugynevezett *Német terem*, amelyben II. Rudolf muzeuma és képtára nyert elhelyezést, a kincseket azonban a svéd invázió alatt a szász János György

és a svéd tábornok, gróf *Königsmark* Drezdába és Stockholmba hurcolták el. Érdekes, hogy e terem megvilágításához 1200 gyertya szükséges. E teremről nyílik a *Spanyol terem*, melynek világításához 2300 gyertyát használnak. Ugy ezt, mint a német terem 1865—1868-ig egészen renoválták s ugy hatalmas méreteivel, mint fényes berendezésével igazán meglepő látvány. Legutoljára *Rudolf* trónörökös használta, amidőn a spanyol terem tánctermé, a német terem pedig éttermül szolgált. A mostani királylátogatásnál a spanyol teremben tartja ő felsége a cerelet, a német teremben pedig az udvari ebéd lesz. Már most is egész virágerdő mind a két helyiség. A spanyol terem tetején a múltban virágkert volt, alatta pedig II. Rudolf idejében a Horacio Fontana de Brusato által épített istállók vannak. A második váruvaron lévő kutat Hyeronimus Kolb szobrász készítette s 1686-ban Thory Ferenc kőfaragó állította fel. A harmadik udvaron áll a Clussenberg testvérek által IV. Károly meghagyására készített Szent-György lovasszobor, amely kiváló értékű emléke a középkori művészetnek.

A királyi várkert *Népliget* részében fekszik a *Belvedere*-épület, amelyhez a várból gyönyörű árnyas fasor vezet. Ez az épület egyike a legszebb olasz renaissance műemlékeknek, amelyet I. Ferdinánd császár neje, Anna számára Paolo di Stella és Ferabosco di Lagno által 1536—1556-ban építtettek. Eredetileg földszintes volt, II. Rudolf császár építtette ki a felső részét is, ahol gyűjteményeit helyeztette el.

Az első emelet egyetlen nagy termét 14 freskó díszíti a hat legkiválóbb cseh festőtől, amelyek mindegyike egy-egy fontos mozzanattal tünteti fel a cseh történelemnek.

— **A filozófia csudái.** Egy marhakereskedő a fővárosban taníttatja a fiát. Vakáció idején hazajött a fiu s kérdezte az apja, hogy mit tanult?

— Filozófiát — választotta a fiu.

— Mi az a filozófia? — kérdi az apa.

— Azt kevés szóval bajos megmagyarázni és te esetleg meg sem értenéd. De megkísérlem, talán egy példával megérted. Tehát te azt hiszed ugyebár, hogy most itthon vagy a falunkban?

— Persze, hogy itthon vagyok.

— Nos tehát, és a filozófia segítségével bebizonyítottam neked, hogy mást vagy.

— Ugy, no már erre kíváncsi vagyok.

— Tehát ugyebár, ha itthon vagy, akkor nem vagy a szomszéd faluban?

— Nem, akkor nem vagyok a szomszéd faluban.

— De ha nem vagy a szomszédban, akkor mást vagy, ugyebár?

— Természetesen.

— Nos tehát, látod, ha mást vagy, akkor nem vagy itthon.

— Csakugyan, csakugyan — morogta az öreg és gondolkodóba esett. Hirtelen azonban nyakonteremtette az ifjut.

— De, apám — kiáltott meglepetten a fiu — miért ütöz engemet?

— Én? — kérdezte az apa szintén meglepetve — én ütöttelek?

— Persze, hogy te ütöttél. Nézd, hogy tüzel az arcom!

— Én nem ütöttelek!

— De...

— Semmi de. Majd bebizonyítom a filozófia segítségével. Ha te itthon vagy, én pedig, amint az imént bebizonyítottad, mást vagy, akkor lehetetlen, hogy én ütöttelek.

— **Római diákok zendülése.** Sokkal lokálisabb jellegű a délvideki orosz diákok zendülése, okaiban is messze elmarad az orosz diákkorradalomtól. A vizsgálatok elhalasztásáért folyamodtak a római diákok, amit az illetékes fórum nem engedélyezett. Ezen való haragjában néhány száz orosz diák beverte az egyetem kapuját, zuztak, romboltak, pusztították a butorzatokat, összetörték a szobrokat bezuzták a tantermek ablakait és tüzet gyújtottak az egyetem udvarán és a halomra hordott padok és székek lobogó lángja mellett: szidták, gyalázták a rektort. — Mindezt a római rendőrség néma megbotránkozással: — nézte. Tapintatosnak tartották a be nem avatkozást.

— **Hittérítés jegeskávéval.** Egy angol hittérítőnek eredeti ötlete támadt, hogy minél több híveket toborozzon egyházának. Forró nyári napokon jegeskávéval és szétosztotta, de csak miután néhány órán át szóval tartotta a körje seregelt hallgatóságot. Es a hittérítő állítása szerint a jegeskávé mindig megtette a hatását, mert újra meg újra összehozta a népet, míg végre annyira fogékonyakká lettek, hogy kávé nélkül is elmentek a szent igéket hallgatni.

† Régi skatulyák. Néha a régi skatulyáknak is van értékük. *Párisban* a napokban árverezték el *Thiényi* márkí pompás skatulya-gyűjteményét, amely a világhírlítés alatt nagy szenzációt keltett. Az árverésen 100.500 frank folyt be. Egy 18. századbeli arany-súrga dobozért 6000 frankot adtak, régi emethet-dobozokért 2700 frankot, egy meissenai email-dobozért 4020 frankot, aranya foglalt gyöngyházdobozért 9000 frankot, XV. Lajos korabeli gyöngyházdobozért 10.000 frankot, egy jaspis-dobozért 3800 frankot, egy mozaik-dobozért 3200 frankot. Mégis sok pénz lehet a világon, ha már öreg skatulyákért is ennyit adnak.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, június 15.

Gabonafizet. (*Reich Jenő és Társa* jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Az időjárás e héten igen változékony volt, nagyjából száraz és meleg, gyakran azonban esőzések által is félbeszakítva, melyek a hőmérsékletet futólagosan lehűtötték. Helyi és zivataros esők különben az egész országra terjedtek ki és habár nem is helyettesítették egészen a tavaszi vetésekre oly kívánatos országos esőt, mindenesetre jótékony hatással voltak. A vetések állásáról szóló jelentések nagyon különbözők. Sok vidéken panaszok vannak rozsdá, szárazság és kőd okozta károkról, de úgy látszik, a kedvezőbb jelentések tulajdonképp az országos átlagban még mindig közepes eredmény várható. A ma megjelent hivatalos termésmébeclés a búzában várható eredményt 36-4 millió métermázsára teszi. A külföldön a terméskilátások nagyjából jók. Délmagyarország és a Balkán nagyon meg vannak elégedve. Franciaországban az eddigi jó jelentések csak az utolsó napokban voltak némileg gyengébbek. Az amerikai hivatalos jelentés a várható többletet búzában a tavalyihoz képest csak 161 millió bushellre teszi, ami bizonyára igen kedvezőnek mondható; csak Németországban tartósan kedvezőtlenek a kilátások.

A külföldi piacok üzletmenetéről kevés újat mondhatunk. Az irányzat kedvező időjárás folytán tulajdonképp lanyha. Amerikában az árak 3 c. olcsóbbak, habár a látható készletek a Bradstreets jelentése szerint 1,500.000 bushellre csökkentek. A kedvező kilátások azonban minden más befolyásokat paralizálnak. Angliában az üzlet szintén korlátolt volt és az árak csökkennek. A francia piacok nyugodt hangulatban maradtak meg, csak az utolsó napokban javultak az árak, gyengébb jelentések folytán. Németországban az ottani rossz kilátások úgy látszik nem igen nyugtalanítanak és megelégednek a külföldi jó kilátásaival. A hangulat így nyugodt is maradt.

Nálunk a kereslet buza iránt e héten gyengébb volt, az árak azonban szilárdan tartottak, több valammal magasabbak is voltak. Takarmánycikkék ugyan csak némileg emelkedtek.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza a malmok élénk keresete mellett szilárd hangulatban indult; az elanyhult határidőpánci hatása alatt azonban már a következő napon visszanesett. A kereslet gyengült, míg a tulajdonosok különösen tételket kínáltak erősebb mérvben, és árengedményekre is voltak kényszerülve. A hét második felében a hangulat azonban kedvezőbbre fordult és a kereslet is javult, míg a hét végén ismét csendesebb irányzat uralkodik. Egyenlegként az árak 5-7½ fillérrel emelkedtek és különösen jobb áru részesült előnyben. Az árszámítás 180.000 métermázsát tesz ki.

Rozs e héten is jobb érdeklődéssel találkozott és úgy a fogyasztásnál, mint az elszállítás céljaira is könnyebben volt elhelyezhető. A kínálat e mellett aránylag csak mérsékelt volt és így az árak ca 10 fillérrel javultak. Minőség szerint 7.45 k.-ig jegyzünk budapesti paritásra. Új rozsban élénk volt a forgalom és az érdeklődés is jobb. Pestvidéki származású rozst június szállításra 7.15-7.20, augusztusra 7.10 K. fizettek. Nyíri rozs augusztusi szállításra Debrecen paritásában 6.50, Nyiregyháza paritásában 6.35 K. kelt el.

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) kellemes irányzatú volt. A kínálat gyenge ugyan, a gyárosok azonban csak mérsékelt keresletet tanúsítottak és az árak változatlanok. Helyben 6.70 koronáig fizettek, hivatalosnál jobb minőségű áruért néhány fillérrel több is volt elérhető.

Zab állandóan gyengén érkezik, míg a kereslet élénken alakult. Szórványos kínálat mellett a fogyasztásnak 20 fillérrel magasabb árakat kellett engedélyezni. Prima áru tartósan hiányzik. Ca 4000 métermázsas forgalom mellett szín és tisztaság szerint gyengébb minőségű áruért 7.45-7.60, jobb áruért 7.60-7.80 és finom zabért 8.- koronáig fizettek helyben.

Tengeri ugyancsak jobb érdeklődéssel találkozott, a forgalom általában gyenge maradt. A fogyasztási és részben elszállítási célokra 5 fillérrel a múlt heti jegyzésen felül fizettek és budapesti paritásra 5.40 koronáig jegyzünk, míg helyben és Kőbányán 5.50 koronáig fizettek. Tiszavidéki állomásokon is 5 fillérrel magasabb árak voltak elérhetőek.

Olajmagvak. Káposztarepében (új) csak szórványosan volt üzlet. Állomásokon átvéve ca. 12.50 K. követelmek és 12.25 K. engedélyeztek. Bányai repcét hajóállomásokon átvéve gyárosaink 11.75 K. fizettek. Káposztarepé 1902. augusztusra lanyhán indult, később azonban megszilárdult és 13.15-13.25 K. zárul. A mellékkekben forgalom nincs. Kendermag budapesti paritásra 10.- K. jegyez helyben.

Ipar és kereskedelem.

Az Országos Iparegyesület butor- és rokonipari szakosztálya tegnap *Gyémány* Manó szakosztályi alelnök elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a Magyar Iparművészeti Társulatnak a Műbarátok Köre legutóbbi kiállításán bemutatott külföldi iparickek dalgában küldött átiratával foglalkozott. A szakosztály *Thék* Endre egyesületi alelnök indítványára kimondotta, hogy magánembereknek a maguk üzleti érdekei előmozdítására irányuló tevékenységével foglalkozni nem kíván, hanem az Országos Iparegyesület végrehajtóbizottsága útján fölterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszter urhoz az iránt, hogy nyilvános jeleggel bíró kiállításokon a magyar ipar érdekei lehetőleg megóvassanak s nevezetesen, hogy külföldi iparickek czakis külföldi eredetük megjelölése mellett legyenek kiállíthatók.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága e hó 10-én két millió koronát szállított be folyó évi pénztárai föltségeiből a m. kir. központi állampénztárba. A folyó évi beszállítás összege 16,703.699 korona és 08 fillér.

A m. kir. államvasutak május havi áruforgalmáról a következő adatokat közölhetjük: A magyar királyi államvasutak és az általuk kezelt helyierdeki vasutak állomásain feladott fizető árak mennyisége mintegy felszálalékkal kisebb volt, mint tavaly májusban, holott eddig évek óta mindig kisebb-nagyobb többlet mutatkozott. A visszaesés közvetlen oka a kisebb gabona- és szénteladás, mely utóbbi a tavaly ismert okokból hirtelen felszűnt, Ausztriába irányuló szénkivitel csökkenésének következménye; ezt azonban - vasutóforgalmi szempontból - az ismét a rendes mértékre emelkedett osztrák (sziléziai) szénbányaközlő részét elensúlyozta. Az említett két cikken kívül kisebb volt még a feladás borból, ércből, vasból, kővekből és kisebb mérvben lisztből és sóból; ellenben nagyobb volt a feladás kőolajból, mészből, szénából, szalmából, élő állatokból, sóból és cukorból, főleg pedig ianeműekből és darabáruból. - Az év eleje óta május hó végéig az összes feladás 959.137 kocsirakomány volt, ami a tavalyi 9-7.181 kocsizhoz képest 3-4% többletet jelent.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság ma tartotta harmadik évi rendes közgyűlést *Kilényi* Hugó igazgatósági elnök elnöklése mellett és *Gonda* Béla miniszteri osztálytanácsos, mint miniszteri biztos jelenlétében. A felolvasott üzleti jelentésből kiemeljük a következőket: A társaságnak a tavaszi évadban a romániai rossz termés hatása alatt kedvezőtlen kivételi esélyekkel kellett küzdenie; de később egyrészt nagyobb ártámogaték érkezvén elfuvarozásra, másrészt Dél-Afrikában és Kínában fuvarozási célokra nagyszámu gőzös vétetvén igénybe, észrevehetően javult a helyzet. A fuvardíjak ehhez képest jelentékenyen emelkedtek; ez az emelkedés azonban csak rövid ideig tartott. Már november-december havában beállott a visszahatas, különösen mivel a szénárak, amelyek a hadi szükséglet következtében a legmagasabb színvonalat érték el, e magasságban meg is maradtak. A társaság mindazonáltal megelégedésel mutathat rá a végeredményre és a kiviteinek arra a jelentékeny emelkedésére, amelyet a belső ipar javára különféle módokon közvetíthetett.

A jelentés konstatálja továbbá, hogy 135.330 koronának az alapszabályszerű értékesítési alapoz való utalása után, amely alap ezzei immár 366.783 koronára emelkedett s a biztosítási tartaléknak (amely ígyképp 79.356 korona 60 fillér tesz) 27.066 koronával való dotálása, valamint más lejárások megtétele után, a múlt évi 8153 korona 40 fillérnyi nyereséményáthozat hozzáadásával 112.395 K. tiszta nyereség mutatkozik, amelynek hovatartása tekintetében a közgyűlés akként határozott, hogy a tartalékalapnak alapszabályszerű dotálása után lennaradó összegből 88.000 korona, vagyis részvényenkint 11 korona (6½%) a 3. számú részvényezvény bevéltására fordítassék és 16.318 kor. 29 fillér új számlára vitessék át. A közgyűlés a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta és a felügyelő-bizottság tagjaiul *Day* Odónt, *Berger* Zsigmondot, *Kálmán* Adólfót és *Schwarz* Arminat választotta meg.

Sorsolás. Ma délután ment végbe a *Budavárosi sorsjegyek* XLVIII-ik sorsolása a központi város háza tanácstermében *Vaszhilvits* János tanácsos elnöklése mellett; a sorsolást *Szalinty* Ferenc számtanácsos vezette. - A főnyereményt: 40.000 koronát a 20,327. számú sorsjegy nyerte, 2000 koronát nyert a 48.124. számú sorsjegy; 400-400 koronát nyertek: 10912, 15667, 21009, 42196, 44169; 200-200 koronát nyertek: 476, 2834, 8028, 15035, 15418, 16469, 17439, 25488, 27929, 28082, 30727, 31737, 36550, 38668, 40465, 46315, 46427, 47332. - Ezenkívül kihuztak 975 darab sorsjegyet, amelyek egyenként 130 koronát nyerne.

Szénárak. A kontingens nyersszén ára *Budapest* pénzben 42.- korona, áruban 42.50 korona. *Bécsben* 40.60 korona pénzben, illetve 40.80 korona áruban.

Budapesti sertes-konsumvásár. A *Ierenavárosi petróleum-rakodónál* lévő székes-lővárosi sertes-konsumvásár árgyézése 1901. évi június 15. Készlet 658 darab. Erkezett 806 darab. Összesen 1464 darab. Eladott 1280 darab. Maradt 184 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm sulyban 89-86 koronáig, 220-280 kilogramm sulyban 82-86 koronáig, 320-380

kg. sulyban 80-84 K.-ig. Öreg nehez páronkint 400-500 kilós 70-80 koronáig. - *Malac* 72-84 korona. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonafizet.

Budapest, június 15.

A buzaüzlet ma nyugodt hangulatban nyílt meg és a keresletben csak néhány malom vett részt. Eleinte a gyengébb minőségű áru néhány fillérrel csökkent, később javult a vételkedv és az árak, többnyire nagyobb hajórakományok, változatlan áron találtak vevőre. A forgalom 40.000 métermázsát tett.

Rozs, változatlanul nyugodt.

Egyéb gabonafizetben nem volt forgalom.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 805 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 793 k. 8 K. 42½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 785 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 786 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 783 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 775 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 25 f., 800 mm. 78 k. 8 K. 27½ f., 100 mm. 745 k. 7 K. 85 f.

Pestvidéki: 100 mm. 783 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 25 f., 250 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 50 mm. 73 k. 7 K. 75 f.

Fehérmegyei: 2700 mm. 776 k. 8 K. 37½ f., 150 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 745 k. 7 K. 85 f.

Oroszházi: 2600 mm. 78 k. 8 K. 40 f.

Bácsai: 800 mm. 76 k. 8 K. 12½ f.

Bajai: 970 mm. 78 k. 7 K. 85 f.

Mezőhegyesi: 3900 mm. 795 k. 8 K. 55 f.

Bánási: 2000 mm. 74 k. 7 K. 67½ f.

Teemesvári: 1000 mm. 74 k. 7 K. 67½ f.

Bécskevári: 4000 mm. 76 k. 7 K. 95 f.

Vetrováci: 3000 mm. 747 k. 7 K. 85 f.

Marosi: 2000 mm. 783 k. 8 K. 30 f.

Raktárból: 8200 mm. 76 k. 7 K. 97½ f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 7 k. 40 f., 100 mm. 7 K. 37½ f., 200 mm. 7 K. 35 f., 420 mm. 7 K. 42½ f.

Zab: 100 mm. 7 K. 62½ f.

Készpenzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. - A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

B u z a	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavidéki	0	76	7.90	81	8.35	8.40
"	"	77	8.10	80	8.40	8.45
"	"	78	8.15	82	8.45	8.50
"	"	79	8.20	83	8.50	8.55
Fehérmegyei	0	76	7.90	81	8.35	8.40
"	"	77	7.95	80	8.40	8.45
"	"	78	8.00	82	8.45	8.50
"	"	79	8.05	83	8.50	8.55
Pestvidéki	0	76	7.90	81	8.35	8.40
"	"	77	7.95	80	8.40	8.45
"	"	78	8.00	82	8.45	8.50
"	"	79	8.05	83	8.50	8.55
Bánási	0	76	7.70	80	8.10	8.15
"	"	77	7.75	79	8.15	8.20
"	"	78	7.80	81	8.20	8.25
"	"	79	7.85	82	8.25	8.30
Bácsai	0	76	7.98	80	8.30	8.35
"	"	77	8.00	81	8.35	8.40
"	"	78	8.05	82	8.40	8.45
"	"	79	8.10	83	8.45	8.50

Egyéb gabonafizet

Egyéb gabonafizet	Kilós	50 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Rozs	uj eladandó	70-72	7.35
"	másodrendű	72-74	7.35
Árpa	takarmány	60-62	6.40
"	szénitálya	62-64	6.10
"	sófordára való	64-66	6.80
Zab	uj eladandó	30-41	7.30
Tengeri	bánási	—	5.45
"	másodrendű	—	5.45
Kepece	uj kepece	—	5.15
"	bánási	—	5.15

A határidőszűlés folyamán a következő kitések törtek:

Buza októberre	8.19-8.22-8.20-8.18-8.17
Rozs októberre	7.01-6.99-6.98-6.97-7.-
Zab októberre	6.36-6.37-6.33-6.31-6.32
Tengeri júliusra	5.47-5.49-5.48
Májusi tengeri 1902.	5.17-5.18-5.20-5.21
Augusztusi repce	0.-

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	8.19	8.20
Rozs októberre	6.98	6.99
Zab októberre	6.34	6.35
Tengeri júliusra	5.48	5.49
Májusi tengeri 1902.	5.19	5.20
Kepece augusztusra	13.05	13.15

Délután fél 5 órák zárul:

Buza 1901. októberre	8.14-8.15
Rozs októberre	6.95-6.96
Zab októberre	6.30-6.31
Tengeri júliusra	5.45-5.46
Májusi tengeri 1902.	5.15-5.16
Kepece augusztusra	13.15-13.25

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde gyengén nyílt meg, később megszilárdult s az összes értékek magasabban zárultak. A helyi piacon jelzálogbank-részvények voltak keresve.

A déli tőzsde bécsi exekutív eladások folytán, ellanyhult s igen gyengén zárult.

Az összes vezető értékek, ugyasintén vasbánya-értékek nagy árvesztésekben részesedtek.

A helyi értékek gyér forgalomban részesedtek. Váltak és ércváltók változatlanok.

Az előtűzés eleinte gyenge, később javult. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 678.50—678.75.

Osztrák hitelrészvény 672.50—675.25. Államvasuti részvény 668.75—670.— Jelzálogbank 444.25—444.50 korona.

A déli tőzsde tartott, utóbb lángha. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény ———— Osztrák hitelrészvény 671.75—676.— Államvasuti részvény 668.75—669.75.

Jelzálogbank 444.—444.50. Rima-murányi 488.—485.— Kőzuti vasut 574.50 K.

Forgalomba került továbbá: Koronajáradék 92.75—93.15. Kereskedelmi bank 2445.—, Salgótarjáni 572 —, Adria 400.—404.— K.

Utóközde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 669.—, Magyar hitelrészvény 678.—, Loszámítoló 424.—, Ríamurányi vasmű részvény 488.—, Osztrák-Magyar államvasut 665.—, Kőzuti vasut 574.50. Villamos vasut 298.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: luerna magyar ———— korona, vörös aprószemű ———— korona, vörös erdélyi ———— korona, vörös bányási ———— korona, közepesemű ———— korona, nagyszemű ———— korona. Disznósír: budapesti: 49.50—50.—, korona, vidéki ———— korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki ———— korona, városi 4 darabos 40.50—41.—, korona, 3 darabos 42.50—43.—, korona, füstölt ———— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.25 korona 120 darabos ————, korona. 100 darabos 13.25—13.75 korona, 85 darabos 15.—15.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50—11.—, korona, 100 darabos 11.75—12.25 korona, 85 darabos 13.25—13.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 19.25—20.—, korona, szerbiai 17.75—18.25 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtűzésen a Hitelrészvények nagyobb kínálatára ismét gyenge az irányzat.

Déli tőzsde is kedvtelen. Zárlat pang.

Bécs, június 15. (Magyar értékek zárlata.) 4 2/10-os aranyjárdék 118.05. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 144.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.60. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.60. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank ———— Rimamurányi vasműrészvény 485.—, Magyar koronajárdék 92.85, 4/10-os Magyar földtörvény kötvény 92.10. Magyar hitelbank részvény 673.—, Magyar nyeregműi kölcsön sorsjegye 174.—, Kassa-oderbergi vasuti részvény 354.— Magyar kereskedelmi bank ———, Magyar cukoripar 1775.—

Bécs, június 15. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/10-os papírjárdék 98.50, 4/10-os osztr. aranyjárdék 118.05. 1890-os sorsjegye 139.81. Osztrák hitelsorsjegy 398.50. Angol-osztrák bank 278.50. Bécsi bankjegyesület 477.—, Osztrák-magyar bank 1672.—, Déli vasut 105.—, Dunagőzhajózási részvény 823.—, Dohányrészvény 291.50 Császári és királyi arany 11.34. Német bankváltó 117.50. 4 2/10-os ezüst járdék 98.20. Osztrák koronajárdék 95.75. 1864-iki sorsjegy 207.75. Osztrák hitelintézeti részvény 669.—, Unionbank 555.—, Osztrák Länderbank 410.50. Osztrák-magyar Államvasut 865.—, Elhavölgyi vasut 498.—, Alpeai bányarészvény 465.50. 20 frank. arany 19.07. Londoni váltó 240.10. Bécsi Tramway Litt B. 247.—, Bécsi Tramway Litt A. 250.—, Lipót kohó ———, Az irányzat nyugot.

Bécs, június 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 669.—, Magyar hitelrészvény 673.50. Angol-Osztrák bank 279.25. Bécsi bankjegyesület 477.50 Union bank 556.—, Länderbank 411.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 865.—, Lombard 102.25. Elhavölgyi vasut 498.50. Eszaki nyugati vasut részvény 479.—, Dohányrészvény 271.71. Rimamurányi vasmű 485.—, Alpeai bányarészvény 465.50. Májusi járdék 98.50. Magyar koronajárdék 92.80. Török sorsjegyek 106.75. Német bírósági márka 117.55—53. Napoleon d'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 15. (Tőzsdéi tudósítás.) Csekély vételkedv mellett az irányzat túlnyomó részben gyenge volt. Jánok kedvezőtlenül állottak a Kummer-féle villamosági árság csöjse miatt. Járdékok szilárdak. Transvaali vasuti részvények eleinte szilárdabbak voltak, később ismét gyöngültek. Kohórészvények jobbak álltak ellen a nyomásnak. Zárlatok bankok gyöngültek. Magánleszámítolási kamatláb 3/4 százalékos.

Berlin, június 15. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjárdék ———, 4/10-os osztrák aranyjárdék 100.25. Elhavölgyi vasut ———, Magyar koronajárdék 93.50. Osztrák-magyar államvasut 143.—, Kassa-oderbergi vasut ———, Bécsi váltóár 84.85. Magyar vasuti beruházási kölcsön 103.10. Alpeai bányarészvény ———, Disconto-Commandit 179.75. Általános villamosági Edison 195.—, Gelsenkircheni 172.10. Laura-kohó 199.90. 4 2/10-os ezüstjárdék 98.25. 4/10-os magyar aranyjárdék 99.30. Osztrák hitelrészvény 210.80. Déli vasut 25.—, Károly Lajos vasut 102.50. Orosz bankjegyek 216.15. 4/10-os új orosz kölcsön ———, Török dohányrészvény ———, Olasz járdék 96.90. Magyar hitelbank ———, Dynamit Trust 154.—, Harpeni 174.75. Az irányzat bágyadt.

Berlin, június 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4/10-os magyar aranyjárdék ———, Magyar koronajárdék ———, Osztrák hitelrészvény 209.80. Osztrák-magyar államvasut 143.90. Dél vasut 24.90. Eszaki nyugati vasut 216.25. Elhavölgyi vasut ———, Orosz bank-

jegy készpénz ———, Buschtiehradi ———, Orosz bankjegy ———, (Ultimo.) Lombard ———

Hamburg, június 15. (Zárlat.) 4 2/10-os ezüstjárdék 98.—, 1880. sorsjegy 140.50. Déli vasut 24.75. 4/10-os osztrák aranyjárdék 100.55. Osztrák hitelrészvény 210.25. Osztrák-magyar államvasut 142.75. Olasz járdék 96.50. 4/10-os Magyar aranyjárdék 99.60. Az irányzat lángha.

Frankfurt, június 15. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjárdék 98.30. 4/10-os osztrák aranyjárdék 100.25. Magyar koronajárdék 93.60. Osztrák-magyar bank 120.40. Déli vasut 25.—, Elhavölgyi vasut 126.50. Londoni váltóár 2040.—, Bécsi bankjegyesület 119.40. Villamos részvény 124.—, 3/10-os magyar aranykölcsön 83.30. 4 2/10-os ezüstjárdék 98.05. 4/10-os magyar aranyjárdék 99.20. Osztrák hitelrészvény 211.70. Osztrák-magyar államvasut 143.30. Eszaki nyugati vasut 118.—, Bécsi váltóár 84.95. Párisi váltóár 809.75. Unio bank ———, Alpeai bányarészvény 234.—, Az irányzat nyugodt.

Páris, június 15. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 725.—, 4/10-os osztrák aranyjárdék 100.—, Osztrák Länderbank 441.—, 3/10-os francia járdék 100.92. Ottomanbank 551.—, 3/10-os francia járdék 101.40. Alpeai bányarészvény ———, Déli vasut 125.—, 4/10-os magyar aranyjárdék 101.—, Párisi bankrészvény 1098.—, Olasz járdék 98.25. Francia törleszt. járdék ———, Osztrák földhitelintézeti részvény 1270.—, Török dohányrészvény 318.—, Az irányzat szabálytalan.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 15. A sertésüzlet irányzata lángha. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli súlyban) 76—78 fillérig. Oreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillérig. Fialtel nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 82—84— fillérig. Fialtel közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 83—85— fillérig. Fialtel könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli súlyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli súlyban) 80—82 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 78—80 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 80—82 fillérig.

Sertésleltérszám 1901. június 13. napján készlet 53.717 darab. — 1901. június 14. napján felhajtott 1214 darab. 1901. június 14. napján elszállított 1167 darab. 1901. június 15. napjára maradt készletben 53.764 darab.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére es. és kir. udv. hangszergyár központi fióktárában Keresesi-ut 36. cimbalmok, hegedűk, fuvókák a minden más hangszer jutányos árban szereshető be. Külön zongoratermek a Kossuth Lajos-utcában és Károly-kört sarkán), né zongorák és pianikok kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ: VI., Andrássy-ut. 5. Magyar kir. szab. osztály-szertátek főelutasító helye: IV., Koronaherceg-utca 11. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-kört 18.; IV., Koronaherceg-és Zalaúter-utca sarkán; VII., Király-utca 57.; VIII., József-kört 2.; VIII., Üllői-ut 6. sz.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Leány-és fiúbiztosítóját. Budapest, VI., Teréz-kört 40—42. (az intézet saját palotájában). Az intézet vagyonra 1900. december 31-én 6.717.255-21 korona. Eddig fizetett biztosított létszám mint 6.000.000 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjtételek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosíthatók.

Napirend.

Napló. Vasárnap, június 16. — Római katolikus: F. 3. Reg. Fer. — Protestáns: F. 2. Jusztina. — Görög-orosz: (június 3.) G. 2. Paula. — Zsidó: Sivan 29. — Nap két: 3 óra 47 perccor. — Nyugszik 7 óra 43 perccor. — Hold két: reggel 3 óra 43 perccor. — Nyugszik délután 7 óra 30 perccor. A miniszterek nem fogadják. Nemzeti Múzeum. Természettajri tár. Nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekintethetők meg. A Nemzeti Szalon kiállításra d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 50 fillér. Meszögazdasági kiállítás (Párisból hazahozott tárgyak) az Iparcsarnokban. Délelőtt 10 órától este 7 óráig. Belépődíj nincs. A magyar nők képzőművészet és iparkidállása délelőtt 9-óráig este 6-ig. Belépődíj 60 fillér. Országos Képtár és metszethidállás az Akadémiában délelőtt 9 órától 1-ig. Iparművészeti múzeum kiállítása délelőtt 9 órától 1-ig. Természettajri gyűjtemények múzeuma (Múzeum-kört 4. sz.) nyitva délelőtt 9—1-ig. Technológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—12-ig. Mezögazdasági Múzeum d. a. 9—1-ig. A földtani intézet múzeuma d. e. 10—1-ig. Belépődíj nincs. Közeledési Múzeum a Városligetben nyitva 9—12-ig. Az Akadémia Goethe-szobája zárva. Múzeumi könyvtár zárva. Akadémiai könyvtár zárva. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—8-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvtár és keleti mintatár: V. kertlet Váci-kört 32. szám alatt. Hivatlos órák: délelőtt 9-óráig délután 2 óráig. Hazai termékek Állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés ársításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külitöli kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-kört 32. szám alatt.

TÁJÉKOZTATO.

Utazások miatt kérünk pontosan a névre figyelni: Rosa Schaffer.

Szépség gazdaság, szépség hatalom.

Ezt a legnagyobb kincset előlmi eddig egyedül csak

Mme Rosa Schaffer

szerb kir. udvari és kamarai szállító.

BÉCS, I., Kohlmarkt 6. által felállított és használt és sok kiállításon első díjakkal kitüntetett szépség-szerke- nek stkerült.

Poudre ravissante: kizárólagos szabadalm. minden hölgynek, aki egyszer megkísérlete, nélkülözhetetlen, a bőrt vakító

fehéré teszi, csodálatos zománca alatt eltűnik minden bőrkütség, még a himlőhelyek és anyajegyek is, elsimítja a bőr ráncait, összehúzza a pórusokat és minden női arcot vakítóvá és fiatalú varázsol. Ez az egyedüli poude, melynek használata után mosdani lehet a nélkül, hogy a bőrről szenzációs hatása eltűnne. Egy kárton ára 5 kor. és 3 kor.

Crème ravissante: évtizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyossá és használnia kell. Egy tégely ára 3 korona.

Eau ravissante: a bőr petyhüdtségét megakadályozza, meg erősíti a bőrt és a legkötőbb biztos hatása tolette-viz. 1 üveg ára 5 korona.

Savon ravissante: föltűnőhatlan szépségzsappan. Ara 1.60 és 2.10 korona.

Mme Rosa „Kinoir” jávat minden ősz hajnak ifjú Schaffer „Kinoir” színét varázsolja vissza, a legpompásabb szőke, a legfényesebb gesztenye bányosparizt fekete színt. A „Kinoir” egyszeri használata elegendő, hogy a haj színt örökre szőkeinek, barnánálak vagy feketének tartsa meg. Semmi mosás sem képes az elért árnyalatot eltávolítani, a fejbőr tiszta és fehér marad. Kartonok ára használati utastással együtt 3 és 10 korona. Ajánlom unjonnan homlokötömét redőtlen, márványsíma homfelattal, impregnált lok és magas szemöldök megtartására garancia mellett minden hölgynek éjleire. Ara 3 kor. Valamennyi szerem csodálatos hatásáról teljes garantiát nyújtok. Számtalan köszönő és elismerő írásmint a legmagasabb körökből bárki megtekintheti. Főraktár: ROSA SCHAFER, EÉCS I., Kohlmarkt 6. Budapestben: Török József, Király-utca 12. Dr. L. és J. Egger, győzsertár a „Nádorhoz” Váci-kört 17. sz.

Viz állás.

Table with columns for location (Inn, Duna, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Faks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Magyarfalva, Zselina, Szeged, Szarv, Győr, Pécs, Zákány, Barca, Ecsk, M. Szeged, Zárab, Sziszek, Mitrova, Mész, Krasna N.-Matyón, Latoros, Laborca, Ugy) and water level measurements in meters for various locations like Tisza, M.-Sziget, Tokobáza, V.-Nagyeny, Tokaj, Tisza-Füred, Szolnok, Csanzárd, Szeged, Török-Bocsa, Tisza, Ondova, Topolya, Bodrog, Sajó, Hornád, Berettyó, Kőrös, Balány, Gyula, Gurbahona, Borosjenő, Hékes, Gyoma, Gy.-Földvár, Maros, Branyioska, Soborsin, Arad, Makó, Gy.-Földvár, Temes, K.-Köztály, Béga, Temesvár, Beakerek.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 15. —

Kincsesked. A földmívelésügyi miniszter az Állatorvosi főiskola állandó rektor-helyetteseké a jövő 1901—1902. tanévre dr. Rátz István főiskolai nyilvános rendes tanárt jelölje ki és dr. Tangl Ferenc nyilvános rendes tanárnak a tanári testület jegyzőkönyvé történt megválasztását megerősítette. A kereskedelemügyi miniszter Celligo János, a fiumei m. kir. révhaláltól alkalmazott m. kir. révkalaptányt a VIII. fizetési osztályba m. kir. révkalaptányára; Diemér Ernő posta-és távirat-mérnököt, a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába végleges minőségű posta-és távirat-főmérnöké, Dekanich István posta-és távirat-fogalmazót a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába végleges minőségű posta-és távirat-fogalmazót a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába ideiglenes minőségű posta-és távirat-fogalmazóvá; a pénzügyminiszter a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatósághoz Földváry György ottani pénzügyi segédtitkár posztját ittkár, dr. Kovács Béla ottani pénzügyi fogalmazó gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá, a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatósághoz Simonits Lajos pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkár, valamennyi végleges minőségben, Szentpétery József nagyszabeni és Csizsinsky Sándor pozsonyi pénzügyi segédtitkárakat pénzügyi titkárokká ugyan

oda végleges minőségben, Schumayer István központi díj- és illetékkiszábi hivatal, Stiebert Lóthár budapestvidéki, Küllő György balassagyarmati, Bíró Ferenc és Dr. Dénes István központi díj- és illetékkiszábi hivatali pénzügyi fogalmazókat ugyanoda pénzügyi segédtitkárokká végleges minőségben és ifj. Dereám István székesfehérvári m. kir. pénzügyigazgatósági pénzügyi fogalmazó-gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá ideiglenes minőségben a központi díj- és illetékkiszábi hivatalhoz, a budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság-hoz Medits Károly ottani pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárává végleges, Telegdy Géza pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a központi díj- és illetékkiszábi hivatalhoz pénzügyi fogalmazóvá ideiglenes minőségben, a máramaroszi m. kir. pénzügyigazgatósághoz Halmi Lajos ottani pénzügyi fogalmazót m. kir. pénzügyi segédtitkárává végleges minőségben, a nyitrai m. kir. pénzügyigazgatósághoz Schultz Rezső levél pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárává végleges minőségben, a budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatósághoz Rapács Rezső ottani pénzügyi fogalmazó-gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá ideiglenes minőségben, V. Nagy Barnabás aradi kataszteri irattartó kezelő írodatisztet ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadományintárista biztosa, a kőrösbányai adóhivatalhoz Szabolcsy János pán-csovai adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré, Zmegacs Ede

adótisztet az iloki adóhivatalhoz ellenőrré, Schmidt Károly s Poznanovics Dusan adóhivatali gyakornokokat a vukovári, illetve az iloki kir. adóhivatalhoz ideiglenes adótitkárokká, a garádi kir. adóhivatalhoz Tabin János girálty adóhivatali Ejas gyakornokot ideiglenes minőségű adótitkárré, a f.-vissói m. kir. adóhivatalhoz Valló József budapesti lakost tiszté ideiglenes minőségben, ifj. Erdy Istvá poszonyi díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segéddíjas m. kir. pénzügyi számgyakornokká a poszonyi magy. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendel számvevősejhez; a helygymiszter Csende József helygymiszteri hivatalozlát ajánlóvá; a budapesti kir. itéletábla elnöke Lészai Árpád díjtalan joggyakornokot a budapesti kir. itéletábla kerületére díjas joggyakornokká, Steezer Győző végzet joghallgatót a budapesti kir. itéletábla kerületére díjas joggyakornokká, dr. Császár Károly államtudort a budapesti kir. itéletábla kerületére ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká; az aranyos-maróthi kir. törvényszék elnöke Kovács József aranyos-maróthi kir. törvényszéki napidíjas szolgát a levai kir. járásbírószághoz harmadosztályú hivatalozlátvá nevezte ki.

Pályázatok. Telekényvi Átalakító-díjnyki állásra Öcsödön 2 hét alatt. — Gyakornoki állásra a hátszegi adóhivatalnál 2 hét alatt. — Albírói állásra a kőrösbányai járásbírószághoz 2 hét alatt. — Aljegyzői állásra a székelvudvarhelyi

törvényszékénél 2 hét alatt. — Fogalmazói állásra az országos levéltárnál 6 hét alatt. — Tornatanítói állásra a székesfehérvári főreáliskolánál július 15-ig.

Időjelzés.

— **As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.** —
Budapest, június 16.

A légnyomás minimuma a magas északra vonult s nyomában északnyugati felől erősen emelkedik a barométer. Középeurópában is több depresszió-centrum van. Az idő Európa középső részén esős, a hőmérséklet eloszlása egyenetlenebb lett. Hazánkban jobbra csak keleten és délkeleten voltak érdemesleg — szórányosan igen bő esők. Kolozsvárt felhőszakadászerű eső volt (44 mm.) jéggel vegyest. Ezenkívül Arad és Zombor is zivatart jelent. Az idő egyébként éjjel hűvös volt; reggelre azonban ismét jól felment a hőmérő.

Küldés: Egyelőre még meleg idő várható, helyenkint — főleg nyugaton — zivatros esőkkel, később nyugatról a hőmérséklet süllyedése valószínű.

Olesó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó fényezett	30 frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl	3,50 frt
2 ágy, fényezett	22	1 íróasztal, 3 főkos	16
1 éjjeli szekrény, fényezett	8	1 hálószoba, matt díofa	100
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett	14	1 hálószoba, faragott	130
2 szekrény, 2 ajtó, díofa, matt	30	1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat	55
2 ágy, magas, díofa, matt	26	1 garnitúra selgum-behuzat	80
1 éjjeli szekrény, díofa, márvánnyal	8	1 garnitúra pilüss-behuzat	80
1 kredenc, 4 ajt. fillék, faragott, márv.	46	1 szalonasztal	10
1 díván, magas támla szőnyeggel	40	1 consol márvánnyal és tükör	26
1 ebédlő-asztal, díofa, matt	12		

Nagy váztek egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébettré 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Arlezyoké kívánatra ingyen és bérmentve

2.-K. 14 kar. aranygyűrűk

hölgyeknek és uraknak val. esztét. értékre Minden gyűrű cs. k. hivatalosan hiteltelítő. Sok évi tapasztalattal rendelkezők. Csodálatosan fényűző utazott gyémánttal hiteltelítő. K. 2.-, erősébe K. 3.-, 6 kar. arany K. 5.- gyűrűmétré-papír-szólet kértelű szálitva utá-vítell. Mog nem felelőért a pénz vissza. Budapest M. Hécs, IX., Berggasse 3. Számos illusztrációval ellátott magyar mintakönyv órák és aranyárakról stb. ingyen és bérmentve.

IEBE sagrada-bora

kitűnő, könnyű székélest előidőző emésztőszer. — Biztos, kellemes hatás!

Anaemin

fölkülmulhatatlan vérszegénységben és fáraságban szenvedő személyeknek.

Vasfelvételnél emelkedő étvágy!

J. Paul Liebe Tetschen a/E.

BERGER-féle GYÖGYÍTŐ KÁTRÁNY-SZAPPAN

mindennemű bőrkórtés ellen. nevezetesen a kútt bőrkórtés ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a faktránynak 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappantól lényegesen különbözik. Csaklaks elkátrálása végett határozottan Berger-féle kátrányszappan megrendelésre és az ismert védjegyre való előzetes kiküldés kéri. Idélt bőrbetegségeknél sikeres alkalmazást a kátrányszappan helyett a Berger-féle gyögy-kátrány-képszappan. A gyögy kátrányszappan az

ARCBOR TISZTÍTÁSÁIG

elvártatás. a gyermeknek való szappannal felhővel ellen fölkülmulhatatlan bőrbetegségeket és fűrdőszappan mindennapi használati szolgát a

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan

30% glicerin tartalmaz és fűmmentes. Ára minden fűmmentes használati utasítással együtt darabonként 35 kr, 6 darab 1 frt 90 kr.

A többi Berger-féle szappantól különben kiemelendők: Bonzo-szappan a bőrfőmirtés, beraz-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr simítására bimbőbelyeknél és mint fertőtlenítő szappan, Berger-féle fenyőfűrdő-szappan és fenyőfűrdő-szappan. Berger-féle gyermek-szappan a szesze kor részére (16 kr).

Berger-féle Petroszulfid-szappan

rezes orr, kútt, bőrbetegségeket és arcrosszát ellen, szepil-szappan igen kellemes (78 kr).

Berger-féle kénc tejszappan

műfűmre és arcrosszát ellen. Tannin szappan határozottan és hajkútt ellen.

Berger-féle tejszappan kútt ellen

1. sz. rendes fogaknak. 2. sz. dobányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappantól különben kiemelendők: Bonzo-szappan a bőrfőmirtés, beraz-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr simítására bimbőbelyeknél és mint fertőtlenítő szappan, Berger-féle fenyőfűrdő-szappan és fenyőfűrdő-szappan. Berger-féle gyermek-szappan a szesze kor részére (16 kr).

G. Hell & Comp. Troppan.

Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget,

továbbá mindenféle sémórt, ugy epiletikus görcsöket s egyéb bántalmakat, epikokkát, gyögyit operáció nélkül 39 év óta.

NAGEL A. gyögyász, Braunschweig, Hasenmarkt 11. Kezelés levőllig is.

Nagy győzelem a

rheumatizmus, ischiás, vér- és székredekés, elhízás, influenza, idegesség, asthma, hűlés, férgyengeség stb. felett

a legújabb és legfontosabb találmánnyal.

A masszírozó és vibráló-készülék

diadalmaskodik,

mint azt a naponta orvosoktól és laikusoktól érkező köszönetek és elismerések bizonyítják. Ezek mindenkinek rendelkezésére állanak a feltalálónál: P. Semerak, Niederlösnitz Drezda mellett. Ára utasítással 16 márka. Prospektus ingyen.

Titkos betegségek ellen

20 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőször ajánlható

DR. KAJDACS, v. cs. és kir. ezredorvos és kórház főorvos

Electrotherapiail rendelő-intézet

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota (Átjáróház és lift használat).

A legelőször legújabb hűgycsőfűlyásokat, legelsőbb hűgyhűlyagbajokat, bujakóros sebeket, gyphilit, az őnfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában pársálan sikerő

Electro-massage vagy Psychrophor

által, magóméseket, nőknél fehérhűlyást befűcsenderőse nélkül, a legmákosabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnkű következtében bűllott ideg és ennek utókövetkezményekképp látrejött hátréncobajokat gyögyit a legújabb gyögy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig; este 7-8 óráig Nőznek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön várótermek. Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyögyeszerokról is gondoskodva lesz.

Berger-féle gyögy-kátrány-képszappan.

A gyögy kátrányszappan az

ARCBOR TISZTÍTÁSÁIG

elvártatás. a gyermeknek való szappannal felhővel ellen fölkülmulhatatlan bőrbetegségeket és fűrdőszappan mindennapi használati szolgát a

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan

30% glicerin tartalmaz és fűmmentes. Ára minden fűmmentes használati utasítással együtt darabonként 35 kr, 6 darab 1 frt 90 kr.

A többi Berger-féle szappantól különben kiemelendők: Bonzo-szappan a bőrfőmirtés, beraz-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr simítására bimbőbelyeknél és mint fertőtlenítő szappan, Berger-féle fenyőfűrdő-szappan és fenyőfűrdő-szappan. Berger-féle gyermek-szappan a szesze kor részére (16 kr).

Berger-féle Petroszulfid-szappan

rezes orr, kútt, bőrbetegségeket és arcrosszát ellen, szepil-szappan igen kellemes (78 kr).

Berger-féle kénc tejszappan

műfűmre és arcrosszát ellen. Tannin szappan határozottan és hajkútt ellen.

Berger-féle tejszappan kútt ellen

1. sz. rendes fogaknak. 2. sz. dobányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappantól különben kiemelendők: Bonzo-szappan a bőrfőmirtés, beraz-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr simítására bimbőbelyeknél és mint fertőtlenítő szappan, Berger-féle fenyőfűrdő-szappan és fenyőfűrdő-szappan. Berger-féle gyermek-szappan a szesze kor részére (16 kr).

G. Hell & Comp. Troppan.

Képes levelező-lapok

a legkedveltebb budapesti színésznők

Brom-erzést kivittél arcképével díszítve.

Páratlan szép gyűjtemény.

Küldi megjelöl 4 sorozat. Egy sorozat 12 lapot tartalmaz, ára németes ajánlott küldésel 1 frt 80 kr. (3 K. 60 fl.).

Az őszeg beküldése után küldi

Költőzködések

vasúton és hajón, az átközdés és csomagolás megtakarításával, elfűgöd az órázat

Szabadalmazott

Butorkocsival

Caro és Tollack szállító Budapest, V. Arany János ut.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és szűlés-tudor, volt csásár. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltunk és gyögyeszerokról is gondoskodva lesz.

Nőznek külön váróterem.

Ugyanott megjelöl és a szerzőpöl. Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERŰ UTUTATÓ (már a lélek bűcsében megjelöl) a neml betegségeket és esek észszerű gyögykezelés útját könyv, toll ára 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

„Budapesti Napló”

kladóhivatala

József-körút 18. sz.

Aki mind a négy sorozatgy szerző hozatja, az 48 helyett 62 képet kap.

A.)

Abrányiné W. Margit
Blaha Lujza
Felekine M. Flóra
Gazi Mariska
Gombaszögi Margit
Jaszai Mari
Kéry Klára
Ligetli Juliska
Szojer Honka
Vizvári M. grófnő
Vizvári Mariska
Szekely Iren.

Mindenki fényképez.

Fényképezési képek: Bűt, mely mindenki számára ismert nélkül teljes fényképet tud előállítani. Képany, egyszerű, kezdő. Nagyság 5x6. Egy teljes fényképezési készülék minden hozzátartozóval a könnyen ártóul társasul, egy fűmmentes, az ára K. 3.00 Nagyobb készülékek objektívvel 7x7 és számos hozzátartozóval K. 6. Lada 60 Bűt. Argyűvek fényképezési készülékek: K. 1. ingyen. Budapest M. Hécs, IX., Berggasse 3.

POLOSKA

IRTÁS GÖZZEL JÓTÁLLÁSSAL

1 szoba 8 kor butorral 10 Kor

DITRICHSTEIN VII NYAR UTCZA 34

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Vasárnap, 1901. június hó 16-án.
Carmen.
Opera 4 felv. Zenéjét szerzerzte Bizet, Szövegöt írták Meilhac és Halévy L. Fordította Ábrányi Emil.
Személyek:
Don José Kertész László Pastia Gonda
Escamillo Takáts Carmen R. Réthy L.
Dancrairo Váradi Micaela Kánn
Remondado Kiss Frascuitta Barts M.
Zuniga Kornai Mercedes Payer M.
Morales Mihályi
Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1901. június hó 16-án.
Zárva.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1901. június hó 16-án.
Az ikrek.
Operett 3 felvonásban, előjátékkal. Irta M. Ordenneau. Fordította Molnár Ferenc. Zenéjét szerz. E. Audran.
Személyek:
Boniface Sziklay Dechamps birt. Mátrai
Gaudichard Boross Tourrette Odry
Gaudichardné Sziklayné Theodora Palásthy
Gontran Ráthonyi Fülöpész Gíréth
Dechamps adj. Dainoki Clara iker-
Beauvissage Furedi Cecile testvérek Szoyer
Kezdete 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1901. június hó 16-án.
Csák párosan!
Böhözát 3 felvonásban. Irák: Georges Feydeau és Maurice Desvallières. Fordította Komor Gyula.
Személyek:
Pinglet Hegedűs Marguarita Nógrády
Anélique Nikó L. Paquerotte Odry
Fadlárdu Balassa Parvenche Buttkay
Marcelle Szerényi G. Maxim Szerényi Z.
Mathieu Vendrei Boucard Kazalicsky
Violette Pécsi Bastien Rónaszéki
Kezdete 7 1/2 órakor.

WULFF EDE CIRKUSZA.
Ma vasárnap, június 16-án, d. u. 4 és este 8 órakor:
2 nagy disz előadás 2
Délután 4 órakor mulattató gazdag műsor, többek között: a két törpe elefant **Romeo és Julia**, valamint a skót törpe pony **Othello**, egyúttesen szabadon idomított és elővezeti Wulff ede igazgató. A világhírű **pony-zenekar**, ugyint az összes bohócok új kacagató bohóságokkal. Este 7 1/2 órakor egész új műsorral, másodsor:
Utazás a Kárpátokban.
A jelenkor legnagyobb szerűb manége-színjátéka 8 képbén, 300 személy a túl előadva. Az utolsó képbén **hegyomlás a 100 láb magas hegyről.** Felép **Sattler Antal**, díjkorozottat **jodler-humorista**, valamint az összes művészszenyelt.
Holnap hétfőn, este 7 1/2 órakor: nagy külön-előadás.
Utazás a Kárpátokban.

Fizikai és diätetikus gyógyintézet
Topolschitz fürdő
(Posta: Schönstein, Cilli mellett, Steiermark, Ausztria.)
Modern berendezéssel. Nagyszerű fekvésben.
Olcsó árak.
GYÓGYITT: mindennemű idült bajnál, hosszadalmas kúráknál és mindenféle gyengékedésnél.
Az intézet az egész éven át nyitva van.
Prospektusokat és felvilágosításokat díjtalanul ad a kezelőség vagy a **Wien, VII., Mariahilferstrasse 31. sz. a lakó tulajdonosa a fürdőnek: Dr. Rutter Gusz-táv**, volt vezetője a Rikli A.-féle természet-gyógyintézetnek **Mullnerbrunn** Veldeben (Krajna).

Klimatikus gyógyhely és tengerfürdő
ABBÁZIA
Hôtel és penzió Sztalina
a tengerfürdő közvetlen közelében, pompás árnyas kert.
Kitünő konyha és pince, szolid árak.
Szobák kilátással a tengerre.
HOTEL „UNION” SZÁLLODA
Budapest, az Operával szemben, ét-terem, telefon, villany-világítás.
Utazóknak kedvezmények.

ŐS-BUDAVARA
Ma vasárnap, d. u. **nagy népnünnepély.**
3 órától kezdve
Zsákfutás, számarverseny, lekvár- és virítali versenyevés stb.
A Korvin-téri nagy színpadon két előadás
a debütáló főszereplőkkel.
Ma először: **Uj varieté-műsor** Ma másodsor:
Akimedés Royal Yiddo amerikai énekesnővel
The 5 Sisters Lorissón
világhírű japán akrobáták.
Conn és Conrad tréfás történetek, **Pavell Compante** némajátékosok, **Bianca de Roeha**, Mr. P. Butty medve-csoportja. — **Fényes világlátás.** — Három zenekar u. m. A budapesti m. k. honvéderkerületi zenekar, a cs. és k. 68-ik gyalogezred zenekara és az újonnan szerződött **Uj olasz Bersaglieri-zenekar Uj!**
Atessa-Rómából. Tagjai a népolyi zeneakadémia növendékei **Gaetano Stella** tanár közreműködésével.
A Follies Opéra színpadon 3 előadás. **Ben-A-Hey** varázsszínházban előadás óránként. Amerikai scating-rink stb. stb.
Beleépődj 60 fillér. Gyermeknek 12 éven alól 20 fillér. Kedvezm. jegyek minden tőssében. A földalatti villamoson éjjel 1 óráig közlekedik. Táraskocsik egész éjjel.

Dr. Weiss J.
gyógy- és vizsgyógyintézet.
Fennáll 59 év óta.
Kiváló gyógyeredmények ideg- és krónikus betegségekben.
Piessmizital
Világgyógyászati Világgyógyintézet
Hírhírű gyógyintézet, másodszor
0-00 árak — Prospektus ingyen.

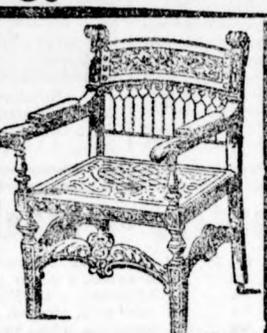
Vendéglő a Tatra „szép kilátásához“.
Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a **Tatra legkisebb helyén: Tátrafűredek** mellett a
„Szép kilátáshoz“
címzett vendéglőhelyiséget **f. 6. június hó 1-én megnyitottam.**
Meleg- és hideg-ételek, kifűlő tisztán kezelt italok, pontos és figyelmes kiszolgálás, szépen butorított vendégszobák mérsékelt árak mellett.
A n. 6 kiránduló közönségnek becses figyelmébe ajánlom a Tátrafűredek legszebb helyén álló vendéglőmet és kérem szives partfogását.
Kiváló tisztellel
Szilinyi Ferencné
vendéglős.

Dr. Renner vizsgyógyintézet
bejáró betegek számára.
Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).
Az intézet 84 év óta áll fenn, most teljesen újfalkatva, a legmodernebb gyógyeszközökkel szerellettől föl.
Alkalmazásban levő gyógyszerközők
A tudományos vizsgyógyintézet összes előadás, masszázs, villamos fényfürdő (teljeskörű), sz. elektroterasz minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció, elektroterasz masszázs), hűtőkezelések (Psychrother stb.).
SZÉNÁSVA S FÜRDŐK
(Nauholmi eljárás, szivabosok számára). Kezelés alá vételnek. Különböző ideg- és gerincbajok, ideges gyengeségi állapotok: álmatlanság, szédülés, a gyomor- és belek rendszertel, idült ízületi izomszűz stb. Prospektus kívánatra. Árak mérsékeltok.

MA
a raktáron **SELYMEK**
levő összes blouze, alkalmi s utcai ruhákra méterenként
68 kr. és feljebb
adatok el.
WEINER MÁTYÁS
nődivatárnyháza
Budapest, **Andrássy-út 3. sz.**
Minták nem küldetnek.

TARCSA GYÓGYFÜRDŐ VASMEGYÉBEN.
Glaubersó tartalmú szénsavas források.
A legújabb módszerrel szerűt bevezetett pezsgő- és ásványvíz, valamint vasláfürdő. Kellemes, hűvös óráj; a környezet minden igénynek megfelelő olcsó lakások; villamosvilágítás; kitünő vendéglő, gyógyeszközök, napozási lehetőségek, szép kilátások. A női szertek kármel, sejkők, vöröszőnyeges továbbá a ségési és emésztési szervek bajj ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.
Évad május hó 26-tól szeptember hó 29-ig.
Az évadkezdettől június 15-ig és augusztus 15-től szeptember 20-ig tetemesen olcsóbb árak. Felvilágosításra szolgál és kívánatra prospektust küld a fürdőigazgatóhoz. Allandó fürdőorvos: **Dr. HUBER ALADÁR** L. m. orvos. Tarcsai Károly-fürdő. Különböző mint évezredes járványos betegségek gyógyítására. Megrendelések Tarcsafürdő igazgatóhoz és Budapestben Edecsky L. cs. és kir. udvari szállítóhoz (V. ker., Erzsébet-út 8. sz.) intézendők. Posta- és távíró-állomás helyben. Vasúti állomás: **Felső-Écs**. A szombathelyi-pinkóti vonalon, hennan a 20 percesre 100 kilométeres távolságra a közlekedési kényelmes ber- és társasok (tanulmányok) tartják fenn; egy négyüléses bérkocsi ára 4 korona 50 fillér, társasokoson egy hely 80 fillér. Jegyek válthatók a vasúti kárlánál Szombathely és Felső-Écs között.

GMEHLING HERMANN
csász. és királyi udvari szállító
bőr- és bőrbutor-gyára
BUDAPEST, VII-ik kerület, Damjanich-u. 6
Börzsekék, Támlányok, Mappák, Papirkosarak, Kályhaellenzők stb.
Régi nádszékek bőrrel bevonatnak.

BUTOROK
úgy készpenzert, mint részletfizetésre
a legeszerűbbtől a legfinomabb kivitelű legintányosabban
Whrentren és Fuchs
testvéreknél,
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 8.
Andrássy-út közelében
Képes árlégyezik ingyen.

Szépség a nők győzelmé.
Ezt elérni csak **Mme. Betty Schaffer** szépség-szerivel lehet.
Lait de Maintenon
és **Crème de Maintenon**
a legjobb szépség-szer, az arcszín-változtató felhívő teszi, évekkel fiatalabbá, kímélve a ráncokat és redőket, az arcbőrűt finomná és egybővő teszi és előlő a szépség bőrbajokat. Nincs más szépség-rizsorra. Egy üveg ára 2 korona. — **Crème de Maintenon** a legjobb kozmetikai szer fiatal és idősekre is előadásra, előlőlő a legértékesebb idős alatti a májfókat, a mitfeszereket, erővrosságot és a bőr minden tisztáltságná, megőrkíti az arcbőrt és megőrvi a ráncosodást. Crème de Maintenon minden bőrgyógyász használnia kell. Egy tégely ára 2 korona.
Betty Schaffer, raktár: Wien, I., Wollzeile 5.

Iwonic-jódfürdő
GALICIABAN.
A tanszerűlő-vasut állomása, Krakkóttól 5 órányira
A Kárpátok nyugati lejtőjén, 410 méter a tenger fölött, körülveve mintegy 1000 holdra terjedő ősrégi fenyőerdőtől, a kontinens legerősebb jód- és bróm-tartalmu forrásaival, valamint egy vastartalmu hatalmas iszapteleppel és néhány erős acélforrással. A legnagyobb kényelem, teljes fürdőberendezés, orvosiag vezetett hidegvizgyógyintézet, iszapfürdő, melegző készülék! Kizárólag villamosvilágítás. Regényes fekvésnél, valamint óndonus levegőnél fogva a legkellemesebb éghajlati tartózkodás. Évenként körülbelül 6000 fürdővendég és 4000 turista keresi föl. Idénytartam május 20-tól szeptember végéig. Allandó szétküldése árszámvizetnek és forrás-termékumoknak a fürdőigazgatóság által. Az intézet orvosai: **Dr. Deulick**, Szabadon praktizáló orvosok: **Dr. Staniszewsky** és **dr. Stauber**. Prospektusokat kívánatra ingyen küld a fürdőigazgatóság.

Tavaszi és nyári évad 1901.
Valódi brünni szövötek
Egy 3-10 méter hosszú szelvény, ele- 2.75, 3.70 4.80 frt jó valódi
göngy 6.— és 6.90 frt jobb
göngy 7.25 frt finom
göngy 8.65 frt legfinomabb
göngy 10.— frt legeslegfinomabb
jóból
Egy szelvényi szarlan-öltönyhöz 10.— frtet, valamint felöltő-szövetet, szarlan-lodent, legfinomabb kammgarnitot szellett gyári árakon a legjobb bürvetűnek és szolidnak elismert pesti gyáraktár
Siegel-Imhof Brünnben.
Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszolgálásról kezeskedünk.
A magánverőnek, aki a szövöteket közvetlenül a fenti cégnél a gyár székhelyén megrendel, előnytel jelentékenyked.

Legnagyobb budapesti BUTOR-áruház
Varga Mihály és Társai
nagy. butoripar-társasága Budapest, IV. Koronaherceg-utca 2.
Több száz szabva divatos asztalos és kárpitos butor, u. m.: berokk, angol, szecesszió, ó-nemet stb. stúbon a legeszerűbbtől a legfinomabb a legmodernebb fazonban, a garnitúrok behuzása selyem, plüss, francia- és angol-szővetekkel, kősen, raktáron kizárólag jó minőségűben. A társaságnak több évi kezesseget nyújtunk.
Az árak olyan olcsók mint bárhol.
A legnagyobb butoralmunkat több mint 400 képpel 50 fillér beállítású ellenében bérmentve küldjük. Beválasztás esetén az 50 fillért visszatadjuk.
! Magyar tollal írjon minden magyar ember! :
SCHULER JÓZSEF Első magyar acéllírótoll és tollszár gyárának kitünő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmúlhatatlank és jóságoknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.
Különbösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 574 szám, 530 szám, 532 szám, 406 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.
Minden papírkereskedésben kapható.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. június hó 16-án.
D. u. 2 1/2 órák, hérlélen kívül, mérsékelt helyárakkal.
Solymsi Elek nyilvánossági joggal felruházott szí-
népszínházának vizsgálati előadása.
Tanár: Győző Lajos.

I.

Egy kis vihar.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta Droyfus Ábrahám.

II.

A becstelenség.

Színmű 2-ik felvonása. Irta Gerolamo Rovetta.

III.

Tanár: **Barna Izsó és Neményi Hona.**
Hangverseny.

IV.

Otthon.

Színmű 2. 3. és 4-ik felvonása. Irta Sudermann H.

Este:

Milliók a hó alatt.

Regényes színmű 5 képpben. D. Ch. Murray regényé-
ből írta Francis Barlington. Magyarra átdolgozta
Bálint Dezső.

Személyek:

Briggs	Szirmai	Gay	Kovács M.
Harding	Horváth	Cunningham	Dellé
Edith	Fedák	Davis	Ujvári
Tomkins	Szabó	Kata	Kápolnai
Saylor	Tollagi	Broke	Szerdaheiyi

Kezdeté 7 1/2 órák.

URANIA SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1901. június hó 16-án.

A föld körül.

Irta: Dr. Gáspár Ferenc.

Kezdeté 7 1/2 órák.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. június hó 16-án.

Delután 3 órák fél helyárakkal.

Doktor Szeleburdi.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Guthi
Soma és Hegedűs Gyula. A darabban előforduló
kacagó dal zenéjét írta Dienzl Oszkár.

Este:

Tündérlak Magyarhonban.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Irta:
Szeptimérey.

Kezdeté 7 órák.

VÁROSLIGETI SZÍNHŐR.

Vasárnap, 1901. június hó 16-án.

Delután 4-ór fél helyárakkal.

Fokról-fokra.

Életpék 5 képpben. zenével és tánccal.

Este:

A gipsz-szobor

vagy: **a vén szoknyahős.**

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Taube Theodor
Magyarosította Komor Gyula. Zenéjét összeállította
Domán Ede.

Kezdeté 7 1/2 órák.

Graz. Graz.

Hotel „zur goldenen Birne“

a város központjában, a meráni parkkal szem-
ben, a legzsebű fekvésű szálló, ujonnan kényel-
mesen berendezve. Villanyvilágítás.

HUTTER J., tulajdonos

Helmokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly
BÉCS, III., Hauptstrasse 120.
(saját házában).
Aranyérmekkel kitüntetve.
Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és
kir. katonai intézmények, vasutak, ipari
bánya és gyári társulatok, építési vállá-
lakok, építésmesterek, ugyisint gyári
és ingatlan tulajdonosok szállítója. E-
homlokzat-festékek, melyek méz-
ben feldolhatóak, száraz állapotban
poralakban és 40 különböző mintá-
ban kilóként 16 krtól felfelé szá-
llítatnak és a mi a festékek szin-
tisztaságát illeti, azonos az olaj
festékekkel.

Pénzhitelt
és diszkrétan teljesít minden eöleges költés nélkül
Dénes Lipót
b. nk-forgalmi irodája
Budapest, VI. Teréz-körút 18.
Közvetítők kizárva! Válaszbélyeg kérésűk.

Saison vége miatt
rendkívül
LESZÁLLÍTOTT ÁR
Szent-Lőrinci
Porcellán fest. ipartelep
Teréz-körút 32. sz.
Dusan aranyozott és remek festésű (6 szem.)
Tea-készlet 3 frt 60.
Mocca service platauval 3 frt 75 kr.
Függő lámpa 1 1/2 m. magas 4 frt 80 kr.
Roppant nagy raktár (6 szem.) díszes
Étkező-készlet 6 forint.
Étkező, magas facon elegáns 8 frt 50 kr.
Étk., Rococo, ibolya virág 10 frt 50 kr.
Étkező, modern, minta nél-
kül csak szél. arany szeg. 12 frt 50 kr.
Étkező 12 személyre 20, 30 és 35 frt.
Vidéki megrendelésnél kérjük a mintavirág-
jat vagy színezetét megnevezni.

Az elismert legjobb
fényképezési apparátusok.
Mintafizeték Lechner fényképezési
értésítései és árjegyzékkel ingyen.
LECHNER R. (Müller Vilmos)
cs. és kir. udvari fényképezési
műszergyár. — Másolintézet ama-
török számára.
Wien, Graben 31.

Általánosan el van ismervé,
hogy nincsen párja az „Echo“ fonográf hangereknek.
Szíveskedjenek a
legjobb próbarend-
szert tanulni és a
mások által hirdet-
telt hangerekkel
összehasonlítani.
Nagy méretű tart-
tók „Echo“ fonó-
gráfokból méltón
nembránokkál.
Azonkívül kilombó-
zó eredeti Edison
„Standard“, „Ho-
me“ és „Grand
Concert“ fonográfokból, többi vendégek és kíváncsók szá-
mára, a mely a drágák között zenei és népszerűbbé teszi.
Fonográfokat, lemezeket mint a nagyv. vállalat és köz-
oktatásügyi minisztérium az iskolákban beszerzésre ajánl-
otta. Kitűnő hangvétel és cigányzene, Rakoczy korabeli
tárogató, magyar, német francia, angol és olasz felvételek.
Óvatosan az olcsó, de rossz utazástól, úgy a fonó-
gráf-gépektől, mint a felvétel hangerektől.
Kiváncsokra megjelölésüket és listát küld az
„Echo“ fonográf-társaság
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.
A Nemzeti kaszinóval szemben.

KÖRÜTI FÜRDŐ
Gőzmosó
Gőz- és por-
cellán kád-
fürdők,
nyári uszoda,
hidegviz-
gyógyintézet,
villamos-fürdők.
Erzsébet-körút 51.
A gőzmosó gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait

Diszes ingaórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
óras- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
Vidékre árjegyzék bérmentve.

A csoda
gőrcső
amelyből a csikagóvilágkiállításán több,
mint két és fél millió darabot adtak el,
jelenleg pártán kapható.
csak 1 frt 20 krért!
(előzetesen beküldött 1 frt 30 krért bér-
mentve, utánvéttel 20 krtól több.) Ezen
csodágorosó cölnye, hogy körülbelül
1000-nen nagyit és porozemek, kö-
vültsé szennyes eszerevénélben állítós-
kák a görögön névbe mintegy csere-
begér nagyvágnak. Nékülözhetetlen a
névény- és állattan tanításnál és reg-
ónajtott háztartásnál ezekbe a dírmé-
szerek megválasztására, vajon hamisít-
ások és a húsmeleket megvizsgálá-
sára, hogy trichinamentesek-e. A vízben
őlt infúziókat, a melyek pusztá szemmel nem láthatók, a
gőrcsővel át vígan uszákinnál látható. A gőrcsőbe egy nagyító-
lencse rövidlátók számára van mellette, a melynek segí-
lővel a legkisebb írást is előváshatják. Utasítást csatlakoz-
Schüller J. Bécs., II., Kurzbaugasse 4.

Kerékpárokat alkalmatosságok
30% árleszállítással szállítunk
privátoknak is.
I. r. külföldi gummi frt 5.50 és 6.00
belső gummi — 2.75 — 3.25
angol nyereg — 3.25 — 3.30
Acetylen lámpa — 3.25 — 3.40
olaj lámpa — 1.50 — 1.90
angol csengő — — — — — 0.75 — 0.50
lábpumpa — 2.30 — 1.90
amerikai pedálók — 3.25 — 3.75
teljes fék — — — — — 2.25 — 1.90
fogantyúk, párja — — — — — 0.40 — 0.34
Valamint minden itt fel nem
sorolt kerékpár-rész is. Árjegyzék
ingyen. Saját javító mű-
hely. Használt kerékpárok 35
frttól feljebb.
Láng Jakab és Fia
az angol Hoiolai Premier és
Champion kerékpárgyárak fő-
raktára
Budapest, József-körút 41.
és Rókfűzet Rottenbiller-utca 1.

BUTOR
jó, szolid kivitelben,
előnyös
részletfizetésre.
Náthán Ignác
kártyos- és asztalos-
butor egyedül főraktára
VII. ker.
Erzsébet-körút 23.
Árjegyzékét vidékre ingyen
és bérmentve

Legjobb
Szegedi Szakácskönyv.
Megjelent a
Szegedi Új
Szakácskönyv.
Irta:
Szekula Teréz.
Ötödik bővített és javított kiadás.
Ára kemény kötésben 4
korona. Az összeg előzetes
beküldése után bérment
szállítással.
Kapható a „Budapesti
Napló“ kiadóhivatalában.

Szabadalmak
gyorsan és lelkesmeretesen kioszközítotnek.
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.
Találmányok finanszírozása és értékesítése.
Vedjégek beajátrozása. Felvilágosítás díjtalan.
Telefon 56-79.

KÉZIMUNKÁK
hímző-anyagok és hímző-eszközök
rendkívül nagy választékban,
szabott, gyári árakon kaphatók
BÉRCZI D. SANDOR
kézimunka-nagyiparosnál,
Budapest, Király-utca 4. sz.
Képes árjegyzékem 1725 eredeti
kézimunkákkal kívánatra bér-
mentve küldöm.
Victoria hímzőgép 1. 8 kor.
II. 6 kor.
Point-Lace munkák és az
ahoz tartozó összes anyagok
rendkívül nagy választékban
vannak raktáron.
Mintákkal szívesen szolgálok.

HAGGENMACHER féle
PARIS 1900 GRAND PRIX
PALACZK SÖR
SZALON-SÖR
ERŐTEJES
MALÁTADÚS
SÖRFÖZDE SAJÁT TÖLTÉSE.
MEGRENDELÉSI HELY:
VÁROSI IRODA, VÁKÁR-UTCA 5.

A 13015. számú
**„Eljárás és szer fának
imprágnálására“**
című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának
gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést
keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási
engedélyt ad.
Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással
Kelemen és Társa
szabadalmi ügyvivő irodája
Budapesten, Royal-Szálloda B.

Bőr, viaszkosvászon és Linoleum
különlegességek
GYÁRI RAKTÁRA
NEUMAYER LIPÓT
BUDAPEST,
FŐUTCA: VI. VÁCI-KÖRÚT 1.
FIKÓKÖRLET: IV. BECSI-UTCA 5.
LINOLEUM
SZÖNYEG-RAKTÁR
az egészségügyileg legjobbnak elismert
lehetősebb és legtartósabb padlófedés,
pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadék-
mentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

A hét színházi műsora.

	M. Kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház
Hétfő	Nincs előadás	Csak párosan	Cigánybáró
Kedd	A nürnbergi mesterdalnokok	Csak párosan	Milliók a hó alatt
Szerda	Nyári szünet	Az Arany kakas	Bibliás asszony
Csütörtök	—	Csak párosan	Milliók a hó alatt
Péntek	—	Mozgó fényképek	Lili
Szombat	—	Csak párosan	Jafet tizenkét felesége
d. u.	—	—	—
Vasárnap	—	—	—
este	—	Ocskay brigadéros	Vizsgálati-előadás Jafet tizenkét felesége

PÁRISI NAGYÁRULHÁZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is
p/nztárunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtatvány száma
lesz. Amidőn ezen bevásárolt árak együtt a 20 korona összeget meghaladják, vagy
20 korona értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságú művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGÚ HŰ FÉNYKÉPET

esüfán a kifeszítésért és a díszes papírkötőrt (passe-partout) önköltségünkkel 3 koronával számítjuk fel. A világ egy műintézete sem képes az ingyen képet magát 20 koronán alul elkészíteni.

Az 1901. évre szóló teljes naptárral ellátott **KÉPES NAGY ÁRJEJYZÉK** a közkedvelt egy és kétkoronás áruosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvos mű- és közeget
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányú orvos- sebészi és betegápolási tárgyakban.
Saját gyártmányú, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle **sérvkötő,** **haskötő, görcsér elleni gummiharisnya, orthopaediai készülékek, műlábak és kezok stb.**
Valódi francia különlegességek F. Berguerand fia, párisi gyárából.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Safe Deposit-osztálya
a nyári idény küszöbén figyelemzveti a t. e. közönséget
tűz- és betörésmentes pánccéltéremben berendezett magán-letét pénztáira (Safe-Deposits).
Ezen pénztárak csak a bérlő kulcsával és csak a bérlő által nyithatók ki.
Kiváló szakférfiak nézete szerint ezen pénztárak kifünő berendezésüknel fogva tűz és betörés ellen feltétlenül védve vannak. Ezenfelül a pánccéltérben folytonos őrizet alatt áll.
Külföldi bankoknál évtizedek óta sok ezer magánletétpénztár áll fenn, annélkül hogy eddig támadásnak még csak kísérléte történt volna safe-depositokra, mert az ezen berendezés által nyújtott védelem legyözhethetetlennek tekintetik.
A safe-depositok
a legbiztosabb védelmet nyújtják pénztár-betörések és lopás ellen értékpapírok, ékszerek, okmányok és mindenemő érték tárgyakra nézve.
A pánccéltér a delőltől órákban a közönség által megtekinthető és a látogatóknak kimerítő leírásokkal és felvilágosításokkal ingyen szolgál u
Pesti magyar kereskedelmi bank safe-deposit osztálya
V. ker., Dorottya-utca I. szám.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP... PAP... PAP...

1 szeszehajtható vasgőz 3 db	10.-	1 acél sodrony ágybetét	5.-
1 kivethető matraca	10.-	1 tengerifü matraca	4.50
1 rongg paplan	1.80	1 áfrigue	5.-
1 csalmir prima	2.80	1 ládőr	12.-
1 csalmir paplan	3.40	1 ablak kőper függöny	3.-
1 salin	3.80	1 " tunis	1.50
1 atlasz cashmir	4.80	1 " gyapjú	4.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	2 Ágy, 1 asztalherítő bouret	5.50
1 fodros selyem ad. papl.	13.50	2 " " gyapjú	12.-
1 jó vaszon paplan lepedő	2.-	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 " " ágy	1.30	1 " " " " " " " "	5.80
1 féműlő Ágytakaró pokróc	2.50	1 ágyelőkke I.	0.85
1 " " " " " " " "	5.80	1 laposty ágyelőkke	1.50
1 jó löpkörö	1.60	1 mir. jó futoszőnyeg	4.-
1 téli pokróc	4.00	1 " " " " " " " "	75
1 szőp fall szőnyeg	7.50		

GICHNER JANOS
paplan, matraca és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raklára
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközölteknek, nem tetsző árak kicserélteknek, hanem a tényleges árak szerint.

REMEKIRÓK KÉPES KÖNYVTÁRA

A magyar és világirodalom kincsesháza. Szerkeszti: **RADÓ ANTAL.**

Nemzetünk művelése immár hála istennek annyira megerősödött, hogy alig van e hazában család, amely butorzata mellőzhetetlen részének ne tartaná a könyvszekrényt vagy legalább a szerény könyvespolcot. De azzal sok helyütt nincsenek még tisztában, milyen könyvek vannak e hazában. Nos hát, e kérdésre csak egy válasz lehet: a családi könyvtárba szívet-javát tessék, a melyeket élvezked, évszázadok, vagy legalább nemzedékek magasztalása hirdelték széneket, melyeket így a mult már ugyiszólván szentesített, melyeknek ismerete nélkül iskolázott embert képzélni sem lehet. Azokat az írókat, kik ilyen könyveket tudtak teremteni, klasszikusoknak, magyar szóval remekíróknak hívják. Ezek az írók azok, kiknek munkái nem hiányozhatnak egyetlen művelt házból sem. E remekírók legfordításban, a hol van ilyen jó, új fordításban, a hol a meglevők elavultak vagy más okokból nem megfelelőek. S itt sem fog hiányozni minden iról elől az arckép, a magvas bevezetés előtérő és munkásságáról, valamint nem fogunk hiányozni a bőséges jegyzetek, melyek azt a művet könyvben megőrhették legyek mindenkiire nézve.
Mindkét részt vállaltunknak, a magyar remekírókat épogy, mint az idegeneket, képekkel díszítjük. Ez illusztrációk nemcsak az olvasó képzelőbetelegének lesznek segítségére, elebe varázsolva a költői munkák legszebb részét: hanem mint előrangú magyar művészek rajzai, önmagukban is értékesek lesznek. A könyvek, természetesen, mind egyforma alakban, egyforma szep és tisztá nyomással és egyforma díszes bekötési táblában jelennek meg, a könyvszekrénynek nemcsak tartalmánál, hanem külsejénél fogva is feltünő ékességűek lesznek.
Noha a vállalat főntébbi programja szerint a Remekírók Képes Könyvtára egységes, szerves gyűjtemény lesz: mindazonáltal az egyes remekírók külön is, mint teljes, hofejeztet munkák kerülnek könyvespiazra. Szükségem lesz képtelen minden kötetet megvásárolni, ellenbe mindenki megvehet egy egy remekíró munkáiban is. A kötetek ára a lehető legolcsóbb lesz. Ára egy-egy illusztrált kötetnek fűve legolcsóbb 3 kor., díszkötésben 5 koronára, de ezt a csekély árt is szabadággában lesz a vevőnek részletekben fizetni. Minden évben négy kötet megjelenése van terbe véve, de remélhetjük ennél többet is fogunk közrebocsátani.
Az eddig megjelent két első kötet, **Petőfi Összes Kötteménye**, kapható minden hazai könyvkereskedésben.
A vállalat úgy a maga teljességében, valamint köteteként külön-külön is, megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Az első két kötet már megjelent. Címük:

I. II. **Petőfi Sándor Összes Kötteménye.** Életrajzi bevezetéssel ellátta Dr. Ferenczi Zoltán. 62 egész oldalas illusztrációval ellátta Neogrady, Tuil, Telegyi, Akantiz. Ára a két díszkötetnek 10 kor.

A következő kötetek lesznek:

III. IV. **Kisfaludy Sándor Összes Kötteménye.** Életrajzi bevezetéssel ellátta Zilahy László Béla. (Sajtó alatt.)

V. **Tóth Kálmán** Kötteménye.

VI. **Göthe.** Faust. Ford. b. Dóczy Lajos.

VII. **Moliere Remekei.** I. rész. A fűvny. — Gondai György. — A könyvekkel. — A botcsinálta Doktor. Ford. az első háromt Nevezi Sándor, az utolsóat Galányi Árpád.

VIII. **Mikes Kelemen** Türekhorzagi Lovelai. Kladja Bándoci József.

IX. **Tóth Ede** Összes művei.

X. **Musset Alfréd** Válogatott Remekei: Költemények, Elbeszélések, Szindarabok. Ford. Radó Antal.

XI. **Zrinyi Miklós** Összes Munkái.

Azutan terbe vannak véve: **Kacsinczy, Beresenyi, Csokonai, Kisfaludy Károly, Kölcsey** remekei; az idegen irodalmakból: **Homerosz** Iliász és Odüsszeia, **Kemp József** fordításában; **Shakspeare** remekei, **Leopardi** válogatott verses és prózai munkái, **Byron** válogatott költeménye, **Ibsen** legjobb drámái stb. — egytől egytől a világirodalom legnagyobb nevei, a nemzetek művelésének legfényesebb szövetkei. Abban a tudatban, hogy ez újabb vállalatunk megindítására a nemzeti kulturának nagy és fontos szolgálatot teszünk, ajánljuk azt a magyar haza pártfogásába!

LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI) CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVKERESKEDÉSE, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 21.

ÉN ZT

SORSJEGYEKRE
ÉRTÉKPAPÍROKRA
(visszahajtható teljes összeg szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad
Kövyár Armin
bank- és váltóüzlete
székhelye: Budapest, IV. k., Terézvárosi-utca 9.
Gróf Czárky-palota.

Magy. kir. államasvutak igazgatóság.

Hirdetmény.
A kézbesítötetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árveres útján d. e. 9 órákor az alább felsorolt állomások teherárraktáráiban a következők napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.
Kecskemét Áll. 1901. évi június hó 17.
Nagy-Várard 17.
Békés-Csaba 17.
Nagy-Bécskerék 19.
Kócsvár 19.
Fiume 19.
Budapest dparti p. u. 20.
Szabadka 20.
Debrecen 20.
Szegprém 21.
Szeged 21.
Kassa 21.
Budapest Józsefv. p. u. 24.
Pozsony 24.
Záráb 24.
Eszék 25.
Árad 25.
Temesvár Józsefv. 25.
Győr 26.
Ujvidék 26.
Budapest ny. p. u. 26.
Pécs 27.
Brassó 27.
Miskolc göm. p. u. 27.
Nagy-Szeben 28.
Szatmár-Németi 28.
Budapest, 1901. május hó 23-án.
Az igazgatóság.

Valóban!

Zerobolin
nagyszerűen segít, mint utóleráthatetlen porvarpusztító szer.

Da csak üvegekben vásárlandó ott, ahol Zeobolin-plakátok vannak kifüggesztve.

Párisi kiállítás: Arany érem,

FARNOLENDT

célp-fénymáz, a világ legjobb fénymáza, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőr tartósságát fentartja.

Alapítotott 1832-ben. Gyárt raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. Kapható mindenütt. Raktár Budapesten, V. Lipót-körút 24. sz.

11007/901. ikt. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Békésvármegye alispánja ezennel közölni teszi, hogy a gyula-gyulavári törvényhatósági közüt 4-2-4-3 km. szakaszán Gyulavári község határában a Fehérkőrösön átvezethető 1. számú fahíd mellett és helyette építendő 2 nyílású vashíd alépitményei és hidpálya berendezési munkáinak valamint a feljáróin szükséges karfák és kerékvetők szállításának és felállításának biztosítására a

folyó évi június hó 30-án d. e. 10 órakor

a vármegyeszékház kistermében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartani. Az illető munkáknak költségvetési összege 55345 korona 95 fillér.

Felhívtnak a vállalkozni kívánók, hogy az „Általános feltételek”-nek megfelelően kiállítandó zárt ajánlatukat, s melyekben az ajánlott összeg a kiírási összeg százalékában fejezendő ki, ezen kiírási összeg 5/10-át kitevő bantámpézek letételéről szóló hivatalos nyugtatvánnyal felszerelve az említett alispánnál. „Ajánlat az építendő gyulavári törvényhatósági közuti Fehér-kőröshid alépitményei és ezekkel kapcsolatos kiírt munkái tárgyában” jelzéssel ellátva a versenytárgyalás napjának d. e. 9 és fél órájáig nyújtják be.

Ajánlatok csakis az egész munkacsoportra tehetők. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki és kiírási műveletek a gyulai m. kir. államépítészeti hivatalban a hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők, az elmérik és költségvetés másolata darabonként 8 koronáért ugyanott megszerezhető.

Gyulán, 1901. évi június hó 11-ép.

Dr. Fábry alispán.

Hazai Ipartermelők Ismertetője.

Rubázati ipar.
Legjobb egyenruhák, legzebb díszöltönyök, legolcsóbb liberák, valódi olasz vivőszerek, Tiller Mór és Társa ca. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely.
Gyárt nyers, fohérrített és színes pamutárutakat.

Wolfner Gyula és társa gyapjúmosó Ujpesten.

Gép ipar.
Röck István Budapest, IX. Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, jéggépek, vízmű-, gőzmalmai, gőzteljes-, olajgyári- és borszáti berendezések.

Beschoner A. M. és fia, m. kir. udvari mű-ércöntők, Budapest, VII. külső váci-út 119.
Ércöntvények, díszítőmények és szoboröntvények.

Sangerhauseni gépgyár magyarországi gyártelepe Budapest, Külső Váci-út 1443.
Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhez.

Kühne E. meőgazdasági gépgyára Mesonban. Főraktár: Budapest VI., Váci-körút 57/a. „Hungaria”-Drill” és mindennemű gazdasági gépek.

Hirmann Ferenc fémöntő és ércáru gyár, Budapest, VII. Csányi-ú. 9.

Miklóssy-féle acélműgyár Pestú. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerszámokat. Árjegyzék kérésre.

Papír ipar.
Első magyar acélrítól, tollszár- és indigo masolópapírgyár. Schuler József, Budapest. Gyártja és írda VI. Dalku-ú. 26. sz. Gyárt vegyi osztályában: Fenyérezkeny negatív és pozitív masolópapírt és vízszint. Szabadalmazott indigó és színes masolópapírt. Rajzmasolópapírt és olajlapokat. Fénymasolójatok a „vona” eszközökkel: negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Butor ipar.
Tornatermek teljes berendezését és felszerelését vidékre is, elvállal a legelőnyösebben Seffer Antal ipartelepe Budapest IV., Károly-utca 1, boltszám 12. Központi városküz (épület) Árjegyzék kívánatra ingyen.

Bőr ipar.
Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest, Gyári Ujpest. Iroda: VII., Károly-körút 3. Ló-, juh-, gepőszij és kispőr, talp-, blankbőr, hajtó-, varró- és kőtősziják, hadfelszerelés cikkek.

A boer háború
órákban a kivittl megakasztotta. Sikerdit nekem kivilire szán nagy parti eredeti avéki órákat nagyon olcsón beszerent. AJánlok ennélfogva potom áron: folhuza és pontonai porere igazítva, minden óra másodperemutatóval és emállappal, 712 drb. nikkel pgment. 6 rub. 12 K. helyett 7 K.; Góldin pgment. óra, magyarszert, gravirova, tok, 3 tőszível, valamint valódi arany előbb 17 K., most 10 K.; horgony szorokozó 15 K. Továbbá 2000 ezüst aranyozott remontor 8-10 rub., preszó-szorokozó 12 K., most 18 K.; N61 12 K. 14 kor. arany 60 K.; 3 aranyfódeli 89 K. Órák 2-3 K. Széküldés broqmentesen. Utánvittl, de jóállás mellett, szállítatik a legszebb, legjobb és legtarosabb, meg nem felelő a pénz visszazolgáltatni, ennélfogva ráköt nincs. New-York illusztrált katalógus ingyen és bérmentve. Orszáktí Kundbákn M. Bécs IX., Berggasse 3.

A boer háború
órákban a kivittl megakasztotta. Sikerdit nekem kivilire szán nagy parti eredeti avéki órákat nagyon olcsón beszerent. AJánlok ennélfogva potom áron: folhuza és pontonai porere igazítva, minden óra másodperemutatóval és emállappal, 712 drb. nikkel pgment. 6 rub. 12 K. helyett 7 K.; Góldin pgment. óra, magyarszert, gravirova, tok, 3 tőszível, valamint valódi arany előbb 17 K., most 10 K.; horgony szorokozó 15 K. Továbbá 2000 ezüst aranyozott remontor 8-10 rub., preszó-szorokozó 12 K., most 18 K.; N61 12 K. 14 kor. arany 60 K.; 3 aranyfódeli 89 K. Órák 2-3 K. Széküldés broqmentesen. Utánvittl, de jóállás mellett, szállítatik a legszebb, legjobb és legtarosabb, meg nem felelő a pénz visszazolgáltatni, ennélfogva ráköt nincs. New-York illusztrált katalógus ingyen és bérmentve. Orszáktí Kundbákn M. Bécs IX., Berggasse 3.

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvi meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegenszerű és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyű állapot megszűnjék. Kell lenni valakinek, a ki a fiataloságot a neki életéről jóakarattal, őszintén és behatáson felvilágosítsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajaikat bátran, tartzkodás nélkül és bizalommal elmondhassák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpanaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a neki életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már megfőv bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasos hivatású és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hírd intézete (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a neki életéről felvilágosítást, a hol a beteg vére és testnedvi megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a koranyagoktól, lelki kijnai megszűnik. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegon biztos és teljes eredményt használt gyógyomódnál fogva a monarkiaiban utórs és egyedülálló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyítja már sok éve Dr. Palócz a z ó specialista gyógyomódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakoros sebeket, hughyos-, hólyag-, ideg- és hátrginc-bajokat, az önfertőzés és szifilisz utóhajtái, magómlét, élyengült férfierőt (impotenciát), aranyeret, bőrbetegségeket és a női nemü szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármikor nál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő, titoktartó választ (a leveléhez csak válaszlevegylet kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszeréről is gondoskodik. Rendelés naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig (vasárnap 4-ig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

SPECIALISTA SÉRVEKÖRÖKBEN

Keleti J. orthopédiai műintézete ajánlja minden sérven szenvedőnek a legújabb és modern szerkeztelt 1900. évb. és es. kir. szabadalmazott sérvekötőt. Nem csuszlik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése által felül minden más gyártmányt.

Arak: Egyoldalt Kétoldalt
12 korona, 24 korona.

Gyárainban teljes jótállás mellett készülnek, továbbá: járó- és támpégek, műfűzők ferdeízület részére és scoliosis-nál Hensing rendszer szerint. Műlábak és kezek, harkók, köldöksevrők, görcs-harisnyak stb. stb.

Illusztrált árjegyzéket titoktartás mellett ingyen küld szét:

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kőt-szer-gyára (alap. 1878.)
Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17 c.
Gyár: Központi városküz.
Kéretik a címre jól ügyelni.
12 korona rendelésnél bérmentve. Még nem felelő késéggel kisereltetik.

NEW-YORK

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.

Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1900. évi üzleti jelentésből:

Aktívák összege	1 milliárd 293 millió korona
Évi bevétel	290 „ „
1899-ben a biztosítottaknak kifizetett	115 „ „
1899-ben kötött új üzletek összege	146 „ „
Tiszta fölösleg 1899. végén.	225 „ „

Az 1900-ban a biztosítottaknak kifizetett nyereséymásztalékok összege 14 millió koronára rugott.

A New-York a művelt világ összes országában bír főlékkel. A New-York kötvénye megtamhadatlan a kiállítás napjától fogva.

Referenciák Magyarországon:
Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.
Magyarországi vezérigazgatóság:
Vasszébest-körút 9—11., New-York palota.

Titkos betegségek szakorvosa

gyánlat, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyítást óhajtó szenvedőknek. 20 éves kórán és magyargyakorlati tapasztalásainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvosudor

szögylt férdekánál és nőknél foglalkozni szar nélküli mindennemű bármily régi keletl

Nemi betegségeket

ugymint hughyosfolyást, hólyag- és vizeleti bajokat, bujakóros sebeket, apyphillist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmagasabb borbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengesség állapotokat

(impotencia)

megleő biztos eredményre gyorsan a legújabb módon.

Rendelés-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. 1. c.
Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.
Külön váróterem. Külön bo- és kijárat. Levelekre rögtön választ.

